Sprawozdanie stenograficzne

z rozpraw

galicyjskiego Sejmu krajowego

8. posiedzenia I. sesyi X. peryodu

z dnia 25-go lutego 1914.

Treść.

Spis petycyj: Głosy p. Kurowca na poparcie petycyi Ls 1984 i 1993.

Głos p. Witosa w sprawie dalszej dotacyi na cele komisyi włości rentowych.

Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Brzesku na pobór w r 1914 wyższych dodatków powiatowych do podatków bezpośrednich. Uchwalenie wniosku Wydziału krajowego

Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Brzozowie na pobór w r. 1914 wyższych dodatków powiatowych do podatków bezpośrednich. Uchwalenie wniosku Wydziału krajowego.

Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Dąbrowie na pobór w r. 1914 wyższych dodatków powiatowych do podatków bezpośrednich. Uchwalenie wniosku Wydziału krajowego.

Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Jaśle na pobór w r. 1914 wyższych dodatków powiatowych do podatków bezpośrednich. Uchwalenie wniosku Wydziału krajowego.

Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Husiatynie na pobór w r. 1914 wyższych dodatków powiatowych do podatków bezpośrednich Uchwalenie wniosku Wydziału krajowego.

Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Kamionce strumiłowej na pobór w r. 1914 wyższych dodatków powiatowych do podatków bezpośrednich Uchwalenie wniosku Wydziału krajowego.

Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Tarnobrzegu na pobór w r. 1914 wyższych dodatków powiatowych do podatków bezpośrednich Głosy pp. Stapińskiego i sprawozdawcy. Uchwalenie wniosku Wydziału krajowego.

Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Myślenicach na pobór w r. 1914 wyższych dodatków powiatowych do podatków bezpośrednich. Uchwalenie wniosku Wydziału krajowego.

Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Pilźnie na pobór w r. 1914 wyższych dodatków powiatowych do podatków bezpośrednich. Uchwalenie wniosku Wydziału krajowego.

Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Rawie ruskiej na pobór w r. 1914 wyższych dodatków powiatowych do podatków bezpośrednich. Uchwalenie wniosku Wydziału krajowego.

Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Wadowicach na pobór w r 1914 wyższych dodatków powiatowych do podatków bezpośrednich. Uchwalenie wniosku Wydziału krajowego.

Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej

w Zbarażu na pobór w r. 1914 wyższych dodatków powiatowych do podatków bezpośrednich. Uchwalenie wniosku Wydziału krajowego.

Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Złoczowie na pobór w r. 1914 wyższych dodatków powiatowych do podatków bezpośrednich Uchwalenie wniosku Wydziału krajowego.

Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Wieliczce na pobór w r. 1914 wyższych dodatków powiatowych do podatków bezpośrednich. Uchwalenie wniosku Wydziału krajowego.

Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Podhajcach na pobór w r. 1914 wyższych dodatków powiatowych do podatków bezpośrednich. Uchwalenie wniosku Wydziału krajowego.

Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie zezwołenia Reprezentacyi powiatowej w Żydaczowie na pobór w r. 1914 wyższych dodatków powiatowych do podatków bezpośrednich. Uchwalenie wniosku Wydziału krajowego.

Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej we Lwowie na pobór w r. 1914 wyższych dodatków powiatowych do podatków bezpośrednich Uchwalenie wniosku Wydziału krajowego.

Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Skałacie na pobór w r. 1914 wyższych dodatków powiatowych do podatków bezpośrednich. Uchwalenie wniosku Wydziału krajowego.

Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Stryju na pobór w r. 1914 wyższych dodatków powiatowych do podatków bezpośrednich. Uchwalenie wniosku Wydziału krajowego.

Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Sokalu na pobór w r. 1914 wyższych dodatków powiatowych do podatków bezpośrednich. Uchwalenie wniosku Wydziału krajowego.

Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia gminie miasta Kołomyi na pobór opłat policyjnych od balów, koncertów, przedstawień teatralnych, widowisk i t. p. na rzecz funduszów ubogich miejscowych. Uchwalenie wniosku Wydziału krajowego.

Sprawozdanie komisyi bankowej w przedmiocie podwyższenia kapitału zakładowego, podwyższenia gwarancyi kraju dla obligacyi komunalnych i kolejowych, jakoteż niektórych zmian statutu Banku krajowego. Głosy pp. Baczyńskiego, Stapińskiego, Maryewskiego, Bardla i sprawozdawcy. Uchwalenie wniosku komisyi en bloc.

Sprawozdanie komisyi administracyjnej w przedmiocie wyłączenia przysiółków Oleksice stare i Jaroszyce ze związku gminy Komarów i utworzenia z nich samoistnej gminy administracyjnej pod nazwą Oleksice. Uchwalenie wniosku komisyi

Sprawozdanie komisyi administracyjnej w przedmiocie wyłączenia przysiołka Wyglanowice ze związku gminy administracyjnej Chochorowice i wcielenia do gminy Stadło. Uchwalenie wniosku komisyi.

Sprawozdanie komisyi administracyjnej w przedmiocie utworzenia z przysiółka Wulka łamanasamoistnej gminy administracyjnej. Uchwalenie wniosku komisyi.

Sprawozdanie komisyi administracyjnej w przedmiocie wyłączenia przysiółków Łęki i Bulina ze związku gminy Trzemeśnia i utworzenia z nich samoistnej gminy administracyjnej pod nazwą Łęki z Buliną. Uchwalenie wniosku komisyi.

Sprawozdanie komisyi administracyjnej w przedmiocie utworzenia z Bielanki ad Sieniawa samoistnej gminy administracyjnej. Uchwalenie wniosku komisyi.

Sprawozdanie komisyi administracyjnej w przedmiocie utworzenia z przysiółka Belna ad Biecz samoistnej gminy administracyjnej. Uchwalenie wniosku komisyi.

Sprawozdanie komisyi drogowej o przedłożeniu Wydziału krajowego w sprawie ukrajowienia dróg. Głosy pp Kurowca, Zamorskiego, Okonia, Stanisława Dąmbskiego i Lisiewicza.

Porządek dzienny.

(Początek posiedzenia o godzinie 10 minut 45 przedpołudniem.)

Przewodniczący: JE. **Marszałek krajowy** Adam hr. **Gołuchowski**.

Ze strony c. k. Rządu: JE. c. k. Namiestnik Witold **Korytowski** i c. k. wiceprezydent Namiestnictwa Stanisław **Grodzicki**.

Sekretarze: pp. Mieczysław **Urbański**, Stanisław **Kasznica**, Stanisław **Biały**, Teodor **Rożankowski**.

Obecnych posłów 123.

Marszałek: Sejm w komplecie, posiedzenie otwieram. Protokół z szóstego posiedzenia uważam za przyjęty, gdyż nie wniesiono przeciw niemu żadnych zarzutów, protokół z 7-ego posiedzenia jest złożony w biurze sejmowem do przejrzenia.

Proszę p. sekretarza o odczytanie spisu petycyi.

Sekretarz p. **Urbański** *(czyta spis petycyj wniesionych po dzień 25 lutego 1914).*

1275. L. s. 1959. Kółko Towarzystwa pedagogicznego im. Hrinczenki, Lwów, przez posła Kiweluka, o subwencyę na prywatną szkołę ludową im Hrinczenki — do komisyi budżetowej.

1276. L. s. 1960. Julian Kobylański, profesor gimnazyalny, Czerniowce, przez posła Kapuścińskiego, o subwencyę na wydanie łacińsko-ukraińskiego słownika — do komisyi budżetowej.

1277. L. s. 1361. Helena Ostachowicz, nauczycielka, Dołhopole, przez posła Stroińskiego, o policzenie lat służby — do komisyi szkolnej.

1278. L. s. 1962. Julia Szydłowska, wdowa po dyrektorze Związku przemysłowego, Lwów, przez posła Głąbińskiego, o pensyę wdowią — do komisyi budżetowej.

1279. L. s. 1963. Towarzystwo Kółko prawników, Lwów, przez posła Kochanowskiego, o subwencyę — do komisyi budżetowej.

1280. L. s. 1964. Ks. A. Pechnik, prezes Związku katechetów, przez posła Michalika, w sprawie remuneracyi katechetów za naukę religii — do komisyi szkolnej.

1281. L. s. 1965. Gmina Bukówna, przez posła Makucha, o pomoc z powodu klęsk elementarnych — do komisyi zapomogowej.

1282. L. s. 1966. Towarzystwo Wyzwolenie, Lwów, przez posła Głąbińskiego, o subwencyę — do komisyi budżetowej.

1283. L. s. 1967. Jan Aleksander Beyger, nauczyciel, Lwów, przez posła Głąbińskiego, o policzenie lat służby — do komisyi szkolnej.

1284. L. s. 1968. Antoni Jakubas, nauczyciel, Przemyśl, przez posła Bernadzikowskiego, o przyznanie pięciolecia — do komisyi szkolnej.

1285. L. s. 1969. Klementyna Stasiniewicz, kierowniczka szkoły chowu drobiu Zielona, przez posła Głąbińskiego, o uchwalenie pewnej ilości stypendyów dla uczenic — do komisyi budżetowej.

1286. L. s. 1970. Franciszek Kubrakiewicz, wdowa po maszyniście Zakładu kulparkowskiego, Lwów, przez posła Głąbińskiego, o zaopatrzenie dla dzieci, albo zapomogę — do komisyi budżetowej.

1287. L. s. 1971. Opieka nad młodemi kobietami, Lwów, przez posła P. Sapiechę, o subwencyę — do komisyi budżetowej.

1288. L. s. 1972. Towarzystwo, Szkilna Pomicz, Sambor, przez posła L. Lewickiego, o subwencyę na spłatę długu zaciągniętego na bursę imienia św. Włodzimierza — do komisyi budżetowej.

1289. L. s. 1973. Gmina Kruszelnica szlachecka i rustykalna, przez posła L. Lewickiego, o rozpoczęcie regulacyi Kruszelnicy — do komisyi gospodarstwa krajowego.

1290. L. s. 1974. Julia Johnowa, wdowa po nauczycielu, Kadcza, przez posła Bernadzikowskiego, o pensyę i zaopatrzenie dla dzieci — do kom. szkolnej.

1291. L. s. 1975. Rada szkolna miejscowa, Ulanów, przez posła Wolanina, w sprawie ryczałtu dla 5-klasowej szkoły — do komisyi szkolnej.

1292. L. s. 1976. Julia Kraczyłowa, wdowa po ekspedytorze Wydziału krajowego, Skała, o dar z łaski — do komisyi budżetowej.

1293. L. s. 1977. Zwierzchność gminy Laszki murowane, przez posła Skarbka, o zaliczenie do rzędu miasteczek i o udzielenie zapomogi z funduszów dla miast i miasteczek — do komisyi zapomogowej.

1294. L. s. 1978. Konstanty Polatyński, emerytowany nauczyciel, przez posła Stapińskiego, o zapomogę — do komisyi szkolnej.

1295. L. s. 1979. Mieszkańcy gminy Hryniówka, przez posła Nowakowskiego, o zapomogę na środki żywności — do komisyi zapomogowej.

1296. L. s. 1980. Komitet budowlany pomnika śp. ks. A Mogilnickiego, w Ja-

błońcu, przez posła Nowakowskiego, o subwencyę na pomnik — do komisyi budżetowej.

1297. L. s. 1981. Gmina Hermanowa, przez posła Tomakę, o subwencyę na budowę drogi — do komisyi drogowej.

1298. L. s. 1984. Wydział powiatowy, Kałusz, przez posła Kurowca o regulacyę potoku „Bereźniczki“ — do komisyi wodnej.

Marszałek: Do tej petycyi prosił o głos p. Kurowiec. Udzielam mu głosu.

P. **Kurowiec**: Wysokyj Sojme!

Petycyja Rady powitowoji w Kałuszy w sprawi regulacyji riczky Bereźniczka ja popyraju. W sprawi tij zapała tut w Sojmi pered 3 czy 4 litamy uchwała, szczo maje sia tu riczku regulowaty. Mymo upływu tych lit sprawa ne postupyła napered ani na krok i riczka robyt' kolosalni szkody ne łysz po polach i ohorodach ale i w dorohach publycznych, tak szczo nema żadnoji komunikacyji w 4 pryhirskych sełach w petycyji wyminenych.

Popyrajuczy otże siu petycyju, proszu o widosłanie jeji do komisyji wodnoji.

П. **Куровець**: Високий Сойме!

Петицию Ради повітової в Калуши в справі регуляції річки Бережничка я попираю. В справі тій запала тут в Соймі перед 3 чи 4 літами ухвала, що має ся ту річку регулювати. Мимо упливу тих літ справа не поступила наперед ані на крок і річка робить кольосальні шкоди не лиш в полях і огородах, але і в дорогах публичних, так що нема жадної комунікації в 4 пригірских селах в петиції вимінених.

Попираючи сю петицию прошу о відосланє єї до комісиї водної.

Marszałek: To się już stało. Proszę o odczytanie dalszego spisu petycyi. Sekretarz p. **Urbański** (*czyta*):

1299. L. s. 1985. Julia Tysowska, wdowa po nauczycielu, Jabłonów, przez posła Kurowca, o podwyższenie pensyi — do komisyi szkolnej.

1300. L. s. 1986. Władysław Kubrakiewicz, nauczyciel, Twierdza, przez posła Urbańskiego, o przyznanie dodatku pięcioletniego — do komisyi szkolnej.

1301. L. s. 1987. Wydział powiatowy, Kałusz, przez posła Urbańskiego, o regulacyę potoku Bereźniczki — do komisyi gospodarstwa krajowego.

1302. L. s. 1988. Stowarzyszenie gospodnio-szynkarskie, Wieliczka, przez posła Urbańskiego, w sprawie zmiany opłaty szynkarskiej na podatek konsumcyjny — do komisyi budżetowej.

1303. L. s. 1989. Bursa żeńska im. hr. Potockiej, Brody, przez posła Urbańskiego, o subwencyę — do komisyi budżetowej.

1304. L. s. 1990. Zarząd powszechnych wykładów uniwersyteckich, Lwów, przez posła Urbańskiego, o subwencyę — do komisyi budżetowej.

1305. L. s. 1991. Towarzystwo pedagogiczne, Gorlice, przez posła Baczyńskiego, o subwencyę na bursę — do komisyi budżetowej.

1306. L. s. 1992. Dmytro Chmycz, szynkarz, Studzienka, przez posła Kurowca, w sprawie opłaty szynkarskiej — do komisyi budżetowej.

1307. L. s. 1993. Gmina Dubszara, przez posła Kurowca, o zasiłek na budowę szkoły — do komisyi szkolnej.

Marszałek: Do tej petycyi prosił o głos p. Kurowiec. Udzielam mu głosu.

P. **Kurowiec**: Wysokyj Sojme!

Petycyju hromady Dubszary pow. dołyńskoho ja usylno popyraju. Hromada ta wże wid 9 lit złożyła swij datok takyj, jakoho zakon wymahaje. Hromada maje budżet szkilnyj około 740 K, z toho utrymuje uczytela, najmaje chatu, tak samo szkołu, kotra na wstyd dla Sojmu mistyt' sia w korczmi wid paru rokiw. Otże udilaje sia nauky tam, de sia dijat' najbilszi demoralizacyji. Mymo szczo hromada wse zrobyła, szczo do neji należyt', Wydił powitowyj zhladno

П. **Куровець**: Високий Сойме!

Петицию громади Дубшари пов. долиньского, я усильно попираю. Громада та вже від 9 літ зложила свій датоκ такий, якого закон вимагає. Громада та має буджет шкільний около 740 К., з того утримує учителя, наймає хату, так само школу, котра на встид для Сойму містить ся в корчмі від пару років. Отже удїляє ся науки там, де ся дїють найбільші деморалїзациї. Мимо що громада все зробила, що до неї належить, Видїл повітовий, зглядно Рада шкільна окруж-

Rada szkilna okružna ne popyraje hromady a ona sama jeśt' bidna, bo maje łysz 160 kilka numeriw.

Popyraju otże petycyju seji hromady o bezzworotnu zapomohu 4000 K.

на не попирає громади, а она сама є бідна, бо має лиш 160 кілька нумерів.

Попираю отже петицию сеї громади о беззворотну запомогу 4.000 К.

Marszałek: Proszę p. sekretarza o odczytanie dalszego spisu petycyi.

Sekretarz p. **Urbański** (*czyta*):

1308. L. s. 1994. Kółko młynarzy, Kraków, przez p. Cieńskiego, o założenie szkoły młynarskiej — do komisyi gospodarstwa krajowego.

1309. L. s. Mieczysław Sobieski, emerytowany nauczyciel, Truchanów, przez p. Germana, o odprawę w miejsce emerytury — do komisyi szkolnej.

1310. L. s. 1996. Waleryan Janiszewski, nauczyciel, Lubaczów, przez p. Urbańskiego, o emeryturę — do komisyi szkolnej.

1311. L. s. 1997. Polskie Towarzystwo pedagogiczne, Sanok, przez p. Laskowskiego, o zrównanie płac nauczycielskich w Posadzie olchowskiej z płacami w Sanoku — do komisyi szkolnej.

1312. L. s. 1998. Stowarzyszenie przemysłowe budowniczych, Lwów, przez p. Lisiewicza, w sprawie projektowanych zmian krajowej Komisyi dla spraw przemysłowych — do komisyi przemysłowej.

1313. L. s. 1999. Akademicki związek sportowy, Kraków, przez p. Kostaneckiego, o subwencyę — do komisyi przemysłowej.

1314. L. s. 2000. Bursa polska, Czortków, przez p. Zamorskiego, o subwencyę — do komisyi budżetowej.

1315. L. s. 2005. Urząd gminny, Bursztyn i Korostowice, przez p. Halbana, w sprawie regulacyi Gniłej Lipy na terytoryum Bursztyna i gminy Korostowice — do komisyi gospodarstwa krajowego.

1316. L. s. 2007. Władysław Łopuszański, emerytowany nauczyciel, Drohobycz, przez p. Halbana, o podwyższenie emerytury — do komisyi szkolnej.

1317. L. s. 2008. Wydział Rady powiatowej w Wadowicach, przez p. Górkiewicza o przyjęcie na fundusz krajowy drogi powiatowej Tomiec-Brzeźnica-Pasieka-Czernichów — do komisyi drogowej.

Marszałek: Przed przejściem do porządku dziennego prosił mnie o głos p. Witos. Udzielam mu głosu.

P. **Witos**: Wysoki Sejmie!

Ustawą krajową z dnia 7. lutego 1905 została utworzona instytucya włości rentowych mająca na celu tworzenie gospodarstw wzorowych i udzielanie pożyczek na gospodarstwa już istniejące. Na cel ten pierwotnie przeznaczono 5 mil K, którą to kwotę następnie osobną ustawą podwyższono do 10 mil. Obecnie i ta kwota w całości zostanie wyczerpana, tak, że działalność komisyi dla włości rentowych musiałaby zupełnie stanąć, gdyby dalsza dotacya dla nich nie została uchwalona. Ponieważ jak wiemy sesya obecna nie będzie trwać długo i ponieważ przerwanie działalności tej komisyi dla włościaństwa byłoby klęską nieobliczalną, zapytuję Eksc. Marszałka, czy gotów jest zwrócić uwagę komisyi bankowej, aby ze sprawozdaniem swojem i wnioskami w tej sprawie przyszła jak najprędzej do Sejmu.

Marszałek: Porozumię się z przewodniczącym komisyi bankowej i poproszę go, aby odnośną sprawę komisya jaknajrychlej załatwiła.

Przystępujemy do porządku dziennego.

Sprawozdanie Wydziała krajowego w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Brzesku na pobór w r. 1914 wyższych dodatków powiatowych do podatków bezpośrednich.

Sprawozdawca p. Onyszkiewicz ma głos.

Sprawozdawca członek Wydziału krajowego p. **Onyszkiewicz** (*czyta*):

S p r a w o z d a n i e

Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Brzesku na pobór w r. 1914 wyższych dodatków powiatowych do podatków bezpośrednich.

Wysoki Sejmie!

Sprawozdaniem z dnia 22. grudnia 1913 L. 6793 przedłożył Wydział powiatowy w Brzesku Wydziałowi krajowemu budżety funduszów powiatowych na rok 1914 uchwalone na posiedzeniu Rady powiatowej dnia 22. grudnia 1913.

Budżety te były w myśl postanowień § 30. ustawy z dnia 12. sierpnia 1866 dz. u. kr. Nr. 81. wyłożone poprzednio przez 14 dni do przeglądu i nie wniesiono przeciwko nim żadnych zarzutów.

Wykazują one:

I. Fundusz administracyjny.

1. dochody własne	K. 63.356	
2. wydatki	„ 94.556	
niedobór		K. 31.200

na pokrycie którego nałożono 13% dodatków do podatków bezpośrednich opłacanych w powiecie w kwocie K. 290.648 przyjmując do obliczenia dochodu wydatność 1 grosza dodatków powiatowych w kwocie K. 2.400, z czego cyfrowy dochód preliminowano w kwocie K 31.200.

Obliczona zaś na podstawie przecięcia rzeczywistych wpływów z nałożonych i pobieranych w powiecie w ostatnich 3 latach 1910, 1911 i 1912 dodatków do podatków bezpośrednich wydatność 1-go grosza dodatków wynosi K. 2.697.

Przyjmując tę kwotę do obliczenia dochodu nałożone 13 %

dodatki czynią cyfrowo		K. 35.061
co porównawszy z wykazanym jw. niedoborem		„ 31.200
okazuje się nadwyżka dochodów		K 3.861

równająca się 1⅓% nałożonych dodatków do podatków.

II. Fundusz drogowy.

1. wydatki			K. 269.066
2. dochody			
a) własne	K. 3.866		
b) 18% ustawowy dodatek w myśl § 12 ust. z 10/12 1907 Nr. 155. dz. u. kraj.	„ 43.200		
c) spodziewana subwencya z mocy § 15 ust. jw.	„ 20.000		
d) spodziewana subwencya z fund. kraj. na budowę dróg	K. 41.200		
Razem			K. 108.266
Niedobór			K. 160.800

na którego pokrycie nałożono 67% dodatek do podatków bezpośrednich, z których preliminowano dochód w kwocie 160.800 K.
a które przy wydatności 1 grosza w kwocie K. 2400 dają dochód K. 160.800.

Przyjmując jednak wydatność 1 hal. na kw. K. 2.697 nałożone 67% dodatki

dadzą dochód w kwocie:		K. 180.699
co w porównaniu z niedoborem		„ 160.800
okazuje się nadwyżka dochodów		K. 19.899

równająca się 7% nałożonych dodatków.

Wobec tego Wydział krajowy reskryptem z dnia 16. stycznia 1914 L. 227.026 polecił Wydziałowi powiatowemu, aby odpowiednio zniżył stopę procentową dodatków powiatowych do podatków bezpośrednich na r. 1914 i nadesłał odnośną uchwałę Rady powiatowej.

Relacyą z dnia 22. stycznia 1914 oznajmił Wydział powiatowy, że przyjął wydatność jednego halerza dodatków powiatowych w kwocie 2.400 K. ze względu na dwa bezpośrednio po sobie następujące lata klęsk elementarnych, które niejednokrotnie powodują odpisy wyższe, niż połowy przypisanych podatków gruntowych, czego dowodem, iż faktyczna wydatność za r. 1913 dała tylko 2.468 mimo, iż ją na 2.500 K, preliminowano i mimo, że przeciętna faktyczna z ostatniego trzechlecia na 2.694 wskazywała. Odpisy podatku gruntowego — jak co do tego Wydział powiatowy zasięgnął informacyi — za rok 1913 przyjdą do odpisu w r. 1914, a Wydział powiatowy przyjmując wydatność na rok 1914 w kwocie 2.697 naraziłby się na brak pokrycia preliminowanych w budżecie wydatków. Wobec powyższego uzasadnionem jest przyjęcie niższej wydatności 1-go grosza dodatków powiatowych w kwocie 2.400 K.

Ogółem uchwalone przez Radę powiatową dodatki powiatowe do podatków bezpośrednich na rok 1914 wynoszą:

a) dla fund. administracyjnego w wysokości 13%
b) dla fund. drogowego „ 67%
razem 80%
obok ustawowego dodatku drogowego 18%

Wydział powiatowy nakładał i pobierał w ostatnich 3 latach dodatki do podatków bezpośrednich na pokrycie niedoborów w funduszach powiatowych w następujących wysokościach:

a) w roku 1913.

na fund. administracyjny 14%
„ „ drogowy 56%
razem 70%
obok ustawowego 18%
dodatku na cele drogowe przypisanego § 12. ust. kraj. z 10/12 1907 Nr. 155 dz. u. kraj.

b) w roku 1912.

na fund. administracyjny 15%
„ „ drogowy 46%
razem 61%
obok ustawowego 18%
na powiatowy fundusz drogowy.

c) w roku 1911.

na fund. administracyjny 13%
„ „ drogowy 49%
razem 62%
obok ustawowego 18%
na powiatowy fundusz drogowy.

Wzrost stopy procentowej dodatków powiatowych do podatków bezpośrednich na rok 1914 spowodowanym został przeważnie przyjęciem wydatności 1 g. dodatków powiatowych w kwocie 2.400 K. zamiast według przecięcia w kwocie 2.697 K. względnie 2.500 K. jak było w r. 1913.

Ponieważ nałożenie dodatków powiatowych, przenoszących 40% podatków bezpośrednich nastąpić może po myśli § 23 ustawy z 17. czerwca 1874 dz. u. kr. Nr. 51 na podstawie uchwały sejmowej i cesarskiego zezwolenia, zaś Wydział krajowy uznaje ze swej strony potrzebę zezwolenia powiatowi na pobór powyższych dodatków — przeto wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Reprezentacyi powiatowej w Brzesku zezwala się w myśl postanowień § 23 ustawy z dnia 17. czerwca 1874. dz. u. kr. Nr. 51 pobierać w r. 1914 na cele powiatu dodatki powiatowe w wysokości 80% (ośmdziesiąt) od państwowych podatków bezpośrednich w powiecie przypisanych z wyłączeniem podatku osobisto-dochodowego, a to obok 18% dodatku na cele drogowe, przepisanego § 12 ustawy z dnia 10. grudnia 1907 dz. u. kr. Nr. 155.

Marszałek: Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? *(Nikt)*. Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta, przystępujemy do głosowania. Kto ten wniosek przyjmuje zechce rękę podnieść *(Większość)*. Jest przyjęty.

Sekretarz p. **Urbański**: Wnoszę przystąpienie do trzeciego czytania tej uchwały bez czytania.

Marszałek: Jest wniosek przystąpienia do trzeciego czytania bez czytania. Czy żąda kto głosu? *(Nikt)*. Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta, przystępujemy do głosowania. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. *(Większość)*. Jest przyjęty. Kto przyjmuje uchwałę w trzeciem czytaniu bez czytania, zechce rękę podnieść. *(Większość.)*. Jest przyjęta.

Następuje sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Brzozowie na pobór w r. 1914 wyższych dodatków powiatowych do podatków bezpośrednich.

Sprawozdawca poseł Onyszkiewicz ma głos

Sprawozdawca Członek Wydziału krajowego p. **Onyszkiewicz** *(czyta)*:

S p r a w o z d a n i e

Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Brzozowie na pobór w r. 1914 wyższych dodatków powiatowych do podatków bezpośrednich.

Wysoki Sejmie!

Sprawozdaniem z dnia 5. stycznia 1914 L. 131 przedłożył Wydział powiatowy w Brzozowie Wydziałowi krajowemu budżety funduszów powiatowych na rok 1914, uchwalone na posiedzeniu Rady powiatowej dnia 30. grudnia 1913.

Budżety te były w myśl postanowień §. 30. ustawy z dnia 12. sierpnia 1866 dz. u. kr. Nr. 21 wyłożone poprzednio przez 14 dni do przeglądu i przeciwko nim nie wniesiono żadnych zarzutów.

Wykazują one:

I. Fundusz administracyjny:

1. dochody własne	K 7.282·07		
2. wydatki	K 29.511·07		
niedobór . .		K	22.229

na pokrycie którego nałożono 14% dodatków do podatków bezpośrednich, opłacanych w powiecie w kw. K 166.879·58, przyjmując do obliczenia dochodu wydatność 1 grosza dodatków powiatowych w kwocie K 1.600·78

z czego cyfrowy dochód preliminowano w kwocie: „ 22.229·—

a który przy powyższej wydatności daje dochód: „ 22.410·92

Z porównania z wykazanym niedoborem okazuje się nadwyżka dochodów: K 181·92

Obliczona zaś na podstawie przecięcia rzeczywistych wpływów z nałożonych i pobieranych w powiecie w ostatnich 3 latach 1910, 1911 i 1912 dodatków do podatków bezpośrednich wydatność 1-go grosza dodatków wynosi K 1.583·26.

Przyjmując tę kwotę do obliczenia dochodu nałożone 14% dodatki czynią cyfrowo K 22.165·64

co porównawszy z wykazanym jw. niedoborem „ 22.229·—

okazuje się brak pokrycia w kwocie K 63·36

II. Fundusz drogowy:

1. wydatki:		K	116·739·60
2. dochody:			
a) własne	K 560·—		
b) 18% ustawowy dodatek w myśl §. 12. ust. z 10. grudnia 1907 Nr. 155 dz. u. kraj.	K 28·814·04		
c) spodziewana subwencya z mocy § 15 ust. j. w.	K 30.000·—		
Razem . .		K	59.374·04
Niedobór . .		K	57.365.56

na którego pokrycie nałożono 36% dodatek do podatków bezpośrednich, z których preliminowano dochód w kwocie: K 57.365·56

które jednak przy wydatności 1 grosza w kwocie K 1.600·78 dają dochód K 57.628·08

a z porównania z niedoborem okazują nadwyżkę dochodów w kwocie: K 262·52

Ogółem uchwalone przez Radę powiatową dodatki powiatowe do podatków bezpośrednich na rok 1914 wynoszą:

a) dla funduszu administracyjnego w wysokości	14%
b) „ „ drogowego „ „	36%
razem „ „	50%
obok ustawowego dodatku drogowego	18%

Wydział powiatowy nakładał i pobierał w ostatnich 3 latach dodatki do podatków bezpośrednich na pokrycie niedoborów w funduszach powiatowych w następujących wysokościach:

a) w roku 1913:

na fundusz administracyjny:	14%
„ „ drogowy	36%
razem	50%
obok ustawowego	18%

dodatku na cele drogowe przypisanego § 12. ust. kraj. z 10. grudnia 1907 Nr. 155. dz. u. kraj

b) w roku 1912:

na fundusz administracyjny	14%
„ „ drogowy	37%
razem	51%
obok ustawowego	18%

na powiatowy fundusz drogowy

c) w roku 1911:

na fundusz administracyjny	13%
„ „ drogowy	37%
razem	50%
obok ustawowego	18%

na powiatowy fundusz drogowy.

Ponieważ nałożenie dodatków powiatowych, przenoszących 40% podatków bezpośrednich nastąpić może po myśli § 23. ust. z 17. czerwca 1874 dz. u. kr. Nr. 51. na podstawie uchwały sejmowej i cesarskiego zezwolenia, zaś Wydział krajowy uznaje ze swej strony potrzebę zezwolenia powiatowi na pobór powyższych dodatków — przeto wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Reprezentacyi powiatowej w Brzozowie zezwala się w myśl postanowień § 23. ustawy z dnia 17. czerwca 1874 dz. u. kr. Nr. 51. pobierać w r. 1914 na cele powiatu dodatki powiatowe w wysokości 50% (pięćdziesiąt) od państwowych podatków bezpośrednich w powiecie przypisanych z wyłączeniem podatku osobisto-dochodowego, a to obok 18% dodatku na cele drogowe, przepisanego § 12. ustawy z dnia 10. grudnia 1907. dz. ust. kr. Nr. 155.

Marszałek: Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (*Nikt.*) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta, przystępujemy do głosowania. Kto ten wniosek przyjmuje, zechce rękę podnieść. (*Większość.*) Jest przyjęty.

Sekretarz p. **Urbański**: Wnoszę przystąpienie do trzeciego czytania tej uchwały bez czytania.

Marszałek: Jest wniosek przystąpienia do trzeciego czytania bez czytania. czy żąda kto głosu? (*Nikt.*) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta, przystępujemy głosowania. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (*Większość.*) Jest przyjęty. Kto przyjmuje uchwałę w trzeciem czytaniu bez czytania zechce rękę podnieść. (*Większość.*) Jest przyjęta.

Następuje sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Dąbrowie na pobór w r. 1914 wyższych dodatków powiatowych do podatków bezpośrednich.

Sprawozdawca poseł Onyszkiewicz ma głos.

Sprawozdawca Członek Wydziału krajowego p. **Onyszkiewicz** *(czyta)*:

S p r a w o z d a n i e

Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Dąbrowie na pobór w r. 1914 wyższych dodatków powiatowych do podatków bezpośrednich.

Wysoki Sejmie!

Sprawozdaniem z dnia 5. stycznia 1914 L. 4097 przedłożył Wydział powiatowy w Dąbrowie Wydziałowi krajowemu budżety funduszów powiatowych na r. 1914 uchwalone na posiedzeniu Rady powiatowej dnia 18. grudnia 1913. Budżety te były w myśl postanowień § 30. ustawy z dnia 12. sierpnia 1866 dz. u. kr. Nr. 21. wyłożone poprzednio przez 14 dni do przeglądu i przeciwko nim nie wniesiono żadnych zerzutów.

Wykazują one:

I. Fundusz administracyjny:

1. dochody własne:	K. 16.409
2. wydatki	„ 81.723
niedobór	K. 65.314

na którego pokrycie nałożono 34% dodatków do podatków bezpośrednich, opłacanych w powiecie w kwocie K. 218.224·53, przyjmując do obliczenia dochodu wydatność 1 grosza dodatków powiatowych w kwocie K. 1.921, z czego cyfrowy dochód preliminowano w kwocie K. 65.314 z porównania z wykazanym niedoborem okazuje się zapełne pokrycie.

Obliczona zaś na podstawie przecięcia rzeczywistych wpływów a nałożonych i pobieranych w powiecie w ostatnich 3 latach: 1910, 1911 i 1912 dodatków do podatków bezpośrednich, wydatność 1 grosza dodatków wynosi K. 1.920·86, zatem jest prawie zgodną z przyjętą wydatnością przez Wydział powiatowy.

II. Fundusz drogowy.

1. wydatki:			K. 179.396
2. dochody:			
a) własne	K. 11.471		
b) 18% ustawowy dodatek w myśl § 12 ust. z 10. grudnia 1907 Nr. 155 dz. u. kraj.	„ 34.578		
c) spodziewana subwencya z mocy § 15 ust. j. w.	„ 15.000		
d) subwencya kraj. na budowę dróg	„ 17.000		
	Razem	K	78.049
	Niedobór	K	101.347

na którego pokrycie nałożono 53% dodatek do podatków bezpośrednich, z których preliminowano dochód w kwocie K 101.347
które jednak przy wydatności 1 grosza w kwocie K 1921 dają dochód „ 101.813
a z porównania z niedoborem okazują nadwyżkę dochodów w kwocie K 466

Ogółem uchwalone przez Radę powiatową dodatki powiatowe do podatków bezpośrednich na rok 1914 wynoszą:

a) dla funduszu administracyjnego w wysokości		34%
b) „ „ drogowego	„ „	53%
razem	„ „	87%
obok ustawowego dodatku drogowego		18%

Wydział powiatowy nakładał i pobierał w ostatnich 3 latach dodatków do podatków bezpośrednich na pokrycie niedoborów w funduszach powiatowych w następujących wysokościach:

a) w roku 1913:

na fundusz administracyjny	30%
na fundusz drogowy	52%
razem	82%
obok ustawowego	18%

dodatku na cele drogowe przypisanego § 12 ust. kraj. z 10/12 1907. Nr. 155 dz. u. kraj.

b) w roku 1912:

na fundusz administracyjny	26%
„ „ drogowy	41%
razem	67%
obok ustawowego	18%

na powiatowy fundusz drogowy.

c) w roku 1911:

na fundusz administracyjny	14%
„ „ drogowy	67%
razem	81%
obok ustawowego	18%

na powiatowy fundusz drogowy.

Wzrost stopy procentowej dodatków powiatowych do podatków bezpośrednich na rok 1914 mimo zwiększenia się wydatności i własnego dochodu spowodowanym został w funduszu administracyjnym zwiększonymi wydatkami o 12.134 K.

Ponieważ nałożenie dodatków powiatowych, przynoszących 40% dodatków bezpośrednich nastąpić może po myśli § 23 ustawy z 17. czerwca 1874 dz. u. kr. Nr. 51. na podstawie uchwały sejmowej i cesarskiego zezwolenia, zaś Wydział krajowy uznaje ze swej strony potrzebę zezwolenia powiatowi na pobór powyższych dodatków — przeto wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Reprezentacyi powiatowej w Dąbrowie zezwala się w myśl postanowień § 23. ustawy z dnia 17. czerwca 1874 dz. u. kr. Nr. 51. pobierać w r. 1914 na cele powiatu dodatki powiatowe w wysokości 87% (ośmdziesiąt siedm) od państwowych podatków bezpośrednich w powiecie przypisanych z wyłączeniem podatku osobisto-dochodowego, a to obok 18% dodatku na cele drogowe, przepisanego § 12. ustawy z dnia 10. grudnia 1907 dz. u. kr. Nr. 155.

Marszałek: Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (*Nikt.*) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta, przystępujemy do głosowania. Kto przyjmuje ten wniosek zechce rękę podnieść. (*Większość.*) Jest przyjęty.

Sekretarz p. **Urbański**: Wnoszę przystąpienie do trzeciego czytania tej uchwały bez czytania.

Marszałek: Jest wniosek przystąpienia do trzeciego czytania bez czytania. Czy żąda kto głosu? (*Nikt.*) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta, przystępujemy do głosowania. Kto przyjmuje ten wniosek zechce rękę podnieść. (*Większość).* Jest przyjęty. Kto przyjmuje uchwałę w trzeciem czytaniu bez czytania, zechce rękę podnieść. (*Większość*). Jest przyjęta.

Następuje sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Jaśle na pobór w roku 1914 wyższych dodatków powiatowych do podatków bezpośrednich.

Sprawozdawca poseł Onyszkiewicz ma głos.

Sprawozdawca Członek Wydziału krajowego p. **Onyszkiewicz** (*czyta*):

S p r a w o z d a n i e

Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Jaśle na pobór w roku 1914 wyższych dodatków powiatowych do podatków bezpośrednich.

Wysoki Sejmie!

Sprawozdaniem z dnia 24. grudnia 1913 L. 6468 przedłożył Wydział powiatowy w Jaśle, Wydziałowi krajowemu budżety funduszów powiatowych na rok 1914 uchwalone na posiedzeniu Rady powiatowej dnia 22. grudnia 1913.

Budżety te były w myśl postanowień § 30. ustawy z dnia 12. sierpnia 1866 dz. u. kr. Nr. 21. wyłożone poprzednio przez 14. dni do przeglądu i przeciwko nim nie wniesiono żadnych zarzutów.

Wykazują one:

I. Fundusz administracyjny:		
1) dochody własne	11.895 K	
2) wydatki	45.895 „	
niedobór		34.000 K

na pokrycie, którego nałożono 17% dodatków do podatków bezpośrednich opłacanych w powiecie w kwocie 200.000 K przyjmując do obliczenia dochodu wydatność 1 grosza dodatków powiatowych w kwocie 2.000 K, z czego cyfrowy dochód preliminowano w kwocie 34.000 K

Obliczona zaś na podstawie przecięcia rzeczywistych wpływów z nałożonych i pobieranych w powiecie w ostatnich trzech latach: 1910, 1911 i 1912 dodatków do podat-

bezpośrednich wynosi 2847·68 K przyjmując tę kwotę do obliczenia dochodu nałożone 17% dodatki czynią cyfrowo 48.410·56 K

co porównawszy z wykazanym jak wyżej niedoborem 34.000·— K

okazuje się nadwyżka dochodów 14.410·56 K

równająca się 5% nałożonych dodatków do podatków.

II. Budżet funduszu emerytalnego:

Wykazuje w dochodach	4.830·14 K	
w wydatkach	1.251·40 K	
nadwyżka dochodów	3.571·74 K	

III. Fundusz drogowy:

1) wydatki:		153.284·33 K
2) dochody:		
a) własne:	25.951 K	
b) 18% ustawowy dodatek w myśl § 12. ust. z 10/12. 1907 Nr. 155. dz. u. kr.	32.000 K	
c) spodziewana subwencya w mocy § 15. ust. jw.	18.000·— K	
d) subwencya funduszu krajowego	5.333·33 K	
razem		81.284·33 K
niedobór		72.000·— K

na którego pokrycie nałożono 36% dodatek do podatków bezpośrednich, z których preliminowano dochód w kwocie 72.000 K, a które przy wydatności 1 grosza w kwocie 2.000 K dają dochód 72.000 K.

Przyjmując zaś do obliczenia dodatków wydatność 1 grosza w kwocie 2.847·68 K nałożone 36% dałyby dochód w kwocie 102.516·48 K

co w porównaniu z niedoborem 72·000·— K

okazałaby się nadwyżka dochodów 30.516·48 K

równająca się 11% nałożonych dodatków do podatków.

Wobec tego wezwał Wydział krajowy, Wydział powiatowy reskryptem z dnia 19. stycznia 1914 L. 226.368, aby stosownie obniżył stopę procentową dodatków powiatowych na rok 1914 i nadesłał zapadłą w tej sprawie uchwałę Rady powiatowej.

Relacyą z dnia 27. stycznia 1914 L. 315 wyjaśnił Wydział powiatowy, że nie mógł przyjąć wydatności 1 halerza w kwocie 2.847·68 K, za podstawę do obliczenia i nałożenia dodatków powiatowych, gdyż byłoby to iluzorycznem i spowodowałoby brak pokrycia wydatków budżetem objętych. Wydział powiatowy bowiem układając budżet na rok 1914 przewidywał, iż zeszłoroczne niebywałe klęski elementarne pociągną za sobą znaczne opusty podatkowe, zarządził przeto badania w c. k. Starostwie w Jaśle i w Strzyżowie, a względnie w ich inspektoratach podatkowych, gdzie go poinformowano, iż opusty w podatkach gruntowych wyniosą na rok 1914 przeszło połowę przypisu. W tym zatem wyjątkowym roku nie mógł Wydział powiatowy brać wydatności z ostatnich trzech lat jako normę, ale musiał obliczyć możliwie dokładnie, jaką kwotę wyniosą istotne podatki w roku 1914 ściągać się mające a wynikiem tych obliczeń było, iż kwota 200.000 koron jako kwota spodziewanych podatków jest maksymalna, wobec czego do tej kwoty musiał dostosować wysokość procentową dodatków powiatowych.

Ogółem uchwalone przez Radę powiatową dodatki powiatowe do podatków bezpośrednich na rok 1914 wynoszą:

a) dla fund. admin. w wysokości	17%
b) „ „ drog. „	36%
razem w wysokości	53%
obok ustawowego dodatku drogowego	18%

Wydział powiatowy nakładał i pobierał w ostatnich 3 latach dodatki do podatków bezpośrednich na pokrycie niedoborów w funduszach powiatowych w następujących wysokościach:

A) W roku 1913:

na fundusz administracyjny	14%
na fundusz drogowy	22%
razem	36%

obok ustawowego 18% dodatku na cele drogowe przypisanego w § 12. ustawy krajowej z 10/12. 1907 Nr. 155 dz. u. kr.

B) W roku 1912:

na fundusz administracyjny	14%
na fundusz drogowy	19%
razem	33%

obok ustawowego 18% na powiatowy fundusz drogowy.

C) W roku 1911:

na fudusz administracyjny	14%
na fundusz drogowy	18%
razem	32%

obok ustawowego 18% na powiatowy fundusz drogowy.

Wzrost stopy procentowej dodatków powiatowych do podatków bezpośrednich na rok 1914 spowodowanym został przeważnie przyjęciem zmniejszonej wydatności 1 grosza dodatków powiatowych do podatków bezpośrednich z powodów przytoczonych w powołanej wyżej relacyi Wydziału powiatowego z dnia 27. stycznia 1914 L. 315.

Ponieważ nałożenie dodatków powiatowych, przenoszących 40% podatków bezpośrednich nastąpić może po myśli § 23. ustawy z 17. czerwca 1874 dz. u. kr. Nr. 51. na podstawie uchwały sejmowej i cesarskiego zezwolenia, zaś Wydział krajowy uznaje ze swej strony potrzebę zezwolenia powiatowi na pobór powyższych dodatków, przeto wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Reprezentacyi powiatowej w Jaśle, zezwala się w myśl postanowień § 23. ustawy z dnia 17. czerwca 1874 dz. u. kr. Nr. 51. pobierać w roku 1914 na cele powiatu dodatki powiatowe w wysokości 53% (pięćdziesiąt trzy procent) od państwowych podatków bezpośrednich w powiecie przypisanych z wyłączeniem podatku osobisto-dochodowego, a to obok 18% dodatku na cele drogowe przepisanego § 12. ustawy z dnia 10. grudnia 1907 Dz. u. kr. Nr. 155.

Marszałek: Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (*Nikt.*) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta, przystępujemy do głosowania. Kto ten wniosek przyjmuje, zechce rękę podnieść. (*Większość.*) Jest przyjęty.

Sekretarz p. **Urbański**: Wnoszę na przystąpienie do trzeciego czytania tej uchwały bez czytania.

Marszałek: Jest wniosek przystąpienia do trzeciego czytania tej uchwały bez czytania. Czy żąda kto głosu? (*Nikt.*) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Przystępujemy do głosowania. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (*Większość*). Jest przyjęty. Kto przyjmuje uchwałę w trzeciem czytaniu bez czytania, zechce rękę podnieść. (*Większość*). Jest przyjęta.

Następuje: sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Husiatynie na pobór w r. 1914 wyższych dodatków powiatowych do podatków bezpośrednich.

Sprawozdawca poseł Onyszkiewicz ma głos.

Sprawozdawca Członek Wydziału krajowego p. **Onyszkiewicz** (*czyta*):

S p r a w o z d a n i e

Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Husiatynie na pobór w r. 1914 wyższych dodatków powiatowych do podatków bezpośrednich.

Wysoki Sejmie!

Sprawozdaniem z dnia 24. stycznia 1914 L. 260 przedłożył Wydział powiatowy w Husiatynie Wydziałowi krajowemu budżety funduzzów powiatowych na rok 1914 uchwalone na posiedzeniu Rady powiatowej dnia 23. grudnia 1913.

Budżety te były w myśl postanowień §. 30. ustawy z dnia 12. sierpnia 1866 dz. u. kr. Nr. 21. wyłożone poprzednio przez 14 dni do przeglądu i przeciwko nim nie wniesiono żadnych zarzutów.

Wykazują one:

I. Fundusz administracyjny:

1) dochody własne:	K	6.000
2) wydatki:	„	56.000
niedobór:	K	50.000

na pokrycie którego nałożono 20% dodatków do podatków bezpośrednich, opłacanych w powiecie w kwocie K 335.911 przyjmując do obliczenia dochodu wydatność 1 grosza dodatków powiatowych w kwocie K 2.500, z czego cyfrowy dochód preliminowano w kwocie K 50.000.

Obliczona zaś na podstawie przecięcia rzeczywistych wpływów z nałożonych i pobieranych w powiecie w ostatnich 3 latach: 1910, 1911 i 1912 dodatków do podatków bezpośrednich wydatność 1-go grosza dodatków wynosi: K 2.368·96.

Przyjmując tę kwotę do obliczenia dochodu — nałożone

20% dodatki czynią cyfrowo	K	47.379·20
co porównawszy z wykazanym j. w. niedoborem	„	50.000·00
okazuje się brak pokrycia w kwocie	K	2.620·80

II. Fundusz fabryki wyrobów cementowych:

w dochodach i wydatkach preliminowano kwotę K 16.650·—

III. Fundusz drogowy:

1) wydatki:		K 227.000
2) dochody;		
a) własne:	K 6.000	
b) 18% ustawowy dodatek w myśl §. 12. ust. z 10/12 1907 Nr. 155 dz. u. kraj.	„ 45.000	
c) spodziewana subwencya z mocy §. 15. ust. j. w.	„ 12.000	
d) spodziewana subwencya Wydziału krajowego	„ 54.000	
Razem		K 117.000
Niedobór		K 110.000

na którego pokrycie nałożono 44% dodatki do podatków bezpośrednich, z których preliminowano dochód w kwocie: K 110.000, a które przy wydatności 1 grosza w kwocie K 2.500 dają dochód w kw. K 110.000.

Ogółem nałożono przez Radę powiatową dodatki powiatowe do podatków bezpośrednich na rok 1914 wynoszą:

a) dla funduszu administracyjnego w wysokości	20%
b) „ „ drogowego „ „	44%
razem „ „	64%
obok ustawowego dodatku drogowego	18 %

Wydział powiatowy nakładał i pobierał w ostatnich trzech latach dodatki do podatków bezpośrednich na pokrycie niedoborów w funduszach powiatowych w następujących wysokościach:

a) w roku 1913:

na fundusz administracyjny	20%
„ „ drogowy	37%
razem:	57%
obok ustawowego	18%

dodatku na cele drogowe, przypisanego §. 12. ust. kraj. z 10/12 1907. Nr. 155. dz. u. kraj.

b) w roku 1912:

na fundusz administracyjny	20%
„ „ drogowy	37%
razem ·	57%
obok ustawowego	18%

na powiatowy fundusz drogowy.

c) w roku 1911:

na fundusz administracyjny	20%
„ „ drogowy	37%
razem	57 %
obok ustawowego	18%

na powiatowy fundusz drogowy.

Wzrost stopy procentowej dodatków powiatowych do podatków bezpośrednich na rok 1914 spowodowanym został przeważnie wstawieniem do budżetu funduszu drogowego zwiększonych wydatków na budowę dróg w powiecie.

Ponieważ nałożenie dodatków powiatowych, przenoszących 40% podatków bezpośrednich, nastąpić może po myśli §. 23. ustawy z 17. czerwca 1874. dz. u. kr. Nr. 51. na podstawie uchwały sejmowej i cesarskiego zezwolenia, zaś Wydział krajowy ze swej strony uznaje potrzebę zezwolenia powiatowi na pobór powyższych dodatków — przeto wnosi

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Reprezentacyi powiatowej w Husiatynie zezwala się w myśl postanowień §. 23. ustawy z dnia 17. czerwca 1874. dz. u. kr. Nr. 51. pobierać w r. 1914 na cele powiatu dodatki powiatowe w wysokości 64% (sześćdziesiąt cztery) od państwowych podatków bezpośrednich w powiecie przypisanych z wyłączeniem podatku osobisto-dochodowego, a to obok 18% dodatku na cele drogowe, przepisanego §. 12. ustawy z dnia 10. grudnia 1907. dz. u. kraj. Nr. 155.

Marszałek: Rozprawa otwarta, czy żąda kto głosu? (*Nikt.*) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta, przystępujemy do głosowania. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (*Większość.*) Jest przyjęty.

Sekretarz p. **Urbański**: Wnoszę przystąpienie do trzeciego czytania tej uchwały bez czytania.

Marszałek: Jest wniosek przystąpienia do trzeciego czytania bez czytania. Czy żąda kto głosu? (*Nikt.*) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta, przystępujemy do głosowania. Kto przyjmuje, ten wniosek zechce rękę podnieść. (*Większość.*) Jest przyjęty. Kto przyjmuje uchwałę w trzeciem czytaniu bez czytania zechce rękę podnieść. (*Większość.*) Jest przyjęta.

Następuje sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Kamionce strumiłowej na pobór w roku 1914 wyższych dodatków powiatowych do podatków bezpośrednich.

Sprawozdawca poseł Onyszkiewicz ma głos.

Sprawozdawca Członek Wydziału krajowego p. **Onyszkiewicz** (*czyta*):

S p r a w o z d a n i e

Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Kamionce strumiłowej na pobór w roku 1914 wyższych dodatków powiatowych do podatków bezpośrednich.

Wysoki Sejmie!

Sprawozdaniem z dnia 29. grudnia 1913 L. 4917 przedłożył Wydział powiatowy w Kamionce strumiłowej Wydziałowi krajowemu budżety funduszów powiatowych na rok 1914 uchwalone na posiedzeniu Rady powiatowej dnia 18. grudnia 1913. Budżety te były w myśl postanowień § 30 ustawy z dnia 12. sierpnia 1866 dz. u. kr. Nr. 21 wyłożone poprzednio przez 14 dni do przeglądu i przeciwko nim nie wniesiono żadnych zarzutów.

Wykazują one:

1. Fundusz administracyjny:

1. dochody własne	K 27.116·65	
2. wydatki	„ 80.676·65	
niedobór		K 53.560

na pokrycie którego nałożono 19% dodatków do podatków bezpośrednich, opłacanych w powiecie w kwocie K 332.897, przyjmując do obliczenia dochodu wydatność 1 grosza dodatków powiatowych w kwocie K 2820, z czego cyfrowy do-

chód preliminowano w kwocie, która przy powyższej wydatności daje dochód K 53.580

Z porównania z wykazanym niedoborem okazuje się nadwyżka dochodów K 20

Obliczona zaś na podstawie przecięcia rzeczywistych wpływów z nałożonych i pobieranych w powiecie w ostatniach 3 latach: 1911, 1912 i 1913 dodatków do podatków bezpośrednich wydatność 1 grosza dodatków wynosi K 2.816·26.

Przyjmując tę kwotę do obliczenia dochodu nałożone 19% dodatki czynią cyfrowo K 53.508·94
co w porównaniu z wykazanym j. w. niedoborem „ 53.560·00
okazuje się brak pokrycia w kwocie K 51·060

II. Fundusz drogowy.

1. wydatki K 292.970
2. dochody:
a) własne K 28.630
b) 18% ustawowy dodatek w myśl § 12 ust. z 10./12. 1907 Nr. 155 dz. u. kr. „ 50.760
c) spodziewana subwencya z mocy § 15. ust. j. w. „ 12.000
d) z zaciągnąć się mającej pożyczki „ 60.000
e) spodziewana subwencya z funduszu krajowego na budowe drogi Kamionka-Tadanie „ 17.500
Razem „ 168.890
Niedobór K 124.080

na którego pokrycie nałożono 44% dodatek do podatków bezpośrednich, z których preliminowano dochód w kwocie K 124.080, a które przy wydatności 1 grosza w kwocie koron 2.820 dają dochód K 124.080
a z porównania z niedoborem okazują zupełne pokrycie.

Ogółem uchwalone przez Radę powiatową dodatki powiatowe do podatków bezpośrednich na rok 1914 wynoszą:

a) dla funduszu administracyjnego w wysokości 19%
b) „ „ drogowego „ „ 44%
razem w wysokości 63%
obok ustawowego dodatku drogowego 18%

Wydział powiatowy nakładał i pobierał w ostatnich 3 latach dodatki do podatków bezpośrednich na pokrycie niedoborów w funduszach powiatowych w następujących wysokościach:

a) w roku 1913.
na fundusz administracyjny 19%
„ „ drogowy 33%
razem 52%
obok ustawowego 18%

dodatku na cele drogowego przypisanego § 12 ust. kraj. z 10. 12. 1907 Nr. 155 Dz. u. kr.

b) w roku 1912.
na fundusz administracyjny 19%
„ „ drogowy 33%
razem 52%
obok ustawowego 18%

na powiatowy fundusz drogowy.

c) w roku 1911.
na fundusz administracyjny 19%
„ „ drogowy 33%
razem 52%
obok ustawowego 18%

na powiatowy fundusz drogowy.

Wzrost stopy procentowej dodatków powiatowych do podatków bezpośrednich na rok 1914 spowodowanym został wstawieniem do budżetu funduszu drogowego z jednej strony mniejszej wydatności z dodatków, a z drugiej strony większych wydatków na koszta utrzymania dróg.

Ponieważ nałożenie dodatków powiatowych, przenoszących 40% podatków bezpośrednich nastąpić może po myśli § 23. ustawy z 17. czerwca 1874. dz. u. kr. Nr. 51 na podstawie uchwały sejmowej i cesarskiego zezwolenia, zaś Wydział krajowy uznaje ze swej strony potrzebę zezwolenia powiatowi na pobór powyższych dodatków, przeto wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Reprezentacyi powiatowej w Kamionce strumiłowej zezwala się w myśl postanowień § 23. ustawy z dnia 17. czerwca 1874 dz. u. kr. Nr. 51 pobierać w r. 1914 na cele powiatu dodatki powiatowe w wysokości 63% (sześćdziesiąt trzy) od państwowych podatków bezpośrednich w powiecie przypisanych z wyłączeniem podatku osobisto dochodowego, a to obok 18% dodatku na cele drogowe, przepisanego § 12 ustawy z dnia 10. grudnia 1907 Dz. u. kr. Nr. 155.

Marszałek: Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? *(Nikt)*. Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta, przystępujemy do głosowania. Kto ten wniosek przyjmuje zechce rękę podnieść. (*Większość*). Jest przyjęty.

Sekretarz p. **Urbański**. Wnoszę przystąpienie do trzeciego czytania tej uchwały bez czytania.

Marszałek: Jest wniosek przystąpienia do trzeciego czytania bez czytania. Czy żąda kto głosu? (*Nikt.*) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta, przystępujemy do głosowania. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (*Większość.*) Jest przyjęty. Kto przyjmuje uchwałę w trzeciem czytaniu bez czytania, zechce rękę podnieść. (*Większość.*) Jest przyjęta.

Następuje sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Tarnobrzegu na pobór w r. 1914 wyższych dodatków powiatowych do podatków bezpośrednich.

Sprawozdawca poseł Onyszkiewicz ma głos.

Sprawozdawca Członek Wydziału krajowego p. **Onyszkiewicz** (*czyta*):

S p r a w o z d a n i e

Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Tarnobrzegu na pobór w r. 1914 wyższych dodatków powiatowych do podatków bezpośrednich.

Wysoki Sejmie!

Sprawozdaniem z dnia 24. grudnia 1913 L. 7370 przedłożył Wydział powiatowy w Tarnobrzegu Wydziałowi krajowemu budżety funduszów powiatowych na rok 1914 uchwalone na posiedzeniu Rady powiatowej dnia 22. grudnia 1913. Budżety te były w myśl postanowień § 30 ustawy z dnia 12. sierpnia 1866 Dz. u. kr. Nr. 21 wyłożone poprzednio przez 14 dni do przeglądu i przeciwko nim nie wniesiono żadnych zarzutów.

Wykazują one:

I. Fundusz administracyjny:

1) dochody własne	80.998 K	
2) wydatki	132.568 „	
niedobór		51.570 K

na którego pokrycie nałożono 30% dodatków do podatków bezpośrednich, opłacanych w powiecie w kwocie 190.144 K, przyjmując do obliczenia dochodu wydatność 1 grosza dodatków powiatowych w kwocie 1.719 K, z czego cyfrowy dochód preliminowano w kwocie 51.570 K

Obliczona również na podstawie przecięcia rzeczywistych wpływów z nałożonych i pobieranych w powiecie w ostatnich 3 latach 1910, 1911 i 1912 dodatków do podatków bezpośrednich wydatność 1 grosza dodatków wynosi 1.719·89 K.

II. Fundusz drogowy:

1) wydatki		202.456 K
2) dochody		
a) własne	25.830 K	
b) 18% ustawowy dodatek w myśl § 12 ust. z 10. grudnia 1907 Nr. 155 Dz. u. kr.	30.942 „	
c) spodziewana subwencya z mocy § 15 ust. j. w.	14.000 „	
d) subwencya z krajowego funduszu na budowę dróg	25.900 „	
e) subwencya rządowa	4.000 „	
f) subwencya krajowa na odbudowanie mostu	5.000 „	
g) subwencya rządowa na naprawę dróg	10.000 „	
Razem		115.672 K
Niedobór		86.784 K

na którego pokrycie nałożono 51% dodatek do podatków bezpośrednich, z których preliminowano dochód w kwocie 86.784 K
które jednak przy wydatności 1 grosza K 1.719 dają dochód 87.669 K
a z porównania z niedoborem wskazują nadwyżkę dochodów w kwocie 885 K

Ogółem uchwalone przez Radę powiatową dodatki powiatowe do podatków bezpośrednich na rok 1914 wynoszą:

a) dla funduszu administracyjnego w wysokości	30%
b) dla funduszu drogowego	51%
Razem w wysokości	81%
obok ustawowego dodatku drogowego	18%

Wydział powiatowy nakładał i pobierał w ostatnich 3 latach dodatki do podatków bezpośrednich na pokrycie niedoborów w funduszach powiatowych w następujących wysokościach:

A) W roku 1913:

Na fundusz administracyjny	29%
Na fundusz drogowy	35%
Razem	64%
obok ustawowego	18%

dodatku na cele drogowe przypisanego § 12 ust. kraj. z 10. grudnia 1907 Nr. 155 Dz. u. kraj.

B) W roku 1912:

Na fundusz administracyjny	28%
Na fundusz drogowy	33%
Razem	61%
obok ustawowego	18%

na powiatowy fundusz drogowy.

C) W roku 1911:

Na fundusz administracyjny	29%
Na fundusz drogowy	27%
Razem	56%
obok ustawowego	18%

na powiatowy fundusz drogowy.

Wzrost stopy procentowej dodatków powiatowych do podatków bezpośrednich na rok 1914 spowodowanym został przeważnie wstawieniem do budżetu funduszu drogowego zwiększonych wydatków na budowę i utrzymanie dróg w powiecie, tudzież zmniejszoną wydatnością jednego halerza dodatków powiatowych, która w roku 1913 wynosiła 1.785 K, w tym zaś roku tylko 1.719 K.

Ponieważ nałożenie dodatków powiatowych, przenoszących 40% podatków bezpośrednich nastąpić może po myśli § 23 ustawy z 17. czerwca 1874 Dz. u. kr. Nr. 51 na podstawie uchwały sejmowej i cesarskiego zezwolenia, zaś Wydział krajowy uznaje ze swej strony potrzebę zezwolenia powiatowi na pobór powyższych dodatków, przeto wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Reprezentacyi powiatowej w Tarnobrzegu zezwala się w myśl postanowień § 23. ustawy z dnia 17. czerwca 1874 Dz. u. kr. Nr. 51 pobierać w r. 1914 na cele powiatu dodatki powiatowe w wysokości 81% (ośmdziesiąt jeden) od państwowych podatków bezpośrednich w powiecie przypisanych z wyłączeniem podatku osobisto-dochodowego, a to obok 18% dodatku na cele drogowe, przepisanego § 12 ustawy z dnia 10. grudnia 1907 Dz. u. kr. Nr. 155.

Marszałek: Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu?

P. **Stapiński**: Proszę o głos.

Marszałek: Głos ma p. Stapiński.

P. **Stapiński**: Wysoki Sejmie!

Właściwie tylko dlatego zabieram głos przy tej pozycyi odnośnie do Rady powiatowej w Tarnobrzegu, że specyalnie do tej Rady powiatowej mam przyczyny.

W gruncie rzeczy jednak jestem przeciwko wszystkim tym uchwałom co do Rad powiatowych. Stoję na stanowisku, że nietylko nie należałoby pozwolić na podwyższenie tych dodatków powiatowych, ale że należałoby w tej formie, jak one dziś istnieją, wszystkie te Rady powiatowe skasować i to jest publiczną tajemnicą, że lud polski w olbrzymiej swej większości z wyjątkiem — że tak powiem — „zatrudnionych w Radach powiatowych“ — albo podobnych idealistów, cały lud polski oświadcza się kategorycznie zawsze i teraz za zniesieniem Rad powiatowych w ich teraźniejszej postaci.

(**Głosy z ław ruskich**: *Sławno*).

Lud polski bowiem stoi na stanowisku, że trzy czwarte prawie czynności Rad powiatowych są tylko niepotrzebnem marnowaniem czasu i pieniędzy, hamowaniem toku spraw publicznych w powiecie.

Albowiem to sobie każdy z każdego raptularza Rady powiatowej może wyczytać, że $^3/_4$ korespondencyi Rady powiatowej, przy której pracuje sekretarz i jego pomocnik i oficyał i jeszcze jeden oficyał i ze dwóch pisarzy, że to jest korespodencya między p. marszałkiem, a p. starostą w tej samej miejscowosci.

P. marszałek i p. starosta nie mogą się bezpośrednio porozumieć i w innej drodze sprawy załatwić (bo oczywiście i prawo tak przypisuje) tylko w urzędowej drodze w ten sposób, że korespondują nieraz dwa, trzy i czterokrotnie w jednej sprawie.

Gdyby ta korespondencya odbywała się na koszt p. starosty i p. marszałka byłoby pół biedy, ale niestety za nią musi ludność rok rocznie grube tysiące płacić.

Lud polski na wszystkich wiecach, gdzie był oczywiście o to pytany, wypowiada się w tym kierunku, że należałoby tych dwóch panów starostów znieść i zaprowadzić w ich miejsce innego, albowiem wiadomo nam, że p. marszałek w rezultacie niczego nie przeprowadzi bez pomocy p. starosty, dalej wiemy, że politycznie są to prawie zupełnie te same jednostki, że więc argumentacya, iż c. k. starosta zastępuje co innego, niż p. marszałek, odpada, bo niewątpliwie Rada powiatowa jest też niczem innem, jak przeważnie biurem pomocniczem p. starosty, zwłaszcza przy wyborach.

Zatem lud jest zdania, żeby te dwa biura zlać w jedno i w ten sposób temu marnowaniu czasu i hamowaniu spraw przez krążenie od Annasza do Kajfasza tamę położyć.

Lud polski wyobraża sobie i życzy, aby reorganizacya odbyła się w tym kierunku, iżby wybrani przez lud przedstawiciele na podstawie równego, bezpośredniego, powszechnego i tajnego prawa wyboru z powiatu schodzili się pod przewodnictwem naczelnika powiatu w ściśle oznaczonych terminach i by ci radcy powiatowi tam przedsiębrali uchwały, któreby potem p. starosta mógł wykonać.

Byłoby to olbrzymie potanienie całej manipulacyi i ułatwienie, a nie ulega wątpliwości, że i znaczne polepszenie administracyi powiatowej, albowiem jest to publiczną tajemnicą, że w radach powiatowych istnieją najrozmaitsze grupy interesów i interesenci i urzędowanie idzie nieraz w tym kierunku, że z funduszów na drogę tylko okruszyny idą na drogi, a w rzeczywistości kto inny te pieniądze zabiera,

W bieżącym roku zwiedziłem drogi w powiecie strzyżowskim i zobaczyłem tego rodzaju horrenda (co i świadkowie na miejscu potwierdzili), że za mostek w Jaworniku polskim, który tamtejsza gmina chciała wybudować za 450 K., Rada powiatowa zapłaciła generalnemu przedsiębiorcy Wolfowi z Lutczy 1700 K., więc z tych 1700 K. poszło gdzieś ze szkodą dróg więcej niż $^2/_3$ części. A jak ten mostek wygląda?

Oto w poprzek drogi — droga idzie, powiedzmy, z północy na południe — założono trzy rury betonowe ze wschodu na zachód i wskutek tego, że woda, no, nie mogąc się zorjentować, że trzeba obejść mostek i poszukać sobie śluzy, wskutek tego droga ta przedstawia obraz ruiny i kiedy tam byłem, widziałem tego rodzaju obraz, iż władza publiczna z powodu niebezpieczeństwa dla życia ludzkiego powinna była ją zamknąć, tak została zepsutą.

Podobny okaz gospodarki widzimy odnośnie do Rady powiatowej w Tarnobrzegu, gdzie buduje się drogę z Antoniowa przez Wolę do Grudza i na nieszczęście na tej drodze natrafia na grunta jednego z twardych ludowców niejakiego Porębskiego, który miał to nieszczęście, że przeszkodził p. marszałkowi Horodyńskiemu przy kandydowaniu do Rady państwa i przy zawiązaniu komitetu powiatowego i innych okazyach agitował przeciw p. Horodyńskiemu. P. Horodyński urządza się w ten sposób, że kiedy przychodzą deputacye ze wszystkich gmin prosić, by zrobiono porządek z tą drogą, która z obu końców jest zbudowana, gdy w środku na przestrzeni dwustukilkudziesięciu metrów zostawiono przerwę, gdzie topią się ludzie i niszczy majątek, p. Horodyński odpowiada: idźcie do Porębskiego, niech wam on tę drogę zbuduje. Otóż korzystam ze sposobności omawiania podwyższenia dodatków dla Rady powiatowej w Tarnobrzegu, by przeciw tego rodzaju postępowania zaprotestować.

Dalej ta Rada tarnobrzeska tak sprawuje obowiązki na innem polu, że wystarczy na to powiedzieć, co się dzieje z Radą gminną w Tarnobrzegu.

Wysoki Sejmie!

Od ośmiu lat Rada gminna w Tarnobrzegu nie może wejść w życie! Od trzech lat odbywają się raz albo dwa razy do roku wybory, które nie wypadają po myśli rządzącej kliki i skutkiem tego bywają zaprotestowywane i tak od Annasza do Kajfasza od trzech lat się sprawa wlecze.

Teraz znów na 3 marca rozpisano wybory, ale ci, którzy o tem, donoszą z góry są pewni, że zostaną zaprotestowane i prawnych wyborów nie będzie tak długo, aż się nie sprzykrzy ludziom w opozycyi będącym przeciw klice ta opozycya, aż skapitulują i będzie wybrana taka Rada powiatowa, jakiej komisarz (bo starosta jest tam bezstronny) sobie życzy.

Za takie urzędowanie i to pod bokiem Rady powiatowej w miejscu jej siedziby, za to, że wskutek tego Rada miasta jest 8 lat bez Rady gminnej i z komisarzem rządowym, że przez trzy lata nadaremnie odbywają się wybory, aby je potem obalić, za taką gospodarkę nie tylko nie należy pozwolić Radzie powiatowej w Tarnobrzegu na podniesienie dodatków, ale na podstawie tego przykładu należałoby jej w tej chwili to prawo ograniczyć.

Tutaj mam przed sobą taki wypadek, co my podwyższamy prawo poboru wyższych dodatków.

Dostałem następującą kwestyę ze Starego Sambora. Przyszedł nowy marszałek i chciał mieć swego urzędnika, swego protegowanego tedy wydalił dawnego urzędnika Winogrodzkiego, a sprowadził p. Dębickiego z Liska, który podobał mu się dlatego, że przy wyborach w Lisku cudów waleczności dokazywał. P. Dembicki został lutratorem Rady powiatowej w Starym Samborze ale po paru miesiącach czmychnął z powodu defraudacyi 30.000 koron. (**Głos**: 3.000 koron.) Może trzech. Tak się spisał nowy protegowany benjaminek pana marszałka! Ale oprócz tych skradzionych 3.000 koron, Rada powiatowa w Starym Samborze zapłacić musiała wydalonemu Winogrodzkiemu 11.000 K na podstawie orzeczenia Trybunału administracyjnego, który mu tę kwotę przyznał za bezpodstawne wydalenie ze służby.

W takim biednym powiecie jak Stary Sambor z powodu Rady powiatowej, ludność musi zapłacić 14.000 K. (P. ks. **Okoń**: To marnotrawstwo!) Ale to wolno!

Podnoszę to i nie będę się rozwlekał, aby nie zabierać czasu Wysokiej Izbie! Ale powiadam, jestem przeciwny nakładaniu dodatków do podatków na teraźniejsze koszta administracyi powiatowej. Domagam się i w tym kierunku pójdzie nasz program pracy, który na teraźniejszym kongresie będzie na porządku dziennym, że po załatwieniu reformy wyborczej muszą przyjść na porządek Rady powiatowe, które tępią i tamują tok życia publicznego.

Z tych powodów jestem obecnie przeciw uprawnieniu Rady powiatowej w Tarnobrzegu do poboru wyższych dodatków od podatków.

Marszałek: Czy żąda jeszcze kto głosu? (*Nikt.*) Gdy nikt więcej głosu nie żąda, rozprawa zamknięta.

Głos ma p. sprawozdawca.

Sprawozdawca Członek Wydziału krajowego p. **Onyszkiewicz**:

Wysoki Sejmie!

Szanowny pan poseł Stapiński rozprawiał na temat kwestyi zmiany administracyi w kraju. Krytyka i uwagi szanownego pana posła nie dotyczyły sprawy stojącej obecnie na porządku dziennym i wogóle żadnego nie przytoczył p. Stapiński argumentu, któryby osłabił wnioski Wydziału krajowego co do przyznania Radzie powiatowej w Tarnobrzegu prawa pobierania za rok 1914 dodatków w tej wysokości, jak to na podstawie budżetu bez protestów nam przedłożonego tej Radzie powiatowej potrzeba.

Z tem zupełnie nie stoi w związku kwestya zamieszczonej przez szanownego pana posła sprawy zmiany ustroju administracyi krajowej czy to przez zniesienie Rad powiatowych czyli urządzenie w inny sposób ustroju Rad powiatowych. Jeszcze mniej zaś łączy się ze sprawą na porządku dziennym będącą kwestya budowy mostu pod Strzyżowem i nie stoi też w związku z tą sprawą kwestya, że Rada powiatowa w Tarnobrzegu z powodu protestów wyborczych nie mogła się ukonstytuować. Sprawa ta należy przecież do władzy państwowej, więc co to może mieć za wpływ na budżet Rady powiatowej tarnobrzeskiej. Szanowny pan poseł wcale nie atakował i nie wykazywał w żadnej mierze, ażeby którykolwiek z wydatków Rady powiatowej był nieuzasadniony. A skoro istnieje jakaś kwestya obrachunku politycznego między p. Porębskim a marszałkiem powiatowym, to chyba zupełnie nie alteruje budżetu Rady powiatowej.

Z tych więc wszystkich względów, ponieważ szanowny pan poseł nie podniósł żadnego tego rodzaju zarzutu, któryby był zdolny alterować wniosek przez Wydział krajowy postawiony, wnoszę by Wysoki Sejm zechciał wniosek co do przyznania Wydziałowi powiatowemu w Tarnobrzegu prawa poboru wyższych dodatków od podatków.

Marszałek: Przystępujemy do głosowania. Kto ten wniosek przyjmuje zechce rękę podnieść. (*Większość.*) Jest przyjęty.

Sekretarz p. **Urbański**: Wnoszę przystąpienie do trzeciego czytania tej uchwały bez czytania.

Marszałek: Jest wniosek przystąpienia do trzeciego czytania tej uchwały bez czytania. Czy żąda kto głosu? *(Nikt).* Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta, przystępujemy do głosowania. Kto przyjmuje ten wniosek zechce rękę podnieść. *(Większość.)* Jest przyjęty. Kto przyjmuje uchwałę w trzeciem czytaniu bez czytania zechce rękę podnieść. (*Większość.*) Jest przyjęty.

Następuje sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Myślenicach na pobór w r. 1914 wyższych dodatków powiatowych do podatków bezpośrednich.

Sprawozdawca poseł Onyszkiewicz ma głos.

Sprawozdawca Członek Wydziału krajowego p. **Onyszkiewicz** (*czyta*):

S p r a w o z d a n i e

Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Myślenicach na pobór w r. 1914 wyższych dodatków powiatowych do podatków bezpośrednich.

Wysoki Sejmie!

Sprawozdaniem z dnia 26. stycznia 1914 L. 276 przedłożył Wydział powiatowy w Myślenicach Wydziałowi krajowemu budżety funduszów powiatowych na rok 1914, uchwalone na posiedzeniu Rady powiatowej dnia 11. grudnia 1913,

Budżety te były w myśl postanowień §. 30. ustawy z dnia 12. sierpnia 1866 dz. u. kr. Nr. 21. wyłożone poprzednio przez 14 dni do przeglądu i przeciwko nim nie wniesiono żadnych zarzutów.

Wykazują one:

I. Fundusz administracyjny:

1. dochody własne:	K 10.590·72	
2. wydatki	„ 34.489·92	
niedobór		K 23.899·20

na pokrycie którego nałożono 15% dodatków do podatków bezpośrednich, opłacanych w powiecie w kw. K 164.789·35, przyjmując do obliczenia dochodu wydatność 1 grosza dodatków powiatowych w kwocie K 1.593·28, z czego cyfrowy dochód preliminowano w kwocie: K 23.899·20

Z porównania z okazanym niedoborem pokazuje się zupełne pokrycie.

Obliczona zaś na podstawie przecięcia rzeczywistych wpływów z nałożonych i pobieranych w powiecie w ostatnich 3 latach 1910, 1911 i 1912 dodatków do podatków bezpośrednich wydatność jednego grosza dodatków wynosi K 1.595·25, a zatem jest prawie równą z wydatnością, przyjętą przez Wydział powiatowy.

II. Fundusz drogowy:

1. Wydatki:			K 145.960·72
2. Dochody:			
a) własne	K 7.326·56		
b) 18% ustawowy dodatek w myśl §. 12. ust. z 10·12 1907 Nr. 155. dz. u. kraj.	„ 28.679·04		
c) spodziewana subwencya z mocy §. 15. ust. jw.	„ 15.000·—		
d) spodziewana subwencya z funduszu krajowego	„ 31.950·—		
e) subwencya c. k. Rządu	„ 16.800·		
	Razem	„	99.755·60
	Niedobór	K	46.205·12

na którego pokrycie nałożono 29% dodatków do podatków bezpośrednich, z których preliminowano dochód w kwocie:
a które przy wydatności 1 grosza w kwocie K 1.593·28 dają dochód K 46.205·12

Ogółem uchwalone przez Radę powiatową dodatki powiatowe do podatków bezpośrednich na rok 1914 wynoszą:

a) dla fund. administracyjnego w wysokości	15%
b) „ „ drogowego	29%
razem w wysokości	44%
obok ustawowego dodatku drogowego	18%

Wydział powiatowy nakładał i pobierał w ostatnich 3 latach dodatki do podatków bezpośrednich na pokrycie niedoborów w funduszach powiatowych w następujących wysokościach:

a) w roku 1913:

na fund. administracyjny	15%
„ „ drogowy	23%
razem	38%
obok ustawowego	18%

dodatku na cele drogowe przypisanego §. 12. ust. kraj. z 10·12 1907 Nr. 155 dz. u. k.

b) w roku 1912:

na fund. administracyjny	14·5%
„ „ drogowy	22·5%
razem	37 %
obok ustawowego	18%

na powiatowy fundusz drogowy.

c) w roku 1911:

na fund. administracyjny	14·5%
„ „ drogowy	22·5%
razem	37%
obok ustawowego	18%

na powiatowy fundusz drogowy.

Wzrost stopy procentowej dodatków powiatowych do podatków bezpośrednich w funduszu drogowym na rok 1914 spowodowanym został przeważnie, że odpadł dochód z myt, które zniesiono i zmniejszyła się subwencya krajowa na utrzymanie dróg, a z drugiej strony zwiększył się wydatek na administracyę i na spłatę długów oraz partycypuje powiat od siebie większym udziałem w kosztach budowy dróg.

Ponieważ nałożenie dodatków powiatowych, przenoszących 40% podatków bezpośrednich nastąpić może po myśli §. 23. ustawy z 17. czerwca 1874 dz. u. kr. Nr. 51. na podstawie uchwały sejmowej i cesarskiego zezwolenia, zaś Wydział krajowy uznaje ze swej strony potrzebę zezwolenia powiatowi na pobór powyższych dodatków — przeto wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Reprezentacyi powiatowej w Myślenicach zezwala się w myśl postanowień §. 23. ustawy z dnia 17. czerwca 1874 dz. u. kr. Nr. 51. pobierać w roku 1914 na cele powiatu dodatki powiatowe w wysokości 44% (czterdzieści cztery) od państwowych podatków bezpośrednich w powiecie przepisanych z wyłączeniem podatku osobisto-dochodowego, a to obok 18% dodatku na cele drogowe, przypisanego §. 12. ustawy z dnia 10. grudnia 1907 dz. u. kr. Nr. 155.

Marszałek: Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? *(Nikt.)* Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta, przystępujemy do głosowania. Kto ten wniosek przyjmuje, zechce rękę podnieść. (*Większość.*) Jest przyjęty.

Sekretarz p. **Urbański**: Wnoszę przystąpienie do trzeciego czytania tej uchwały bez czytania.

Marszałek: Jest wniosek przystąpienia do trzeciego czytania bez czytania. Czy żąda kto głosu? (*Nikt.*) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta, przystępujemy do głosowania. Kto przyjmuje ten wniosek zechce rękę podnieść. (*Większość.*) Jest przyjęty. Kto przyjmuje uchwałę w trzeciem czytaniu bez czytania zechce rękę podnieść. (*Większość.*) Jest przyjęta.

Następuje sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Pilźnie na pobór w r. 1914 wyższych dodatków powiatowych do podatków bezpośrednich.

Sprawozdawca poseł Onyszkiewicz ma głos:

Sprawozdawca Członek Wydziału krajowego p. **Onyszkiewicz** (*czyta*):

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Pilźnie na pobór w roku 1914 wyższych dodatków powiatowych do podatków bezpośrednich.

Wysoki Sejmie!

Sprawozdaniem z dnia 24. stycznia 1914 l. 253 przedłożył Wydział powiatowy w Pilźnie Wydziałowi krajowemu budżety funduszów powiatowych na rok 1914, uchwalone na posiedzeniu Rady powiatowej dnia 17. stycznia 1914. Budżety te były w myśl postanowień § 30. ustawy z dnia 12. sierpnia 1866 dz. u. kr. Nr. 21 wyłożone poprzednio przez 14 dni do przeglądu i przeciwko nim nie wniesiono żadnych zarzutów.

Wykazują one:

I. Fundusz administracyjny:

1) dochody własne	K 27.047·85	
2) wydatki	„ 57.729·85	
niedobór		K 30.682·—

A./1) Fundusz emerytalny:

1) dochody własne	K 1.811·09	
2) wydatki	„ 2.869·09	
niedobór		K 1.058·—
ogólny niedobór		K 31.740·—

na pokrycie którego nałożono 30% dodatków do podatków bezpośrednich, opłacanych w powiecie w kwocie K 281.345 —, przyjmując do obliczenia dochodu wydatność 1 grosza dodatków powiatowych w kwocie K 1.058, z czego cyfrowy dochód preliminowano w kwocie K 31.740·—

Obliczona zaś na podstawie przecięcia rzeczywistych wpływów z nałożonych i pobieranych w powiecie w ostatnich 3 latach 1910, 1911 i 1912 dodatków do podatków bezpośrednich — wydatność 1 grosza dodatków wynosi K 1.068·02.

Przyjmując tę kwotę do obliczenia dochodu — nałożone 30% dodatki czynią cyfrowo K 32.040·60
co w porównaniu z wykazanym jw. niedoborem „ 31.740·00
okazuje się nadwyżka dochodów K 30.060·—

B) Fundusz drogowy:

1. wydatki		K 160.038·14
2. dochody:		
a) własne	K 3.953·60	
b) 18% ustawowy dodatek w myśl § 12. ust. z 10/12 1907 Nr. 155 dz. u. kr.	„ 19.044·00	
c) spodziewana subwencya z mocy § 15. ust. jw.	„ 12.000·00	
d) spodziewana subwencya krajowa	„ 22.024·54	
e) zaległe i spodziewana subwencya rządowa	„ 48.000·00	
Razem		K 105.022·14
Niedobór		K 55.016·—

na którego pokrycie nałożono 52% dodatek do podatków bezpośrednich, z których preliminowano dochód w kwocie K 55.016, a które przy wydatności 1-go grosza w kwocie K 1.058 dają dochód K 55.016·—

Ogółem uchwalone przez Radę powiatową dodatki powiatowe do podatków bezpośrednich na 1914 wynoszą:

a) dla funduszu administracyjnego	30%
b) „ „ drogowego	52%
razem w wysokości	82%
obok ustawowego dodatku drogowego	18%

Wydział powiatowy nakładał i pobierał w ostatnich 3 latach dodatki do podatków bezpośrednich na pokrycie niedoborów w funduszach powiatowych w następujących wysokościach:

a) w roku 1913:

na fundusz administracyjny	25%
„ „ drogowy	43%
razem	68%
obok ustawowego	18%

dodatku na cele drogowe przypisanego § 12. ustawy krajowej z 10/12 1907 Nr. 155 dz. u. kr.

b) w roku 1912:

na fundusz administracyjny	21%
„ „ drogowy	31%
razem	52%
obok ustawowego	18%

na powiatowy fundusz drogowy.

c) w roku 1911:

na fundusz administracyjny	34%
„ „ drogowy	38%
razem	72%
obok ustawowego	18%

na powiatowy fundusz drogowy.

Wzrost stopy procentowej dodatków powiatowych do podatków bezpośrednich na rok 1914 spowodowanym został zwiększonymi wydatkami w budżecie funduszu administracyjnego w kwocie około 6.600 K i w budżecie funduszu drogowego na spłatę długów, koszta budowy i utrzymanie dróg w kwocie 38.912 K przy równoczesnem wzroście dochodów funduszu drogowego tylko o 29.801 K.

Ponieważ nałożenie dodatków powiatowych, przenoszących 40% podatków bezpośrednich nastąpić może po myśli § 23 ustawy z dnia 17. czerwca 1874. dz. u. kr. Nr. 51. na podstawie uchwały sejmowej i cesarskiego zezwolenia, zaś Wydział krajowy uznaje ze swej strony potrzebę zezwolenia powiatowi na pobór powyższych dodatków, przeto wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Reprezentacyi powiatowej w Pilźnie zezwala się w myśl postanowień §-fu 23 ustawy z dnia 17. czerwca 1874 d. u. kr. Nr. 51. pobierać w r. 1914 na cele powiatu dodatki powiatowe w wysokości 82% (ośmdziesiąt dwa) od państwowych podatków bezpośrednich, w powiecie przypisanych z wyłączeniem podatku osobisto-dochodowego, a to obok 18% dodatku na cele drogowe, przepisanego §-fem 12 ustawy z dnia 10. grudnia 1907 dz. u. kr. Nr. 155.

Marszałek: Rozprawa otwarta, czy żąda kto głosu? (*Nikt.*) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta, przystępujemy do głosowania. Kto przyjmuje ten wniosek zechce rękę podnieść. (*Większość.*) Jest przyjęty.

Sekretarz p. **Urbański**: Wnoszę przystąpienie do trzeciego czytania tej uchwały bez czytania.

Marszałek: Jest wniosek przystąpienia do trzeciego czytania bez czytania. Czy żąda kto głosu? (*Nikt.*) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta, przystępujemy do głosowania. Kto przyjmuje ten wniosek zechce rękę podnieść. (*Większość.*) Jest przyjęty. Kto przyjmuje uchwałę w trzeciem czytaniu bez czytania, zechce rękę podnieść. *(Większość.)* Jest przyjęta.

Następuje sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Rawie ruskiej na pobór w r. 1914 wyższych dodatków powiatowych do podatków bezpośrednich.

Sprawozdawca poseł Onyszkiewicz ma głos.

Sprawozdawca Członek Wydziału krajowego p. **Onyszkiewicz** (*czyta*):

S p r a w o z d a n i e

Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Rawie ruskiej na pobór w r. 1914 wyższych dodatków powiatowych do podatków bezpośrednich.

Wysoki Sejmie!

Sprawozdaniem z dnia 17. grudnia 1913 L. 6003 przedłożył Wydział powiatowy w Rawie ruskiej Wydziałowi krajowemu budżety funduszów powiatowych na rok 1914 uchwalone na posiedzeniu Rady powiatowej dnia 13. grudnia 1913.

Budżety te były w myśl postanowień § 30. ustawy z dnia 12. sierpnia 1866 dz. u. kr. Nr. 21. wyłożone poprzednio przez 14 dni do przeglądu i przeciwko nim nie wniesiono żadnych zarzutów.

Wykazują one:

I. Fundusz administracyjny.

1. dochody własne:	K 28.299·—	
2. wydatki:	K 57.145·46	
niedobór . .		K 28.846·46

na pokrycie którego nałożono 14·5% dodatków do podatków bezpośrednich, opłacanych w powiecie w kwocie K 248.996·46, przyjmując do obliczenia dochodu

wydatność 1 grosza dodatków powiatowych w kwocie K 2.000, z czego cyfrowy dochód preliminowano w kwocie K 29.000·00

Z porównania z wykazanym niedoborem okazuje się nadwyżka dochodów w kwocie K 153·54

Obliczona zaś na podstawie przecięcia rzeczywistych wpływów z nałożonych i pobieranych w powiecie w ostatnich 3 latach 1910, 1911 i 1912 dodatków do podatków bezpośrednich wynosi K 2.351·09.

Przyjmując tę kwotę do obliczenia dochodu — nałożone 14·5% dodatki czynią cyfrowo K 34.090·80
co porównawszy z wykazanym jw. niedoborem „ 28.846·46
okazuje się nadwyżka dochodów K 5.244·34
równająca się 2·5% nałożonych dodatków do podatków.

II. Fundusz drogowy.

1. wydatki		K 182.886·43
2. dochody		
a) własne	K 18.477	
b) 18% ustawowy dodatek w myśl § 12. ust. z 10. grudnia 1907 Nr. 155. dz. u. kraj.	„ 36.000	
c) spodziewana subwencya z mocy § 15. ust. jw.	„ 12.000	
d) subwencye krajowe	„ 6.000	
e) „ państwowe	„ 1.200	
f) z pożyczki komunalnej	K 25.000	
Razem . . .		K 98.677·—
Niedobór . .		K 84.209·43

na którego pokrycie nałożono 41·5% dodatek do podatków bezpośrednich, z których preliminowano dochód w kwocie K 83.000, a które przy wydatności 1 grosza w kwocie K 2.000 dają dochód K 83.000, a z porównania z niedoborem okazują niedobór w kwocie K 1209·43. Przyjmując za podstawę obliczenia wydatność 1 grosza w kwocie K 2.351·09 nałożono 41·5% dadzą dochód K 97·570·23
w porównaniu z wykazanym niedoborem w kwocie „ 84.209·43
okaże się nadwyżka dochodów K 13.360·89

Wobec tego Wydział krajowy polecił Wydziałowi powiatowemu reskryptem z dnia 13. stycznia 1914 L. 225.387/13, aby odpowiednio zniżył stopę procentową dodatków powiatowych na rok 1914 i nadesłał odnośną uchwałę Rady powiatowej.

Relacyą z dnia 16. stycznia 1914 L. 297 oznajmił Wydział powiatowy, że Rada powiatowa obliczając wydatność 1% dodatków, nie mogła oprzeć się na § 32. instrukcyi rachunkowo-kasowej wobec tego, że w ostatnich latach wydatność jednego grosza stale się zmniejsza, nadto zaś będą bardzo znaczne odpisy w podatku gruntowym. I tak podczas, gdy w roku 1911 przyniósł 1% dodatków 2.556 K, to w roku 1912 wyniósł już tylko 2.177 K, a w roku 1913 kwotę 2.193 K 49 h.

Według pisma oddziału podatkowego c. k. Starostwa w Rawie z dnia 12. listopada 1913 L. 8575 nastąpi z powodu klęsk elementarnych, które powiat nawiedziły w roku 1913, odpis w podatku gruntowym w wysokości 50% w powiecie sądowym uhnowskim, zaś w wysokości 25% w powiatach sądowych rawskim i niemirowskim.

Według dat podanych przez Urzędy podatkowe wynosiły podatki bezpośrednie następujące kwoty:

domowo-klasowy	61.153 K 95 h.
„ czynszowy	21.532 „ 42 „
zarobkowy	23.843 „ 71 „
rentowy	1.348 „ 54 „
razem	107.878 K 62 h.

Gdyby w powyższych podatkach nie było żadnych zgoła odpisów, to wynosiłby 1% dodatków 1.078 K 78 h. Podatek gruntowy w powiecie sądowym

uhnowskim wynosi 74.979 K 77 h., zaś 50% tego podatku 37.489 K 59 h. wreszcie podatek gruntowy w powiatach sądowych rawskim i niemirowskim 64.520 K 48 h., 75% powyższej sumy zaś 48.390 K.

Wobec odpisów podatkowych, które w podatku gruntowym nastąpią, przyjąć można za podstawę do obliczenia wydatności 1% dodatku do podatku gruntowego w okręgu sądowym uhnowskim 37.489 K
zaś w rawskim i niemirowskim 48.390 „
razem 85.879 K

wobec czego 1% dodatku do podatku gruntowego wyniesie 858 K 79 h.
zaś 1% dodatku do innych podatków bezpośrednich 1.078 K 78 h.
razem 1.936 K 57 h.

Z powyższego okazuje się, że Rada powiatowa, przyjmując jako wydatność 1% dodatków 2.000 K, przyjęła raczej za dużo niż za mało.

Ogółem uchwalone przez Radę powiatową dodatki powiatowe do podatków bezpośrednich za rok 1914 wynoszą:

a) dla funduszu administracyjnego w wysokości 14·5%
b) „ „ drodowego „ „ 41·5%
razem „ „ 56%
obok ustawowego dodatku drogowego 18%

Wydział powiatowy nakładał i pobierał w ostatnich trzech latach dodatki do podatków bezpośrednich na pokrycie niedoborów w funduszach powiatowych w następujących wysokościach:

a) w roku 1913:
na fundusz administracyjny 14%
„ „ drogowy 33%
razem 47%
obok ustawowego 18%

dodatku na cele drogowe, przypisanego § 12. ust. kraj. z 10. grudnia 1907 Nr. 155. dz. u. kr.

b) w roku 1912:
na fundusz administracyjny 14%
„ „ drogowy 31·5%
razem 45·5%
obok ustawowego 18%

na powiatowy fundusz drogowy

c) w roku 1911:
na fundusz administracyjny 13%
„ „ drogowy 26%
razem 39%
obok ustawowego 18%

na powiatowy fundusz drogowy.

Wzrost stopy procentowej dodatków powiatowych do podatków bezpośrednich na rok 1914 spowodowanym został, jak wyżej nadmieniono, przyjęciem niższej wydatności jednego grosza dodatków powiatowych.

Ponieważ nałożenie dodatków powiatowych, przenoszących 40% podatków bezpośrednich nastąpić może po myśli § 23. ustawy z 17. czerwca 1874 dz. u. kr. Nr. 51. na podstawie uchwały sejmowej i cesarskiego zezwolenia, zaś Wydział krajowy uznaje ze swej strony potrzebę zezwolenia powiatowi na pobór powyższych dodatków — przeto wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Reprezentacyi powiatowej w Rawie ruskiej zezwala się w myśl postanowień § 23. ustawy z dnia 17. czerwca 1874 dz. u. kr. Nr. 51 pobierać w r. 1914 na cele powiatu dodatki powiatowe w wysokości 56% (pięćdziesiąt sześć) od państwowych podatków bezpośrednich w powiecie przypisanych, z wyłączeniem podatku osobisto-dochodowego, a to obok 18% dodatku na cele drogowe, przepisanego § 12. ustawy z dnia 10. grudnia 1907 dz. u. kr. 155.

Marszałek: Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (*Nikt.*) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta, przystępujemy do głosowania. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (*Większość.*) Jest przyjęty.

Sekretarz p. **Urbański**: Wnoszę przystąpienie do trzeciego czytania tej uchwały bez czytania.

Marszałek: Jest wniosek przystąpienia do trzeciego czytania bez czytania. Czy żąda kto głosu? (*Nikt.*) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta, przystępujemy do głosowania. Kto przyjmuje ten wniosek zechce rękę podnieść. (*Większość.*) Jest przyjęty. Kto przyjmuje uchwałę w trzeciem czytaniu bez czytania, zechce rękę podnieść. (*Większość.*) Jest przyjęta.

Następuje sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Wadowicach na pobór w roku 1914 wyższych dodatków powiatowych do podatków bezpośrednich.

Sprawozdawca poseł Onyszkiewicz ma głos.

Sprawozdawca Członek Wydziału krajowego p. **Onyszkiewicz** (*czyta*):

S p r a w o z d a n i e

Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Wadowicach na pobór w r. 1914 wyższych dodatków powiatowych do podatków bezpośrednich.

Wysoki Sejmie!

Sprawozdaniem z dnia 12. grudnia 1913 L. 6011 przedłożył Wydział powiatowy w Wadowicach Wydziałowi krajowemu budżety funduszów powiatowych na rok 1914, uchwalone na posiedzeniu Rady powiatowej dnia 6. grudnia 1913.

Budżety te były w myśl postanowień § 30. ustawy z dnia 12. sierpnia 1866 dz. u. kr. Nr. 21. wyłożone poprzednio przez dni 14 do przeglądu i przeciwko nim nie wniesiono żadnych zarzutów.

Wykazują one:

I. Fundusz administracyjny:

1. dochody własne	koron	12.454·25	
2. wydatki	„	64.808·25	
niedobór			koron 52.354

na pokrycie którego nałożono 20% dodatków do podatków bezpośrednich, opłacanych w powiecie w kwocie K. 276.945·93 przyjmując do obliczenia dochodu wydatność 1 grosza dodatków powiatowych w kwocie kor. 2617·70, z czego cyfrowy dochód preliminowano w kwocie „ 52.354

Obliczona zaś na podstawie przecięcia rzeczywistych wpływów z nałożonych i pobieranych w powiecie w ostatnich 3 latach 1910, 1911 i 1912 dodatków do podatków bezpośrednich, wydatność 1-go grosza dodatków wynosi koron 2.612·86.

Przyjmując tę kwotę do obliczenia dochodu nałożone 20% dodatki czynią cyfrowo K. 52.257·20
co porównawszy z wykazanym j. w. niedoborem „ 52.354.00
okazuje się brak pokrycia w kwocie kor. 96·80

II. Fundusz drogowy.

1. wydatki			kor. 247·932
2. dochody:			
a) własne	kor.	25.223	
b) 18 % ustawowy dodatek w myśl § 12. ust. z 10/12 1907 Nr. 155. dz. u. kr.	„	42.362	
c) spodziewana subwencya z mocy § 15. ust. jw.	„	10.000	
d) subwencye z fund. kraj. na budowę dróg	„	27.800	
e) spodziewana pożyczka z fund. kraj.	„	30.000	
Razem			kor. 135.385
Niedobór			kor. 112.547

na którego pokrycie nałożono 43% dodatek do podatków bezpośrednich, z których preliminowano dochód w kwocie kor. 112.547·—
które jednak przy wydatności 1 grosza w kwocie kor. 2617·70
dają dochód „ 112.561·10

a z porównania z niedoborem okazują nadwyżkę dochodów w kwocie K. 14·10.

Ogółem uchwalone przez Radę powiatową dodatki powiatowe do podatków bezpośrednich na rok 1914 wynoszą:

a) dla funduszu administracyjnego w wysokości	20%
b) „ „ drogowego „	43%
razem w wysokości	63%
obok ustawowego dodatku drogowego	18%

Wydział powiatowy nakładał i pobierał w ostatnich 3-ch latach dodatki do podatków bezpośrednich na pokrycie niedoborów w funduszach powiatowych w następujących wysokościach:

a) w roku 1913:

na fundusz administracyjny	20%
„ „ drogowy	36%
razem	56%
obok ustawowego	18%

dodatku na cele drogowe przypisanego § 12. ust. kraj. 10/12 1907 Nr. 155. dz. u. kraj.

b) w roku 1912:

na fundusz administracyjny	19%
„ „ drogowy	37%
razem	56%
obok ustawowego	18%

na powiatowy fundusz drogowy.

c) w roku 1911:

na fundusz administracyjny	19%
„ „ drogowy	35%
razem	54%
obok ustawowego	18%

na powiatowy fundusz drogowy.

Wzrost stopy procentowej dodatków powiatowych do podatków bezpośrednich na rok 1914 spowodowanym został przeważnie wstawieniem do budżetu funduszu drogowego nowego wydatku na budowę dojazdu kolejowego Solec-Lencze w kwocie 12.000 koron.

Ponieważ nałożenie dodatków powiatowych, przenoszących 40% podatków bezpośrednich nastąpić może po myśli § 23 ustawy z 17. czerwca 1874 dz. u. kr. Nr. 51., na podstawie uchwały sejmowej i cesarskiego zezwolenia, zaś Wydział krajowy uznaje ze swej strony potrzebę zezwolenia powiatowi na pobór powyższych dodatków, przeto wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Reprezentacyi powiatowej w Wadowicach zezwala się w myśl postanowień § 23. ustawy z dnia 17. czerwca 1874 dz. u. kr. Nr. 51. pobierać w r. 1914 na cele powiatu dodatki powiatowe w wysokości 63% (sześćdziesiąt trzy) od państwowych podatków bezpośrednich w powiecie przypisanych, z wyłączeniem podatku osobisto-dochodowego, a to obok 18% dodatku na cele drogowe, przepisanego § 12. ustawy z dnia 10. grudnia 1907. dz. u. kr. Nr. 155.

Marszałek: Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (*Nikt.*) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta, przystępujemy do głosowania. Kto ten wniosek przyjmuje, zechce rękę podnieść (*Większość.*) Jest przyjęty.

Sekretarz p. **Urbański**: Wnoszę przystąpienie do trzeciego czytania tej uchwały bez czytania.

Marszałek: Jest wniosek przystąpienia do trzeciego czytania bez czytania. Czy żąda kto głosu? (*Nikt.*) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta, przystępujemy do głosowania. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (*Większość.*) Jest przyjęty. Kto przyjmuje uchwałę w trzeciem czytaniu bez czytania, zechce rękę podnieść (*Większość.*) Jest przyjęta.

Następuje sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Zbarażu na pobór w r. 1914 wyższych dodatków powiatowych do podatków bezpośrednich.

Sprawozdawca p. Onyszkiewicz ma głos.

Sprawozdawca Członek Wydziału krajowego p. **Onyszkiewicz** (*czyta*):

S p r a w o z d a n i e

Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Zbarażu na pobór w r. 1914 wyższych dodatków powiatowych do podatków bezpośrednich.

Wysoki Sejmie!

Sprawozdaniem z dnia 21. października 1913 L. 2.810 przedłożył Wydział powiatowy w Zbarażu Wydziałowi krajowemu budżety funduszów powiatowych na rok 1914, uchwalone na posiedzeniu Rady powiatowej dnia 14. października 1913.

Budżety te były w myśl postanowień §. 30. ustawy z dnia 12. sierpnia 1866 dz. u. kr. Nr. 21. wyłożone poprzednio przez 14 dni do przeglądu i przeciwko nim nie wniesiono żadnych zarzutów.

Wykazują one:

I. Fundusz administracyjny:

1. dochody własne	K 14.871·60	
2. wydatki	„ 47.412·49	
niedobór		K 32.540·89

na pokrycie którego nałożono 17% dodatków do podatków bezpośrednich, opłacanych w powiecie w kw. K 237.399, przyjmując do obliczenia dochodu wydatność 1 grosza dodatków powiatowych w kwocie K 1.914·17, z czego cyfrowy dochód preliminowano w kwocie „ 32.540·89

Obliczona zaś na podstawie przecięcia rzeczywistych wpływów z nałożonych i pobieranych w powiecie w ostatnich 3 latach 1910, 1911 i 1912 dodatków do podatków bezpośrednich wydatność 1 grosza dodatków wynosi K 1.914·17 jest więc zgodną z wydatnością przyjętą przez Wydział powiatowy.

II. Fundusz drogowy:

1. wydatki:			K 136.832·67
2. dochody:			
a) własne	K 5.210·—		
b) 18% ustawowy dodatek w myśl §. 12. ust. z 10/12 1907 Nr. 155. Dz. u. kr.	K 34.455·06	(przy wydatności 1 grosza K 1.914·17)	
c) spodziewana subwencya z mocy §. 15. ust. j. w.	K 10.000·—		
d) subwencya Wydziału krajowego	K 24.000·—		
Razem			K 73.665·06
Niedobór			K 63.167·61

na którego pokrycie nałożono 33% dodatek do podatków bezpośrednich, z których preliminowano dochód w kwocie K 63.167·61
a które przy wydatności 1 grosza w kwocie K 1.914·17 dają dochód K 63.167·61

Ogółem uchwalone przez Radę powiatową dodatki powiatowe do podatków bezpośrednich na rok 1914 wynoszą:

a) dla fund. administracyjnego w wysokości	17%
b) „ „ drogowego	33%
razem w wysokości	50%

obok ustawowego dodatku drogowego 18%

Wydział powiatowy nakładał i pobierał w ostatnich 3 latach dodatki do podatków bezpośrednich na pokrycie niedoborów w funduszach powiatowych w następujących wysokościach:

a) w roku 1913:

na fundusz administracyjny	17%
„ „ drogowy	33%
razem	50%

obok ustawowego 18%
dodatku na cele drogowe przypisanego §. 12. ust. kraj. z 10/12 1907 Nr. 155. dz. u. kr.

b) w roku 1912:	na fundusz administracyjny	17%
	„ „ drogowy	33%
	razem	50%
obok ustawowego		18%

na powiatowy fundusz drogowy.

c) w roku 1911:		
	na fundusz administracyjny	25%
	„ „ drogowy	18%
	razem	43%
obok ustawowego		18%

na powiatowy fundusz drogowy.

Ponieważ nałożenie dodatków powiatowych, przenoszących 40% podatków bezpośrednich, nastąpić może po myśli §. 23. ustawy z 17. czerwca 1874 dz. u kr. Nr. 51. na podstawie uchwały sejmowej i cesarskiego zezwolenia, zaś Wydział krajowy uznaje ze swej strony potrzebę zezwolenia powiatowi na pobór powyższych dodatków — przeto wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Reprezentacyi powiatowej w Zbarazu zezwala się w myśl postanowień §. 23. ustawy z dnia 17. czerwca 1874 dz. u. kr. Nr. 51. pobierać w r. 1914 na cele powiatu dodatki powiatowe w wysokości 50% (pięćdziesiąt) od państwowych podatków bezpośrednich w powiecie przypisanych z wyłączeniem podatku osobisto-dochodowego, a to obok 18% dodatku na cele drogowe, przepisanego §. 12. ustawy z dnia 10. grudnia 1907 dz. u. kr. Nr. 155.

Marszałek: Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? *(Nikt.)* Gdy nikt nie żąda głosu, rozprawa zamknięta, przystępujemy do głosowania. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. *(Większość.)* Jest przyjęty.

Sekretarz p. **Urbański**: Wnoszę na przystąpienie do trzeciego czytania tej uchwały bez czytania.

Marszałek. Jest wniosek przystąpienia do trzeciego czytania tej uchwały bez czytania. Czy żąda kto głosu? (*Nikt*) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta, przystępujemy do głosowania. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść (*Większość.)* Jest przyjęty. Kto przyjmuje uchwałę w trzeciem czytaniu bez czytania, zechce rękę podnieść. (*Większość.*) Jest przyjęta.

Następuje srawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Złoczowie na pobór w r. 1914 wyższych dodatków powiatowych do podatków bezpośrednich.

Sprawozdawca poseł Onyszkiewicz ma głos.

Sprawozdawca Członek Wydziału krajowego p. **Onyszkiewicz** (*czyta*):

S p r a w o z d a n i e.

Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Złoczowie na pobór w r. 1914 wyższych dodatków powiatowych do podatków bezpośrednich.

Wysoki Sejmie!

Sprawozdaniem z dnia 29. grudnia 1913 L. 5449 przedłożył Wydział powiatowy w Złoczowie Wydziałowi krajowemu budżety funduszów powiatowych na rok 1914 uchwalone na posiedzeniu Rady powiatowej dnia 29. grudnia 1913.

Budżety te były w myśl postanowień § 30. ustawy z dnia 12. sierpnia 1866. dz. u. kr. Nr. 21 wyłożone poprzednio przez 14 dni do przeglądu i przeciwko nim nie wniesiono żadnych zarzutów.

I. Fundusz administracyjny:

Wykazują one:	1) dochody własne	K 9.386·66	
	2) wydatki	„ 68.549·96	
	niedobór		K 51.163·30

na pokrycie którego nałożono 15% dodatków do podatków bezpośrednich, opłacanych w powiecie w kwocie K 441.059·—, przyjmując do obliczenia dochodu wydatność 1 grosza dodatków powiatowych w kwocie 4.000 K, z czego cyfrowy dochód preliminowano w kwocie K 60.000·00

Z porównania z wykazanym niedoborem okazuje się nadwyżka dochodów K 836·70

Obliczona zaś na podstawie przecięcia rzeczywistych wpływów z nałożonych i pobieranych w powiecie w ostatnich trzech latach 1910, 1911 i 1912 dodatków do podatków bezpośrednich — wydatność 1-go grosza dodatków wynosi K 4.134·63.

Przyjmując tę kwotę do obliczenia dochodu — nałożone 15% dodatki czynią cyfrowo K 62.019·45
co porównawszy z wykazanym jw. niedoborem „ 59.163·30
okazuje sie nadwyżka dochodów w kwocie K 2.856·15

II. Fundusz drogowy:

1. wydatki		K 438.276·48
2. dochody:		
a) własne	K 9.142·—	
b) 18% ustawowy dodatek w myśl § 12. ust. z 10/12 1907 Nr. 155. Dz. u. kr.	„ 72.000·—	
c) spodziewana subwencya z mocy § 15. ust. j. w.	„ 20.000·—	
d) subwencya z fund. krajowego na budowę dróg	„ 55.400·—	
e) subwencya Rządu	„ 7.180·—	
Razem		K 163.722·00
Niedobór		K 274.554·48

na pokrycie którego nałożono 69% dodatek do podatków bezpośrednich, z których preliminowano dochód w kwocie K 276.000·—, a które przy wydatności 1 grosza w kwocie K 4.000·—, dają dochód K 276.000·—
a z porównania z niedoborem okazują nadwyżkę dochodów w kwocie K 1.445·52

ogółem uchwalone przez Radę powiatową dodatki powiatowe do podatków bezpośrednich na rok 1914 wynoszą:

a) dla funduszu administracyjnego w wysokości	15%
b) „ „ drogowego „ „	69%
razem w wysokości	84%
obok ustawowego dodatku drogowego	18%

Wydział powiatowy nakładał i pobierał w ostatnich 3 latach dodatki do podatków bezpośrednich na pokrycie niedoborów w funduszach powiatowych w następujących wysokościach:

a) w roku 1913:

na fundusz administracyjny	11%
„ „ drogowy	54%
razem	65%
obok ustawowego	18%

dodatku na cele drogowe, przypisanego § 12. ustawy krajowej z 10. grudnia 1907 Nr. 155 dz. u. kr.

b) w roku 1912:

na fundusz administracyjny	10%
„ „ drogowy	38%
razem	40%
obok ustawowego	18%

na powiatowy fundusz drogowy.

c) w roku 1911:

na fundusz administracyjny	10%
„ „ drogowy	35%
razem	45%
obok ustawowego	18%

na powiatowy fundusz drogowy.

Wzrost stopy procentowej dodatków powiatowych do podatków bezpośrednich na rok 1914 spowodowanym został przeważnie wstawieniem do budżetu funduszu drogowego zwiększonych wydatków na budowę dróg w powiecie oraz z powodu mniejszych dochodów w budżecie funduszu administracyjnego, niż w roku 1913 o kwotę około 9.000 K.

Ponieważ nałożenie dodatków powiatowych, przenoszących 40% podatków bezpośrednich nastąpić może po myśli § 23. ustawy z dnia 17. czerwca 1874 dz. u. kr. Nr. 51. na podstawie uchwały sejmowej i cesarskiego zezwolenia, zaś Wydział krajowy uznaje ze swej strony potrzebę zezwolenia powiatowi na pobór powyższych dodatków — przeto wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Reprezentacyi powiatowej w Złoczowie zezwala się w myśl postanowień § 23 ustawy z dnia 17. czerwca 1874 dz. u. kr. Nr. 51. pobierać w roku 1914 na cele powiatu dodatki powiatowe w wysokości 84% (ośmdziesiąt cztery) od państwowych podatków bezpośrednich w powiecie przypisanych z wyłączeniem podatku osobisto-dochodowego, a to obok 18% dodatku na cele drogowe, przepisanego §-em 12 ustawy z dnia 10 grudnia 1907 dz. u. kraj. Nr. 155.

Marszałek: Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (*Nikt.*) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta, przystępujemy do głosowania. Kto ten wniosek przyjmuje, zechce rękę podnieść. (*Większość.*) Jest przyjęty.

Sekretarz p. **Urbański**: Wnoszę przystąpienie do trzeciego czytania tej uchwały bez czytania.

Marszałek: Jest wniosek przystąpienia do trzeciego czytania bez czytania. Czy żąda kto głosu? (*Nikt.*) Gdy nikt głosu nie żąda. rozprawa zamknięta. przystępujemy do głosowania. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (*Większość.*) Jest przyjęty. Kto przyjmuje uchwałę w trzeciem czytaniu bez czytania zechce rękę podnieść. (*Większość.*) Jest przyjęta.

Następuje sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Wieliczce na pobór w r. 1914 wyższych dodatków powiatowych do podatków bezpośrednich.

Sprawozdawca poseł Onyszkiewicz ma głos.

Sprawozdawca Członek Wydziału krajowego p. **Onyszkiewicz** (*czyta*):

S p r a w o z d a n i e

Wydziału krajowegp w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Wieliczce na pobór w r. 1914 wyższych dodatków powiatowych do podatków bezpośrednich.

Wysoki Sejmie!

Sprawozdaniem z dnia 20. grudnia 1913 L. 9806 przedłożył Wydział powiatowy w Wieliczce Wydziałowi krajowemu budżety funduszów powiatowych na r. 1914 uchwalone na posiedzeniu Rady powiatowej dnia 17. grudnia 1913.

Budżety te były w myśl postanowień § 30. ustawy z dnia 12. sierpnia 1866 dz. u. kr. Nr. 21 wyłożone poprzednio przez dni 14 do przeglądu i przeciwko nim nie wniesiono żadnych zarzutów.

Wykazują one:

I. Fundusz administracyjny:

1. dochody własne	K.	40.507	
2. wydatki	„	111.936	
niedobór			K. 71.429

na pokrycie którego nałożono 19·6 % dodatków do podatków bezpośrednich, opłacanych w powiecie w kwocie K. 441.357·39, przyjmując do obliczenia dochodu wydatność 1 grosza dodatków powiatowych w kwocie K. 3.600, z czego

cyfrowy dochód preliminowano w kwocie	K.	71.429
a który przy powyższej wydatności daje dochód	„	70.560
Z porównania z wykazanym niedoborem okazuje się reszta niedoboru	K.	869

II. Budżet fund. emerytalnego:

wykazuje tak w dochodach jak i wydatkach kwoty K. 10.766·11.

Obliczona zaś na podstawie przecięcia rzeczywistych wpływów z nałożonych i pobieranych w powiecie w ostatnich 3 latach: 1910, 1911 i 1912 dodatków do podatków bezpośrednich wydatność 1-go grosza dodatków uchwalonych wynosi K. 4.055·19.

Przyjmując tę kwotę do obliczenia dochodu, nałożone 19·6% dodatki czynią cyfrowo K. 79.481·72
co porównawszy z wykazanym jw. niedoborem „ 71.429·00
okazuje się nadwyżka dochodów K. 8.052·72
równająca się 2¼% nałożonych dodatków do podatków.

III. Fundusz drogowy:

1. wydatki: K. 257.861
2. dochody:
   a) własne K. 30.848
   b) 18% ustawowy dodatek w myśl § 12. ust. z 10/12 1907. Nr. 155 dz. u. kr. „ 52.500
   c) spodziewana subwencya z mocy § 15. ust. jw. „ 18.000
   d) pożyczka we własnych funduszach „ 6.000
   e) subwencya z funduszu krajowego „ 11.550
   f) subwencya c. k. Skarbu „ 3.793

Razem K. 122.691
Niedobór: K. 135.170

na którego pokrycie nałożono 37% dodatek do podatków bezpośrednich, z których preliminowano dochód w kwocie K. 135.170
a które przy wydalności 1 grosza w kwocie K. 3.600 dają dochód „ 133.200
a z porównania z niedoborem okazują brak pokrycia w kwocie K. 1.970

Ogółem uchwalone przez Radę powiatową dodatki powiatowe do podatków bezpośrednich na rok 1914 wynoszą:

a) dla fund. administracyjnego w wysokości 19·6%
b) „ „ drogowego „ „ 37 %
razem „ „ 56·6%
obok ustawowego dodatku drogowego 18 %

Wydział powiatowy nakładał i pobierał w ostatnich 3 latach dodatki do podatków bezpośrednich na pokrycie niedoborów w funduszach powiatowych w następujących wysokościach:

a) w roku 1913:
na fund. administracyjny 20·6%
„ „ drogowy 32·9%
razem 53.5%
obok ustawowego 18 %
dodatku na cele drogowe przypisanego § 12. ust. kraj. z 10/12 1907 Nr. 155. dz. ust. kraj.

b) w roku 1912:
na fund. administracyiny 23 %
„ „ drogowy 26·5%
razem 49·5%
obok ustawowego 18 %
na fundusz drogowy.

c) w roku 1911:
na fundusz administracyjny 19%
„ „ drogowy 21%
razem 40%
obok ustawowego 18%
na powiatowy fundusz drogowy.

Wzrost stopy procentowej dodatków powiatowych do podatków bezpośrednich na rok 1914 spowodowanym został przeważnie wstawieniem do budżetu funduszu drogowego większego dodatku na budowę i utrzymanie dróg około

12.000 K. przy równoczesnem zmniejszeniu się dochodu własnego da budowę dróg blisko 2.000 K.

Ponieważ nałożenie dodatków powiatowych, przenoszących 40% podatków bezpośrednich, nastąpić może po myśli § 23. ustawy z 17. czerwca 1874 dz. u kr. Nr. 51. na podstawie uchwały sejmowej i cesarskiego zezwolenia, zaś Wydział krajowy, zaokrąglając równocześnie stopę procentową dodatków powiatowych z 56.6% na 56½% uznaje ze swej strony potrzebę zezwolenia powiatowi na pobór tych dodatków — przeto wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Reprezentacyi powiatowej w Wieliczce zezwala się w myśl postanowień § 23. ustawy z dnia 17. czerwca 1874. dz. u. kr. Nr. 51, pobierać w r. 1914 na cele powiatu dodatki powiatowe w wysokości 56½% (pięćdziesiąt sześć i pół) od państwowych podatków bezpośrednich w powiecie przypisanych z wyłączeniem podatku osobisto dochodowego, a to obok 18% dodatku na cele drogowe, przepisanego § 12. ustawy z dnia 10. grudnia 1907. dz. u. kr. Nr. 155.

Marszałek: Rozprawa otwarta, czy żąda kto głosu? *(Nikt.)* Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta, przystępujemy do głosowania. Kto przyjmuje ten wniosek zechce rękę podnieść. *(Większość.)* Jest przyjęty.

Sekretarz p. **Urbański**: Wnoszę przystąpienie do trzeciego czytania tej uchwały bez czytania.

Marszałek: Jest wniosek przystąpienia do trzeciego czytania bez czytania. Czy żąda kto głosu? (*Nikt.*) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta, przystępujemy do głosowania. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (*Większość.*) Jest przyjęty. Kto przyjmuje uchwałę w trzeciem czytaniu bez czytania zechce rękę podnieść. (*Większość.*) Jest przyjęta.

Następuje sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Podhajcach na pobór w r. 1914 wyższych dodatków powiatowych do podatków bezpośrednich.

Sprawozdawca poseł Onyszkiewicz ma głos.

Sprawozdawca Członek Wydziału krajowego p. **Onyszkiewicz** (*czyta*):

S p r a w o z d a n i e

Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Podhajcach na pobór w roku 1914 wyższych dodatków powiatowych do podatków bezpośrednich.

Wysoki Sejmie!

Sprawozdaniem z dnia 12. stycznia 1914. L. 216 przedłożył Wydział powiatowy w Podhajcach Wydziałowi krajowemu budżety funduszów powiatowych na rok 1914, uchwalone na posiedzeniu Rady powiatowej dnia 12. stycznia 1914

Budżety te były w myśl postanowień § 30. ustawy z dnia 12. sierpnia 1866 dz. u. kr. Nr. 21. wyłożone poprzednio przez 14 dni do przeglądu i przeciwko nim nie wniesiono żadnych zarzutów.

Wykazują one:

I. Fundusz administracyjny:

1. dochody własne	K	19.559·72
2. wydatki	„	73.013·11
niedobór	K	53.453·39

na pokrycie którego nałożono 27% dodatków do podatków bezpośrednich, opłacanych w powiecie w kwocie K 224.733, przyjmując do obliczenia dochodu wydatność 1-go grosza dodatków powiatowych w kwocie K 1.981, z czego cyfrowy dochód preliminowano w kwocie K 53.453·39

a który przy powyższej wydatności daje dochód K 53.487·00

z porównania z wykazanym niedoborem okazuje się nadwyżka dochodów K 33·61

Obliczona zaś na podstawie przecięcia rzeczywistych wpływów z nałożonych i pobieranych w powiecie w ostatnich 3 latach: 1910, 1911 i 1912 dodatków do podatków bezpośrednich wydatność 1 grosza dodatków wynosi K 1.964·19.

Przyjmując tę kwotę do obliczenia dochodu, nałożone 27% dodatki czynią cyfrowo K 53.033·13
co porównawszy z wykazanym j. w. niedoborem „ 53.453·39
okazuje się brak pokrycia w kwocie K 420·26

II. Fundusz drogowy.

1. wydatki K 244.568·88
2. dochody:
a) własne K 24.732·—
b) 18% ustawowy dodatek w myśl § 12 ust. z 10. grudnia 1907 Nr. 155 dz. ust. kraj. „ 35.658·—
c) spodziewana subwencya z mocy § 15. ust. j. w. „ 15.000·—
d) subwencya z funduszu krajowego na budowę dróg K 15.800·—
Razem K 91.190·—
Niedobór K 153.378·83
na którego pokrycie nałożono 78% dodatek do podatków bezpośrednich, z których preliminowano dochód w kwocie K 153.378·88
a które przy wydatności 1 grosza w kwocie K 1.981 dają dochód K 154.518·—
a z porównania z niedoborem okazują nadwyżkę dochodów w kwocie K 1.139·12

Ogółem uchwalone przez Radę powiatową dodatki powiatowe do podatków bezpośrednich na rok 1914 wynoszą:

a) dla funduszu administracyjnego w wysokości	27%
b) „ „ drogowego „	78%
razem w wysokości	105%
obok ustawowego dodatku drogowego	18%.

Wydział powiatowy nakładał i pobierał w ostatnich trzech latach dodatki do podatków bezpośrednich na pokrycie niedoborów w funduszach powiatowych w następujących wysokościach:

a) w roku 1913:

na fundusz administracyjny	19%
„ „ drogowy	70%
razem	89%
obok ustawowego	18%

dodatku na cele drogowe, przepisanego §-fem 12 ustawy kraj. z dnia 10. grudnia 1907 Nr. 155 dz. u. kr.

b) w roku 1912:

na fundusz administracyjny	20%
„ „ drogowy	77%
razem	97%
obok ustawowego	18%

na powiatowy fundusz drogowy.

c) w roku 1911:

na fundusz administracyjny	14%
„ „ drogowy	60%
razem	74%
obok ustawowego	18%

na powiatowy fundusz drogowy.

Wzrost stopy procentowej dodatków powiatowych do podatków bezpośrednich na rok 1914 spowodowanym został przeważnie zmniejszeniem się wydatności jednego grosza dodatków do podatków bezpośrednich, która w r. 1913 wynosiła 2.200 K.

Ponieważ nałożenie dodatków powiatowych, przenoszących 40% podatków bezpośrednich nastąpić może po myśli § 23. ustawy z 17 czerwca 1874 dz. ust. kr. Nr. 51 na podstawie uchwały sejmowej i cesarskiego zezwolenia, zaś Wydział krajowy uznaje ze swej strony potrzebę zezwolenia powiatowi na pobór wyższych dodatków — przeto wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Reprezentacyi powiatowej w Podhajcach zezwala się w myśl postanowień § 23. ustawy z dnia 17. czerwca 1874 dz. u. kr. Nr. 51. pobierać w roku 1914 na cele powiatu dodatki powiatowe w wysokości 105% (sto pięć) od państwowych podatków bezpośrednich w powiecie przypisanych z wyłączeniem podatku osobisto-dochodowego, a to obok 18% dodatku na cele drogowe, przepisanego §-em 12. ust. z 10. grudnia 1907 dz. u. kr. Nr. 155.

Marszałek: Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (*Nikt*) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta, przystępujemy do głosowania. Kto ten wniosek przyjmuje, zechce rękę podnieść (*Większość*). Jest przyjęty.

Sekretarz p. **Urbański**: Wnoszę przystąpienie do trzeciego czytania tej uchwały bez czytania.

Marszałek: Jest wniosek przystąpienia do trzeciego czytania bez czytania. — Czy żąda kto głosu? (*Nikt.*) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta, przystępujemy do głosowania. Kto przyjmuje ten wniosek zechce rękę podnieść. (*Większość.*) Jest przyjęty. Kto przyjmuje uchwałę w trzeciem czytaniu bez czytania zechce rękę podnieść. (*Większość*). Jest przyjęta.

Następuje sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Żydaczowie na pobór w r. 1914 wyższych dodatków powiatowych do podatków bezpośrednich.

Sprawozdawca poseł Onyszkiewicz ma głos.

Sprawozdawca Członek Wydziału krajowego p. **Onyszkiewicz** (*czyta*):

S p r a w o z d a n i e

Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Żydaczowie na pobór w r. 1914 wyższych dodatków powiatowych do podatków bezpośrednich.

Wysoki Sejmie!

Sprawozdaniem z dnia 19. stycznia 1914 L. 2207 przedłożył Wydział powiatowy w Żydaczowie Wydziałowi krajowemu budżety funduszów powiatowych na rok 1914 uchwalone na posiedzeniu Rady powiatowej dnia 18. grudnia 1913. Budżety te były w myśl postanowień §. 30. ustawy z dnia 12. sierpnia 1866 dz. u. kr. Nr. 21. wyłożone poprzednio przez 14 dni do przeglądu i przeciwko nim nie wniesiono żadnych zarzutów.

Wykazują one:

I. Fundusz administracyjny:

1. dochody własne	K 23.904·37	
2. wydatki	„ 64.582·09	
	niedobór	K 40.677·72

na pokrycie którego nałożono 21% dodatków do podatków bezpośrednich, w powiecie opłacanych w kw. K 212.280·47 przyjmując do obliczenia dochodu wydatność 1 grosza dodatków powiatowych w kwocie K 1.959, a to z lat 1911, 1912 i 1913, z czego cyfrowy dochód preliminowano w kw. K 40.677·72

a które dają dochód przy powyższej wydatności 1 gr. K 41.139·—

Z porównania z wykazanym niedoborem okazuje się nadwyżka dochodów w kw. K 461·28

Obliczona również na podstawie rzeczywistych wpływów z nałożonych i pobieranych w powiecie w ostatnich 3 latach 1910, 1911 i 1912 dodatków do podatków bezpośrednich — wydatność 1 grosza dodatków wynosi K 1.959·21.

II. Fundusz drogowy.

1. wydatki:		K 235.606·29
2. dochody:		
a) własne	K 10.068·91	
b) 18% ustawowy dodatek w myśl §. 12. ust. z 10/12 1907 Nr. 155. dz. u. kraj.	„ 35.262·—	
c) spodziewana subwencya z mocy §. 15. ust. j. w.	K 15.000·—	
d) zaciągnąć się mająca pożyczka	K 80.000·—	
e) zwrot kosztów budowy i dotacya Wydziału krajowego	„ 7.640·09	
Razem		K 147.971·—
Niedobór		K 87.635·29

na którego pokrycie nałożono 45% dodatek do podatków bezpośrednich, z których preliminowano dochód w kwocie K 87.635·29
które jednak przy wydatności 1 grosza w kwocie K 1.959 dają dochód K 88.155·—
a z porównania z niedoborem okazują nadwyżkę dochodów w kwocie K 519·71

Ogółem uchwalone przez Radę powiatową dodatki powiatowe do podatków bezpośrednich na rok 1914 wynoszą:

a) dla fund. administracyjnego w wysokości	21%
b) „ „ drogowego	45%
razem	66%
obok ustawowego dodatku drogowego	18%

Wydział powiatowy nakładał i pobierał w ostatnich 3 latach dodatki do podatków bezpośrednich na pokrycie niedoborów w funduszach powiatowych w następujących wysokościach:

a) w roku 1913:

	na fund. administracyjny	20·5%
obok ustawowego	„ „ drogowy	39 %
	razem	59.5%
		18 %

dodatku na cele drogowe przypisanego §. 12. ust. kraj. z 10/12 1907 Nr. 155. dz. u. kraj.

b) w roku 1912:

	na fund. administracyjny	19%
	„ „ drogowy	21%
	razem	40%
obok ustawowego		18%

na powiatowy fundusz drogowy.

c) w roku 1911:

	na fund. administracyjny	19%
	„ „ drogowy	21%
	razem	40%
obok ustawowego		18%

na powiatowy fundusz drogowy.

Wzrost stopy procentowej dodatków powiatowych do podatków bezpośrednich na rok 1914 spowodowanym został przeważnie wstawieniem do budżetu funduszu drogowego zwiększonych wydatków na spłatę długów i koszta utrzymania dróg w powiecie.

Ponieważ nałożenie dodatków powiatowych, przenoszących 40% podatków bezpośrednich, nastąpić może po myśli §. 23. ustawy z dnia 17. czerwca 1874 dz. u. kr. Nr. 51. na podstawie uchwały sejmowej i cesarskiego zezwolenia, zaś Wydział krajowy uznaje ze swej strony potrzebę zezwolenia powiatowi na pobór powyższych dodatków — przeto wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Reprezentacyi powiatowej w Żydaczowie zezwala się w myśl postanowień §. 23. ustawy z dnia 17. czerwca 1874 dz. u. kr. Nr. 51. pobierać w r. 1914 na cele powiatu dodatki powiatowe w wysokości 66% (sześćdziesiąt sześć) od państwowych podatków bezpośrednich w powiecie przypisanych z wyłączeniem podatku osobisto-dochodowego, a to obok 18% dodatku na cele drogowe, przepisanego §. 12. ustawy z dnia 10. grudnia 1907 dz. u. kr. Nr. 155.

Marszałek: Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (*Nikt.*) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta, przystępujemy do głosowania. Kto ten wniosek przyjmuje zechce rękę podnieść (*Większość*). Jest przyjęty.

Sekretarz p. **Urbański**: Wnoszę przystąpienie do trzeciego czytania tej uchwały bez czytania.

Marszałek: Jest wniosek przystąpienia do trzeciego czytania bez czytania. Czy żąda kto głosu? (*Nikt.*) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta, przystępujemy do głosowania. — Kto przyjmje ten wniosek zechce rękę podnieść. (*Większość.*) Jest przyjęty. Kto przyjmuje uchwałę w trzeciem czytaniu bez czytania zechce rękę podnieść — (*Większość*). Jest przyjęta.

Następuje sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej we Lwowie na pobór w r. 1914 wyższych dodatków powiatowych do podatków bezpośrednich.

Sprawozdawca poseł Onyszkiewicz ma głos.

Sprawozdawca Członek Wydziału krajowego p. **Onyszkiewicz** (*czyta*):

S p r a w o z d a n i e

Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej we Lwowie na pobór w r. 1914 wyższych dodatków powiatowych do podatków bezpośrednich.

Wysoki Sejmie!

Sprawozdaniem z dnia 30. grudnia 1913 L. 6170 przedłożył Wydział powiatowy we Lwowie Wydziałowi krajowemu budżety funduszów powiatowych na rok 1914, uchwalone na posiedzeniu Rady powiatowej dnia 30. grudnia 1913.

Budżety te były w myśl postanowień § 30. ustawy z dnia 12. sierpnia 1866 dz. u. kr. Nr. 21 wyłożone poprzednio przez 14 dni do przeglądu i przeciwko nim nie wniesiono żadnych zarzutów.

Wykazują one:

I. Fundusz administracyjny:

1. dochody własne	K 33.021·24	
2. wydatki	K 96.421·24	
	niedobór	K 63.400

na pokrycie którego nałożono dodatki powiatowe

a) do podatku domowo-czynszowego 5%

b) do wszystkich innych podatków bezpośrednich z wyjątkiem podatku osobisto-dochodowego 17% dodatków do podatków bezpośrednich, opłacanych w powiecie w kw. K 514·044, przyjmując do obliczenia dochodu wydatność 1 grosza dodatków powiatowych w kwocie K przy czynszowym 950, przy innych K 450, z czego cyfrowy dochód preliminowano w kwocie K 63.400

Wydatności 1 grosza, wedle której obliczono dodatki do podatków — nie można sprawdzić, gdyż w zamknięciach rachunkowych za lata 1910 1911 i 1912 nie wykazano oddzielnie wpływu z dodatków do podatku domowo-czynszowego od wpływu z dodatków innych podatków — lecz podano je sumarycznie.

II. Fundusz drogowy:

1. wydatki:		K 420.500
2. dochody:		
a) własne:	K 1.100	
b) 18% ustawowy dodatek w myśl § 12. ust. z 10. grudnia 1907 Nr. 155 dz. u. kraj.	„ 79.200	
c) spodziewana subwencya z mocy § 15. ust. j. w.	„ 30.000	

d) subwencye na budowę dróg
a) z funduszu rządowego „ 65.000
b) z funduszu krajowego „ 41.000

Razem K 216.300
Niedobór K 204.200

na pokrycie którego nałożono 37% dodatek do podatku domowo-czynszowego i 49% dodatek do wszystkich innych podatków bezpośrednich, z których preliminowano dochód w kwocie K 204.200

a które przy wydatności 1 grosza w kwocie K $\frac{950}{3.450}$ dają dochód w kwocie K 204.200

Ogółem uchwalone przez Radę powiatową dodatki powiatowe do podatków bezpośrednich na rok 1914 wynoszą:

a) dla funduszu administracyjnego w wysokości do podatku domowo-czynszowego 5%
do wszystkich innych 17%

b) dla funduszu drogowego w wysokości do podatku domowo-czynszowego 37%
do wszystkich innych 49%

42%
razem w wysokości 66%
obok ustawowego dodatku drogowego 18%

Wydział powiatowy nakładał i pobierał w ostatnich trzech latach dodatki do podatków bezpośrednich na pokrycie niedoborów w funduszach powiatowych w następujących wysokościach:

a) w roku 1913:
na fundusz administracyjny 5% do podatku dom. czynsz.
14% „ wszystkich innych
na fundusz drogowy 26%
obok ustawowego 18% dodatku na cele drogowe przypisanego § 12. ust. kraj. z 10/12 1907 Nr. 155 dz. u. kraj.

b) w roku 1912:
na fundusz administracyjny 5% do podatku dom. czynsz.
12% „ wszystkich innych
na fundusz drogowy 22%
obok ustawowego 18% na powiatowy fundusz drogowy.

c) w roku 1911:
na fundusz administracyjny 5% do podatku dom. czynsz.
11% „ wszystkich innych
na fundusz drogowy 22%
obok ustawowego 18% na powiatowy fundusz drogowy.

Wzrost stopy procentowej dodatków powiatowych do podatków bezpośrednich na rok 1914. spowodowanym został przeważnie wstawieniem do budżetu funduszu drogowego zwiększonych wydatków na spłatę długów, budowę i utrzymanie dróg i dojazdów kolejowych w powiecie.

Ponieważ nałożenie dodatków powiatowych, przenoszących 40% podatków bezpośrednich nastąpić może po myśli § 23. ustawy z 17. czerwca 1874 dz. u. kr. Nr. 51. na podstawie uchwały sejmowej i cesarskiego zezwolenia, zaś Wydział krajowy uznaje ze swej strony potrzebę zezwolenia powiatowi na pobór powyższych dodatków, przeto wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Reprezentacyi powiatowej we Lwowie zezwala się w myśl postanowień §. 23. ustawy z dnia 17. czerwca 1874 dz. u. kr. Nr. 51. na pobór w r. 1914 na cele powiatu dodatki powiatowe a mianowicie:

I. na rzecz powiatowego funduszu administzacyjnego:

a) 5% (pięcioprocentowego) dodatku do podatku domowo-czynszowego,
b) 17% (siedmnastoprocentowego) dodatku do wszystkich innych podatków bezpośrednich z wyłączeniem podatku osobisto-dochodowego.

II. na rzecz powiatowego funduszu drogowego:

a) 37% (trzydziestosiedmioprocentowego) dodatku do podatku domowo-czynszowego,

b) 49% (czterdziestodziewięcioprocentowego) dodatku do wszystkich innych podatków bezpośrednich z wyłączeniem podatku osobisto-dochodowego, a to obok 18% dodatku na cele drogowe, przepisanego w §. 12. ustawy z dnia 10. grudnia 1907 dz. u. kr. Nr. 155.

Marszałek: Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (*Nikt.*) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta, przystępujemy do głosowania. Kto ten wniosek przyjmuje zechce rękę podnieść (*Większość.*) Jest przyjęty.

Sekretarz p. **Urbański**: Wnoszę przystąpienie do trzeciego czytania tej uchwały bez czytania.

Marszałek: Jest wniosek przystąpienia do trzeciego czytania bez czytania. Czy żąda kto głosu? (*Nikt.*) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta, przystępujemy do głosowania. Kto przyjmuje ten wniosek zechce rękę podnieść. (*Większość.*) Jest przyjęty. Kto przyjmuje tę uchwałę w trzeciem czytaniu bez czytania zechce rękę podnieść. (*Większość.*) Jest przyjęta.

Następuje sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia Repzezentacyi powiatowej w Skałacie na pobór w r. 1914 wyższych dodatków powiatowych do podatków bezpośrednich.

Sprawozdawca poseł Onyszkiewicz ma głos.

Sprawozdawca Członek Wydziału krajowego p. **Onyszkiewicz** (*czyta*):

S p r a w o z d a n i e

Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Skałacie na pobór w r. 1914 wyższych dodatków powiatowych do podatków bezpośrednich.

Wysoki Sejmie!

Sprawozdaniem z dnia 5. stycznia 1914 L. 7. przedłożył Wydział powiatowy w Skałacie Wydziałowi krajowemu budżety funduszów powiatowych na rok 1914, uchwalone na posiedzeniu Rady powiatowej dnia 5. stycznia 1914. Budżety te były w myśl postanowień § 30. ustawy z dnia 12. sierpnia 1866 dz. u. kr. Nr. 21. wyłożone poprzednio przez 14 dni do przeglądu i przeciwko nim nie wniesiono żadnych zarzutów.

Wykazują one:

I. Fundusz administracyjny:

1. dochody własne	K 5.800·—	
2. wydatki	„ 47.668·—	
niedobór		K 41.868·—

na pokrycie którego nałożono 18% dodatków do podatków bezpośrednich, opłacanych w powiecie w kwocie K 321.643, przyjmując do obliczenia dochodu wydatność 1 grosza dodatków powiatowych w kwocie K 2.326, z czego cyfrowy dochód preliminowano w kwocie K 41.868·—

Obliczona na podstawie przecięcia rzeczywistych wpływów z nałożonych i pobieranych w powiecie w ostatnich 3 latach: 1910, 1911 i 1912 dodatków do podatków bezpośrednich — wydatność 1-go grosza dodatków wynosi K 2.324·97, a zatem jest prawie zgodna z wydatnością, wykazaną przez Wydział powiatowy.

II. Fundusz drogowy:

1. wydatki		K 160.472·—
2. dochody		
a) własne	K 14.568·—	
b) 18% ustawowy dodatek w myśl § 12 ust. z 10. grudnia 1907 Nr. 155. dz. u. kraj.	„ 41.868·—	
c) spodziewana subwencya z mocy § 15. ust. j. w.	„ 15.000·—	
d) subwencya z funduszu krajowego	„ 5.400·—	
Razem		K 76.836·—
Niedobór		K 83.636·—

na którego pokrycie nałożono 36% dodatek do podatków bezpośrednich, z których preliminowano dochód w kwocie K 83.636·—
a które przy wydatności 1 grosza w kwocie K 2.326 dają dochód: K 83.736·
a z porównania z niedoborem okazują nadwyżkę dochodów w kwocie K 100·—

Ogółem uchwalone przez Radę powiatową dodatki powiatowe do podatków bezpośrednich na rok 1914 wynoszą:

a) dla funduszu administracyjnego w wysokości	18%
b) „ „ drogowego	36%
razem w wysokości	54%
obok ustawowego dodatku drogowego	18%

Wydział powiatowy nakładał i pobierał w ostatnich trzech latach dodatki do podatków bezpośrednich na pokrycie niedoborów w funduszach powiatowych w następujących wysokościach:

a) w roku 1913:

na fundusz administracyjny	20%
„ „ drogowy	34%
razem	54%
obok ustawowego	18%

dodatku na cele drogowe przypisanego § 12 ustawy krajowej z 10/12 1907 Nr. 155 dz. u. kr.

b) w roku 1912:

na fundusz administracyjny	16%
„ „ drogowy	38%
razem	54%
obok ustawowego	18%

na powiatowy fundusz drogowy.

c) w roku 1911:

na fundusz administracyjny	16%
„ „ drogowy	24%
razem	40%
obok ustawowego	18%

na powiatowy fudusz drogowy.

Ponieważ nałożenie dodatków powiatowych, przenoszących 40% podatków bezpośrednich, nastąpić może po myśli § 23. ustawy z 17. czerwca 1874 dz. u. kr. Nr. 51. na postawie uchwały sejmowej i cesarskiego zezwolenia, zaś Wydział krajowy uznaje ze swej strony potrzebę zezwolenia powiatowi na pobór powyższych dodatków — przeto wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić.

Reprezentacyi powiatowej w Skałacie zezwala się w myśl postanowień §-fu 23. ustawy z dnia 17. czerwca 1874 dz. u. kr. Nr. 51 pobierać w roku 1914 na na cele powiatu dodatki powiatowe w wysokości 54% (pięćdziesiąt cztery) od państwowych podatków bezpośrednich w powiecie przypisanych, z wyłączeniem podatku osobisto-dochodowego, a to obok 18% dodatku na cele drogowe, przepisanego § 12. ustawy z dnia 10. grudnia 1907 dz. u. kr. Nr. 155.

Marszałek: Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (*Nikt.*) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta, przystępujemy do głosowania. Kto ten wniosek przyjmuje zechce rękę podnieść (*Większość*). Jest przyjęty.

Sekretarz p. **Urbański**: Wnoszę przystąpienie do trzeciego czytania tej uchwały bez czytania.

Marszałek: Jest wniosek przystąpienia do trzeciego czytania bez czytania. Czy żąda kto głosu? (*Nikt.*) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta, przystępujemy do głosowania. — Kto przyjmuje ten wniosek zechce rękę podnieść. (*Większość*). Jest przyjęty. Kto przyjmuje uchwałę w trzeciem czytaniu bez czytania zechce rękę podnieść. (*Większość*). Jest przyjęta.

Następuje sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Stryju na pobór w r. 1914 wyższych dodatków powiatowych do podatków bezpośrednich.

Sprawozdawca p. Onyszkiewicz ma głos.

Sprawozdawca Członek Wydziału krajowego p. **Onyszkiewicz** *(czyta)*:

S p r a w o z d a n i e

Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Stryju na pobór w r. 1914 wyższych dodatków powiatowych do podatków bezpośrednich.

Wysoki Sejmie!

Sprawozdaniem z dnia 20. grudnia 1913. L. 5785 przedłożył Wydział powiatowy w Stryju Wydziałowi krajowemu budżety funduszów powiatowych na rok 1914, uchwalone na posiedzeniu Rady powiatowej dnia 20. grudnia 1913.

Budżety te były w myśl postanowień § 30. ustawy z dnia 12. sierpnia 1866 dz. u. kr. Nr. 21. wyłożone poprzednio przez 14 dni do przeglądu i przeciwko nim nie wniesiono żadnych zarzutów.

Wykazują one:

I. Fundusz administracyjny:

1. dochody własne	14.396·50 K.	
2. wydatki	77.052·99 „	
niedobór		62.656·49 K.

na pokrycie którego nałożono 15 % dodatków do podatków bezpośrednich, opłacanych w powiecie w kwocie 486.925 K, przyjmując do obliczenia dochodu wydatność 1 grosza dodatków powiatowych w kwocie 4.175 K. z czego cyfrowy dochód preliminowano w kwocie 62.656·49 K.
a które dają dochód 62.625·00 K.

Z porównania z wykazanym niedoborem okazuje się reszta niedoboru 31·49 K.

II. Budżet przytuliska pow. wykazuje tak w dochodach jak i wydatkach kwotę: 14.228·97 K.

Obliczona zaś na podstawie przecięcia rzeczywistych wpływów z nałożonych i pobieranych w powiecie w ostatnich 3 latach: 1910, 1911 i 1912, dodatków do podatków bezpośrednich wydatność 1-go grosza dodatków wynosi 4.274·20 K.

Przyjmując tę kwotę do obliczenia dochodu, nałożone 15 % dodatki czynią cyfrowo 64.113·00 K.
co porównawszy z wykazanym j. w. niedoborem 62.656·49 „
okazuje się nadwyżka dochodów 1.456·51 K.

III. Fundusz drogowy:

1. wydatki		308.888·92 K.
2, dochody:		
a) własne	22.305 K.	
b) 18% ustawowy dodatek w myśl § 12. ust. 10/12. 1907 Nr. 155. dz. u. kraj.	57.150 „	
c) spodziewana subwencya z mocy § 15. ust. j. w.	14.000 „	
d) datek Wydziału kraj.	30.000 „	
e) pożyczka zaciągnąć się mająca	18.500 „	
f) spodziewana subwencya c. k. Rządu	15.000 K.	
Razem		156.955·00 K.
Niedobór		151.933·92 „

na którego pokrycie nałożono 36% dodatek do podatków bezpośrednich, z których preliminowano dochód w kwocie 151.933·92 K.
które jednak przy wydatności 1 grosza w kwocie 4.175 K dają dochód 150.300·00 „
a z porównania z niedoborem okazują brak pokrycia w kwocie 1.633·92 K.

Ogółem uchwalone przez Radę powiatową dodatki powiatowe do podatków bezpośrednich na rok 1914 wynoszą:

a) dla funduszu administracyjnego w wysokości	15%
b) „ „ drogowego	36%
razem	51%
obok ustawowego dodatku drogowego	18%

Wydział powiatowy nakładał i pobierał w ostatnich 3-ch latach dodatki do podatków bezpośrednich na pokrycie niedoborów w funduszach powiatowych w następujących wysokościach:

a) w roku 1913:

na fundusz administracyjny	16%
„ „ drogowy	26%
razem	42%
obok ustawowego	18%

dodatku na cele drogowe przepisanego § 12. ust. kraj. z 10. grudnia 1907. Nr. 155. dz. u. kraj.

b) w roku 1912:

na fundusz administracyjny	18%
„ „ drogowy	26%
razem	44%
obok ustawowego	18%

na powiatowy fundusz drogowy.

c) w roku 1911:

na fundusz administracyjny	16%
„ „ drogowy	22%
razem	38%
obok ustawowego	18%

na powiatowy fundusz drogowy.

Wzrost stopy procentowej dodatków powiatowych do podatków bezpośrednich na rok 1914. spowodowanym został przeważnie wstawieniem do budżetu funduszu drogowego zwiększonych wydatków na utrzymanie i budowę dróg w powiecie.

Ponieważ nałożenie dodatków powiatowych, przenoszących 40% podatków bezpośrednich nastąpić może po myśli § 23. ustawy z 17. czerwca 1874. dz. u. kr. Nr. 51. na podstawie uchwały sejmowej i cesarskiego zezwolenia, zaś Wydział krajowy uznaje ze swej strony potrzebę zezwolenia powiatowi na pobór powyższych dodatków — przeto wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Reprezentacyi powiatowej w Stryju zezwala się w myśl postanowień § 23. ustawy z dnia 17. czerwca 1874. dz. u. kr. Nr. 51. pobierać w r. 1914. na cele powiatu dodatki powiatowe w wysokości 51% (pięćdziesiąt jeden) od państwowych podatków bezpośrednich w powiecie przypisanych z wyłączeniem podatku osobisto-dochodowego, a to obok 18% dodatku na cele drogowe, przepisanego § 12. ustawy z dnia 10. grudnia 1907. dz. u. kr. Nr. 155.

Marszałek: Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (*Nikt.*) Gdy nikt głosu nie żąda rozprawa zamknięta, przystępujemy do głosowania. Kto ten wniosek przyjmuje zechce rękę podnieść. (*Większość*). Jest przyjęty.

Sekretarz p. **Urbański**: Wnoszę przystąpienie do trzeciego czytania tej uchwały bez czytania.

Marszałek: Jest wniosek przystąpienia do trzeciego czytania bez czytania. Czy żąda kto głosu? (*Nikt.*) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta, przystępujemy do głosowania. Kto przyjmuje ten wniosek zechce rękę podnieść. (*Większość.*) Jest przyjęty. Kto przyjmuje uchwałę w trzeciem czytaniu bez czytania zechce rękę podnieść. *(Większość.)* Jest przyjęta.

Następuje sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Sokalu na pobór w r. 1914 wyższych dodatków powiatowych do podatków bezpośrednich.

Sprawozdawca poseł Onyszkiewicz ma głos.

Sprawozdawca Członek Wydziału krajowego **Onyszkiewicz** (*czyta*):

S p r a w o z d a n i e

Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Sokalu na pobór w roku 1914 wyższych dodatków powiatowych do podatków bezpośrednich.

Wysoki Sejmie!

Sprawozdaniem z dnia 20. stycznia 1914 L. 3762 przedłożył Wydział powiatowy w Sokalu Wydziałowi krajowemu budżety funduszów powiatowych na rok 1914. uchwalone na posiedzeniu Rady powiatowej dnia 15. stycznia 1914. Budżety te były w myśl postanowień § 30. ustawy z dnia 12. sierpnia 1866 dz. u. kr. Nr. 21 wyłożone poprzednio przez 14 dni do przeglądu i przeciwko nim nie wniesiono żadnych zarzutów.

Wykazują one:

I. Fundusz. administracyjny:

1. dochody własne	K 65.929·—	
2. wydatki	K 105.029·—	
niedobór		K 39.100·—

na pokrycie którego nałożono 17% dodatków do podatków bezpośrednich, opłacanych w powiecie w kwocie K 333.566·08, przyjmując do obliczenia dochodu wydatność 1 grosza dodatków powiatowych w kwocie K 2.300, z czego cyfrowy dochód preliminowano w kwocie K 39.100·—

II. Budżet fund. pisarzy gminnych

wykazuje w dochodach i wydatkach „ 18.344·—

III. Budżet domu starców:

wykazuje w dochodach i wydatkach K 10.000·—

Obliczona zaś na podstawie przecięcia rzeczywistych wpływów z nałożonych i pobieranych w powiecie w ostatnich 3 latach 1910, 1911 i 1912 dodatków do podatków bezpośrednich wydatność 1 grosza dodatków wynosi K 3.051·03

Przyjmując tę kwotę do obliczenia dochodu nałożone 17% dodatki czynią cyfrowo K 51.867·51

co porównawszy z wykazanym jak wyżej niedoborem „ 39.100·—

okazuje się nadwyżka dochodów w kwocie K 12.767·51

równająca się 4% nałożonych dodatków do podatków.

Wydział powiatowy przyjął atoli wydatność 1 grosza w kwocie K 2.300 ze względu na opust podatków gruntowych w kwocie około 103.000 K z powodu klęsk elementarnych — co jest uzasadnionem.

IV. Fundusz drogowy:

1. wydatki		K 271.792
2. dochody		
a) własne	K 35.415	
b) 18% ustawowy dodatek w myśl § 12. ust. z dnia 10. grudnia 1907 Nr. 155 dz. u. kraj.	„ 38.377	
c) spodziewana subwencya z mocy § 15. ust. j. w.	„ 17.000	
d) spodziewana subwencya z funduszu krajowego na budowę drogi pow. Perespa-Byszów	„ 59.000	
e) spodziewany datek z funduszów państwowych z powodu klęsk elementarnych w r. 1913	K 30.000	
Razem		K 179.792
Niedobór		K 92.000

na którego pokrycie nałożono 40% dodatek do podatków bezpośrednich, z których preliminowano dochód w kwocie K 92.000 a które przy wydatności 1 grosza w kwocie K 2.300 dają dochód K 92.000. Ogółem uchwalone przez Radę powiatową dodatki powiatowe do podatków bezpośrednich na rok 1914 wynoszą:

a) dla funduszu administracyjnego w wysokości	17%
b) „ „ drogowego	40%
razem	57%
obok ustawowego dodatku drogowego	18%

Wydział powiatowy nakładał i pobierał w ostatnich 3 latach dodatki do podatków bezpośrednich na pokrycie niedoborów w funduszach powiatowych w następujących wysokościach:

a) w roku 1913:

na fund. administracyjny	15%
„ „ drogowy	32%
razem	47%
obok ustawowego	18%

dodatku na cele drogowe przypisanego §. 12. ust. kraj. z 10/12 1907 Nr. 155. dz. u. kraj.

b) w roku 1912:

na fundusz administracyjny	13%
„ „ drogowy	32%
razem	45%
obok ustawowego	18%

na powiatowy fundusz drogowy.

c) w roku 1911:

na fund. administracyjny	15%
„ „ drogowy	25%
razem	40%
obok ustawowego	18%

na powiatowy fundusz drogowy.

Wzrost stopy procentowej dodatków powiatowych do podatków bezpośrednich na rok 1914 spowodowanym został przeważnie przyjęciem do obliczenia dochodu z dodatków powiatowych wydatności jednego grosza tych dodatków w kwocie K 2.300 zamiast K 3.051·03, co jest uzasadnionem ze względu na odpisy podatku gruntowego w sumie około 103.000 K, spowodowane klęskami elementarnemi w r. 1913.

Ponieważ nałożenie dodatków powiatowych, przenoszących 40% podatków bezpośrednich nastąpić może po myśli §. 23. ustawy z 17. czerwca 1874 dz. u. kr. Nr. 51. na podstawie uchwały sejmowej i cesarskiego zezwolenia, zaś Wydział krajowy uznaje ze swej strony potrzebę zezwolenia powiatowi na pobór powyższych dodatków — przeto wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Reprezentacyi powiatowej w Sokalu zezwala się w myśl postanowień §. 23. ustawy z dnia 17. czerwca 1874 dz. u. kr. Nr. 51. pobierać w roku 1914 na cele powiatu dodatki powiatowe w wysokości 57% (pięćdziesiąt siedm) od państwowych podatków bezpośrednich w powiecie przypisanych z wyłączeniem podatku osobisto-dochodowego, a to obok 18% dodatku na cele drogowe, przepisanego §. 12. ustawy z dnia 10. grudnia 1907 dz. u. kr. Nr. 155.

Marszałek: Rozprawa otwarta, czy żąda kto głosu? (*Nikt.*) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta, przystępujemy do głosowania. Kto ten wniosek przyjmuje, zechce rękę podnieść (*Większość*). Jest przyjęty.

Sekretarz p. **Urbański**: Wnoszę przystąpienie do trzeciego czytania tej uchwały bez czytania.

Marszałek: Jest wniosek przystąpienia do trzeciego czytania bez czytania. Czy żąda kto głosu? (*Nikt.*) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta, przystępujemy do głosowania. — Kto przyjmuje ten wniosek zechce rękę podnieść. (*Większość*). Jest przyjęty. Kto przyjmuje uchwałę w trzeciem czytaniu bez czytania zechce rękę podnieść. (*Większość.*) Jest przyjęta.

Następuje sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia gminie miasta Kołomyi na pobór opłat policyjnych od balów, koncertów, przedstawień teatralnych, widowisk i t. p. na rzecz funduszów ubogich miejscowych.

Sprawozdawca poseł Onyszkiewicz ma głos.

Sprawozdawca Członek Wydziału krajowego p. **Onyszkiewicz** (*czyta*):

S p r a w o z d a n i e

Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia gminie miasta Kołomyi na pobór opłat policyjnych od balów, koncertów, przedstawień teatralnych, widowisk i t. p. na rzecz funduszu ubogich miejscowych.

Wysoki Sejmie!

Wydział krajowy przedłożył Wysokiemu Sejmowi sprawozdaniem z dnia 7 lutego 1910 r. L. 12.680 w przedmiocie zezwolenia gminie miasta Kołomyi na pobór opłat policyjnych od balów, koncertów, przedstawień teatralnych, widowisk i t. p. na rzecz funduszu ubogich miejscowych.

Ustawa ta nie została przez Wysoki Sejm w ubiegłej kadencyi uchwalona.

Wobec tego Wydział krajowy, powołując się na powyższe przedłożenie, wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić dołączony projekt ustawy.

LW. 12.680/10.

S p r a w o z d a n i e

Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia gminie m. Kołomyja na pobór opłat policyjnych od balów, koncertów, przedstawień teatralnych, widowisk i t. p. na rzecz funduszu ubogich miejscowych.

Wysoki Sejmie!

Na posiedzeniu z dnia 11. marca 1909 r. powzięła Rada miejska w Kołomyi następującą uchwałę:

Art. I.

Gmina miasta Kołomyi pobierać będzie na rzecz funduszu miejscowych ubogich następujące opłaty policyjne:

1) Od każdego za opłatą wstępu urządzonego balu, pikniku lub od każdej za opłatą wstępu urządzonej zabawy z tańcami w lokalach publicznych, lub na ten cel wynajętych, opłatę stosownie do uznania Magistratu, wymierzoną według trzech klas: po dwanaście K, ośm K, lub cztery K.

2) Od przedstawień teatralnych, koncertów, produkcyj sztuk konnych, ogni sztucznych, produkcyj prestydygitatorskich, magicznych i t. p. za każde przedstawienie opłatę stosownie do ocenienia Magistratu, według trzech klas: po dwanaście K, ośm K, lub cztery K.

3) Od menażeryi, panoramy, kosmoramy, dioramy, ciemni optycznych (camera obscura), fotoplastikonów, figur woskowych, lub innych gabinetów opłatę w stosunku do ich jakości i stosownie do uznania Magistratu, według trzech klas: po dwanaście K, ośm K, lub cztery K za każdy tydzień, zaś po trzydzieści sześć K, dwadzieścia cztery K lub dwanaście K za każdy miesiąc.

4) Od panoram przenośnych (skrzynkowych), tudzież od arfinistów i innych muzykantów i katarynkarzy, zarobkujących po ulicach, placach i domach, tudzież w publicznych lokalach, opłatę po pięćdziesiąt halerzy do 2 K za każdy tydzień stosownie do uznania Magistratu.

5) Od produkcyi muzycznych w lokalach publicznych t. j. w restauracyach, piwiarniach, kawiarniach i szynkowniach opłatę po 1 K za każdy wieczór.

Od produkcyj muzycznych zaś ze śpiewkami (tingle tangle, cale concert, cafe chantant) lub z przedstawieniami teatralnemi połączonych, opłatę stosownie do uznania Magistratu wymierzoną, a to od dwóch do pięciu koron za każdy wieczór.

6) Magistratowi przysłuża prawo w wypadkach szczególniej uwzględnienia godnych, zwłaszcza przedsiębiorstwa o celach kulturalnych, od przypadającej należytości w części lub całości uwolnić.

Art. II.

Każde uszczuplenie dochodu funduszu miejscowych ubogich z powyższych opłat karanem będzie grzywną, przypadającą powyższemu funduszowi, w wysokości dwu do pięciokrotnej uszczuplonej opłaty, a w razie niemożności ściągnię-

cia tej grzywny, aresztem w stosunku jednego dnia za każdych dziesięć koron grzywny.

Art. III.

Postępowanie karne w razie wykroczenia przeciw postanowieniom tej ustawy i orzekanie kar przysłuża Burmistrzowi miasta, względnie jego zastępcy.

Art. IV.

Pod względem odwołania się od zarządzeń co do poboru powyższych opłat, tudzież od orzeczeń karnych obowiązują postanowienia ustawy z dnia 13 marca 1889 r. Dz. u. kr. Nr. 24.

Uchwała powyższa została w gminie należycie ogłoszoną i przeciwko niej nie wniesiono żadnych protestów.

Rada powiatowa w Kołomyi na posiedzeniu z dnia 10 stycznia 1910 r. uznała zaprowadzenie tych opłat za potrzebne i korzystne dla funduszu ubogich gminy.

Według relacyi z dnia 21 lipca 1909 r. L. 17.046. uzasadnia Magistrat m. Kołomyi swą petycyę w następujący sposób:

Fundusz ubogich m. Kołomyi, którego zadaniem jest umożliwienie gminie spełnienia jej ustawowego obowiązku opieki nad ubogimi nie posiada żadnego majątku, a jedyny dochód tego funduszu stanowią, oprócz corocznej dotacyi z funduszu administracyjnego, kary pieniężne za przekroczenia ustaw i przepisów prawnych, przez władze nakładane.

Wskutek wzrastającego z każdym rokiem zubożenia miejscowej ludności, wzrastają również wymogi stawiane do funduszu ubogich, podczas gdy równocześnie dochody tego funduszu stale się zmniejszają.

Poszczególne bowiem ustawy z ostatnich czasów przeznaczyły grzywny za przekroczenie ustawy przemysłowej nakładane, dawniej przeważnie do funduszu ubogich wpływające, na cele specyalne, a okoliczność ta jest właśnie powodem znacznego zmniejszania się dochodów funduszu ubogich.

Celem więc zasilenia tego funduszu postanowiła Rada miejska zaprowadzić wspomniane opłaty policyjne za przykładem innych miast w kraju, które opłaty takie już od dawna pobierają.

Ponadto ma zaprowadzenie tych opłat także i moralny cel na oku, ponieważ zmniejszy ono odwiedzanie miasta przez wędrujące tingl-tangle, tudzież przez natrętnych muzykantów.

Ustanowienie kilku klas opłat da Magistratowi możność zastosowania opłaty do wartości i rentowności produkcyi, a ustęp 6-ty artykułu I-go pozostawi możność zupełnego uwolnienia od opłat tych przedsiębiorstw, które przy minimalnych dochodach, mają cele kulturalne na oku.

W relacyi swej z dnia 23 listopada 1909 r. l. 15.681 nadmienia Magistrat, że uważa za niekorzystne postanowienie, przyznające już z góry — jak to jest np. w Buczaczu — uwolnienie od opłat przedstawień, balów i koncertów, z których cały czysty dochód przeznaczono na cele dobroczynne, ponieważ postanowienie takie dawałoby łatwo sposobność do nadużyć, ile że już samo ogłoszenie przedstawienia, względnie zabawy jako urządzonej na cele dobroczynne, uwalniałoby przedsiębiorstwo od opłaty gminnej, podczas gdy Magistratowi co do dochodu z takich zabaw i przedstawień, oraz co do użycia tego dochodu nie przysługiwałaby żadna kontrola, a conajmniej byłaby ona bardzo utrudnioną.

Według budżetów z trzech ostatnich lat stan funduszu ubogich gminy przedstawia się następująco:

W roku 1907 wynosiły dochody . . .	7.000 K.
„ „ „ „ wydatki . . .	6.000 „
pozostałość	1.000 K.
W roku 1908 wynosiły dochody . . .	7.100 K.
„ „ „ „ wydatki . . .	7.100 „
W roku 1909 wynosiły dochody . . .	6.564 K.
„ „ „ „ wydatki . . .	10.564 „
niedobór	4.000 K.

pokryty zasiłkiem z miejskiego funduszu administracyjnego.

Wydział krajowy uznaje ze swej strony potrzebę zezwolenia gminie na pobór proszonych opłat, wszelako tylko na przeciąg lat dziesięciu i dlatego wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony projekt ustawy.

U s t a w a

z dnia . . . . . w przedmiocie zezwolenia gminie m. Kołomyji na pobór opłat policyjnych na rzecz funduszu ubogich miejscowych.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, postanawiam, co następuje:

Art. I.

Gminie miasta Kołomyji zezwala się pobierać na rzecz funduszu miejscowych ubogich, na przeciąg lat dziesięciu następujące opłaty policyjne:

1. Od każdego za opłatą wstępu urządzonego balu, pikniku lub od każdej za opłatą wstępu urządzonej zabawy z tańcami w lokalach publicznych, lub na ten cel wynajętych, opłatę stosownie do uznania Magistratu, wymierzoną według trzech klas: po dwanaście kor., ośm kor., lub cztery korony.

2. Od przedstawień teatralnych, kinematograficznych, koncertów, produkcyj sztuk konnych, ogni sztucznych, produkcyi prestydygitatorskich, magicznych itp. za każde przedstawienie opłatę stosownie do ocenienia Magistratu, według trzech klas: po dwanaście kor., ośm kor., lub cztery korony.

3. Od menażeryi, panoramy, kosmoramy, dioramy, ciemni optycznych (camera obscura), fotoplastikonów, figur woskowych lub innych gabinetów, opłatę w stosunku do ich jakości i stosownie do uznania Magistratu według trzech klas: po dwanaście kor., ośm kor., lub cztery korony za każdy tydzień, zaś po trzydzieści sześć kor., dwadzieścia cztery kor., lub dwanaście koron za każdy miesiąc.

4. Od panoram przenośnych (skrzynkowych) tudzież od arfinistów i innych muzykantów i katarynkarzy, zarobkujących po ulicach, placach i domach tudzież w publicznych lokalach, opłatę po pięćdziesiąt halerzy do dwóch koron za każdy tydzień, stosownie do uznania Magistratu.

5. Od produkcyi muzycznych w lokalach publicznych t. j. w restauracyach piwiarniach, kawiarniach i szynkowniach opłatę po jednej koronie za każdy wieczór.

Od produkcyi muzycznych zaś ze śpiewkami (tingle-tangle, café concert, café chantant) lub z przedstawieniami teatralnemi połączonych, opłatę stosownie do uznania Magistratu wymierzoną, a to od dwóch do pięciu koron za każdy wieczór.

6. Magistratowi przysłuża prawo w wypadkach szczególnie uwzględnienia godnych, zwłaszcza przedsiębiorstwa o celach kulturalnych, od przypadającej należytości w części lub w całości uwolnić.

Art. II.

Każde uszczuplenie dochodu funduszu miejscowych ubogich z powyższych opłat karanem będzie grzywną przypadającą powyższemu funduszowi w wysokości dwu do pięciokrotnej uszczuplonej spłaty, a w razie niemożności ściągnięcia tej grzywny, aresztem w stosunku jednego dnia za każdych dziesięć koron grzywny.

Art. III.

Postępowanie karne w razie wykroczenia przeciw postanowieniom tej ustawy i orzekanie kar, przysłuża burmistrzowi miasta, względnie jego zastępcy.

Art. IV.

Pod względem odwołania się odzarządzeń co do poboru powyższych opłat, tudzież od orzeczeń karnych, obowiązują postanowienia ustawy z dnia 13. marca 1889. Dz. u. kr. Nr. 24.

Art. V.

Ściąganie nałożonych kar odbywać się będzie w sposób przepisany §-fem 4-tym patentu cesarskiego z dnia 20. kwietnia 1854. Dz. p. p. Nr. 96.

Art. VI.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Marszałek: Rozprawa otwarta, czy żąda kto głosu? *(Nikt.)* Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta, przystępujemy do rozprawy szczegółowej.

Sekretarz p. **Urbański**: Wnoszę przyjęcie tej ustawy en bloc.

Marszałek: Jest wniosek przyjęcia tej ustawy en bloc. Czy żąda kto głosu? (*Nikt.*) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta, przystępujemy do głosowania. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (*Większość.*) Jest przyjęty. Kto przyjmuje tę ustawę en bloc zechce rękę podnieść. (*Większość.*) Jest przyjęta.

Sekretarz p. **Urbański**: Wnoszę na przystąpienie do trzeciego czytania tej ustawy bez czytania.

Marszałek: Jest wniosek przystąpienia do trzeciego czytania bez czytania. Czy żąda kto głosu. (*Nikt.*) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta, przystępujemy do głosowania. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (*Większość.*) Jest przyjęty. Kto przyjmuje ustawę w trzeciem czytaniu bez czytania, zechce rękę podnieść. (*Większość.*) Jest przyjęta.

Następuje sprawozdanie komisyi bankowej w przedmiocie podwyższenia kapitału zakładowego, podwyższenia gwarancyi kraju dla obligacyi komunalnych i kolejowych, jakoteż niektórych zmian statutu Banku krajowego. **Aleg. 224).**

Sprawozdawca poseł Zgórski ma głos.

Sprawozdawca p. **Zgórski** (*zaczyna czytać sprawozdanie*):

Sekretarz p. **Urbański**: Wnoszę uwolnienie p. Sprawozdawcy od czytania sprawozdania.

Marszałek: Jest wniosek uwolnienia p. Sprawozdawcy od czytania sprawozdania. Rozprawa otwarta, czy żąda kto głosu? (*Nikt.*) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta, przystępujemy do głosowania. Kto przyjmuje ten wniosek zechce rękę podnieść (*Większość.*) Jest przyjęty. Proszę o odczytanie wniosków komisyi.

Sprawozdawca p. **Zgórski** (*czyta*):

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

A.

a) Sejm upoważnia Wydział krajowy do zaciągnięcia pożyczki krajowej w takiej wysokości, jaka okaże się potrzebną na powiększenie kapitału zakładowego Banku krajowego o sumę trzydziestu pięciu milionów koron, t. j. do wysokości 50 (pięćdziesięciu) milionów koron.

Zrealizowanie tej pożyczki jednorazowe lub stopniowe, tudzież wszystkie warunki, wysokość jej oprocentowania, względnie oprocentowania obligów tej pożyczki, wogóle sposób jej zrealizowania pozostawia się decyzyi Wydziału krajowego, powdziętej w porozumieniu z Dyrekcyą i Radą nadzorczą Banku krajowego.

b) Bank krajowy ma aż do umorzenia tej pożyczki tytułem zwrotu Funduszowi krajowemu dostarczać z bieżącego funduszu bankowego kwot na oprocentowanie i spłatę pożyczki.

c) Sejm upoważnia Wydział krajowy względnie Bank krajowy do uzyskania od c. k. Rządu, a w miarę potrzeby od Rządów innych Państw, wszystkich przywilejów i uprawnień dla tej pożyczki, jakie ze względu na cel, miejsce i sposób realizacyi pożyczki będą możliwe do uzyskania.

d) Sejm uchwala następujące zmiany statutu bankowego:

1. W § 1. al. 1. skreśla się wyrazy końcowe: „wynosić będzie 15 milionów koron“, natomiast dodaje się ustęp:

wzrósł do 15 (piętnastu milionów koron). Uchwałą z dnia . . . . . przeznaczył Sejm krajowy fundusz dalszych trzydziestu pięciu milionów koron, skutkiem czego kapitał zakładowy Banku po zrealizowaniu powyższej uchwały sejmowej wynosić będzie pięćdziesiąt milionów koron (K 50,000.000).

2. W § 98 skreśla się końcowe zdanie: „kapitał zakładowy składający się z kwoty jednego miliona złr. (dwóch milionów koron), którą kraj wyposażył dział bankowy i z kwot przekazywanych na pomnożenie kapitału zakładowego w myśl § 101 lit. a statutu“, natomiast dodaje się słowa:

„Kapitał zakładowy, wynoszący pięćdziesiąt milionów koron (§ 1 i § 101 lit. a statutu)“.

3. W § 101 lit. a i w § 102 al. 1 w miejsce słów „piętnastu milionów“ wstawia się słowa: „pięćdziesięciu milionów“.

B.

I. Kraj gwarantuje dopełnienie zobowiązań, wypływających z wydania obligacyj komunalnych Banku krajowego pierwszej i następnych emisyi aż do dalszej wysokości stu milionów koron imiennej wartości, czyli razem z dotychczas przyjętą gwarancyą do wysokości dwustu milionów koron imiennej wartości w ten sposób, iż regularną opłatę procentów i spłatę kapitału posiadaczom obligacyj komunalnych poręczają w pierwszym rzędzie wierzytelności Banku krajowego, pochodzące z pożyczek komunalnych specyalny fundusz rezerwowy, utworzony dla obligacyj komunalnych, następnie Bank krajowy całym swoim majątkiem, a dopiero o ileby wyżej wymienione fundusze nie pokrywały zobowiązań, wynikłych z wydania obligacyj komunalnych, wchodzi w zastosowanie gwarancya kraju.

II. Sejm uchyla postanowienia § 3 B., ostatnie trzy zdania statutu Banku krajowego w osnowie obecnie obowiązującej i uchwala je w osnowie następującej:

„Wszystkie obligacye komunalne wszelkich emisyj, będące równocześnie w obiegu nie mogą łącznie przekraczać sumy K 200,000.000 (dwieście milionów koron) imiennej wartości.

Do emisyi obligacyj komunalnych ponad powyższą sumę potrzebnem jest zezwolenie c. k. Rządu.

Kraj gwarantuje dopełnienie zobowiązań, wypływających z wydania obligacyj komunalnych pierwszej i następnych emisyj, aż do łącznej wysokości dwustu milionów koron imiennej wartości w ten sposób, iż regularną opłatę procentów i spłatę kapitału posiadaczom obligacyj komunalnych poręczają w pierwszym rzędzie wierzytelności Banku, pochodzące z pożyczek komunalnych, dalej specyalny fundusz rezerwowy, utworzony dla obligacyj komunalnych, następnie Bank krajowy całym swoim majątkiem, a dopiero, o ileby wyżej wymienione fundusze nie pokrywały zobowiązań wynikłych z wydania obligacyj komunalnych, wchodzi w zastosowanie gwarancya kraju".

III. Sejm uchyla § 50 statutu Banku krajowego w obecnem brzmieniu „Obligacye komunalne będą opiewały na 100 złr. (200 K) lub wyższe przez 200 podzielne kwoty" i uchwala go w osnowie następującej:

„Przepisy szczegółowe o emisyach, seryach, imiennej wartości sztuk, walucie, okresie umorzenia i stopie procentowej obligacyj komunalnych wyda Wydział krajowy na przedstawienie Dyrekcyi i po wysłuchaniu Rady nadzorczej".

C.

Sejm uchyla postanowienia § 3 C) alinea druga wiersz trzeci z góry i alinea czwarta, stututu Banku krajowego w osnowie obecnie obowiązującej i uchwala je w osnowie następującej:

§ 3 C) alinea druga wiersz trzeci z góry: Wszystkie obligacye kolejowe, będące równocześnie w obiegu, nie mogą łącznie przekraczać kwoty 100,000.000 kor. (sto milionów koron) imiennej wartości.

§ 3 C) alinega czwarta: Kraj gwarantuje dopełnienie zobowiązań wypływających z wydania obligacyj kolejowych aż do wysokości imiennej wart. 100,000.000 kor. (stu milionów koron) w ten sposób, iż regularną opłatę procentów i spłatę kapitału poręczają w pierwszym rzędzie wierzytelności Banku krajowego, pochodzące z pożyczek udzielonych w obligacyach kolejowych, jakoteż nabyte w myśl § 64 lit. b. walory kolejowe, specyalny fundusz rezerwowy utworzony dla obligacyj kolejowych (§ 76), następnie cały majątek Banku krajowego (§ 67), a dopiero wówczas i o tyle, o ileby rzeczone aktywa na pokrycie w mowie będących zobowiązań nie wystarczały, wchodzi w zastosowanie gwarancya kraju.

Sejm uchyla § 81 statutu Banku krajowego w obecnem brzmieniu „Obligacye kolejowe będą opiewały na 50 złr. (100 K) lub wyższe przez 100 podzielne kwoty" i uchwala go w osnowie następującej:

„Przepisy szczegółowe o emisyach, seryach, imiennej wartości sztuk, walucie, okresie umorzenia i stopie procentowej obligacyi kolejowych wyda Wydział krajowy na przedstawienie Dyrekcyi i po wysłuchaniu Rady nadzorczej".

D.

I) Zwrot wkładek oszczędności, lokowanych w Banku krajowym Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem i opłatę odsetek od tychże wkładek, poręcza posiadaczom książeczek wkładkowych przedewszystkiem Bank krajawy Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Kstęstwem Krakowskiem swojemi aktywami i funduszem rezerwowym, a w dalszym rzędzie aż do wysokości stu milionów koron (100,000.000) gwarantuje te wypłaty fundusz krajowy.

II) Sejm uchyla postanowienia § 89 ustęp drugi i czwarty statutu Banku krajowego w dotychczasowem brzmieniu i uchwala, iż te postanowienia mają odtąd brzmieć, jak następuje:

§ 89 ustęp 2. Najniższa wkładka wynosić może 10 K, a ogólna suma wkładek oszczędności łącznie z zapadłemi odsetkami nie może przenosić sumy stu milionów koron.

§ 89 ustęp 4. Zwrot wkładek oszczędności i opłatę odsetek od tychże poręcza posiadaczom książeczek wkładkowych przedewszystkiem Bank krajowy swojemi aktywami i funduszem rezerwowym, a w dalszym rzędzie (subsydyarnie) aż do wysokości 100,000.000 K (stu milionów koron) gwarantuje te wypłaty fundusz krajowy.

Sejm uchyla § 90 ustęp drugi, statutu Banku krajowego w obecnem brzmieniu „Ogólna suma wydanych asygnat kasowych nie może przenosić sumy czterech milionów koron“, a uchwala, iż ma on brzmieć odtąd:

„Ogólna suma wydanych asygnat kasowych nie może przenosić sumy dziesięciu milionów koron.“.

E.

„Sejm uchyla w § 101 statutu Banku krajowego następujące dwa ustępy:

„c) w 30% na utworzenie funduszu rezerwowego w celu pokrycia możebnych strat.

Fundusz rezerwowy wymieniony pod c) służy w równej mierze dla wszystkich oddziałów bankowych“ i w miejsce skreślonych ustępów uchwala następujące postanowienia:

„c) reszta zysków będzie obracaną w sposób następujący:

Co najmniej 1/6 (tej reszty) użytą będzie na dotacyę ogólnego funduszu rezerwowego, celem pokrywania możebnych strat wogóle i to tak długo, dopóki wysokość ogólnego funduszu rezerwowego nie osiągnie 20% każdorazowego kapitału zakładowego Banku krajowego; pozostała zaś reszta służyć będzie częściowo na dotacyę następujących specyalnych funduszów rezerwowych, celem wyłącznego pokrywania poniesionych lub spodziewanych strat:

1. Funduszu strat kursowych przy papierach własnej emisyi.
2. Funduszu strat w dziale wekslowym.
3. Funduszu strat w dziale kredytów w rachunkach bieżących.
4. Funduszu strat w dziale pożyczek hipotecznych.
5. Funduszu strat w dziale pożyczek komunalnych.
6. Funduszu strat w dziale pożyczek kolejowych.
7. Funduszu strat w dziale pożyczek gotówkowych, a częściowo na dotacyę Funduszu emerytalnego dla dyrektorów, urzędników i sług Banku krajowego

Wysokość dotacyi każdego z powyższych specyalnych funduszów strat oraz funduszu emerytalnego, z których każdy będzie oddzielnie księgowany, bilansowany i kotrolowany, oznaczać będzie corocznie stosownie do rzeczywistej potrzeby na wniosek Dyrekcyi Rada nadzorcza“.

Sejm uchwala zmianę § 98 statutu Banku krajowego w tym kierunku, iż w miejsce słów: „odpowiada Fundusz rezerwowy, utworzyć się mający“, wstawia się słowa „odpowiadają . . . . . fundusze rezerwowe utworzyć się mające“.

W ten sposób po uchwaleniu zmian § 98 statutu, będzie § 98 opiewał:

„§ 98. Za zobowiązania Banku krajowego, wypływające z interesów bankowych (§ 3. ustęp D) odpowiadają przedewszystkiem fundusze rezerwowe, utworzyć się mające w myśl postanowień § 101 lit. C statutu, następnie zaś kapitał zakładowy, wynoszący pięćdziesiąt milionów koron (§ 1 ustęp drugi i § 101 lit. a. statutu)“.

F.

Sejm krajowy uchwala następującą zmianę § 110 statutu Banku krajowego:

w al. 1. opuszcza się wyrazy: „i 4 zastępców“ a na końcu dodaje się: „wedle klucza narodowościowego, ustanowionego w statucie krajowym“.

al. 2. ma brzmieć: „Dla każdego członka Rady nadzorczej wybiera Sejm krajowy na przedstawienie Wydziału krajowego, wedle klucza narodowościowego, ustanowionego w statucie krajowym zastępcę, który w razie niemożności urzędowania członka, którego zastępuje, obejmuje jego zastępstwo, a w razie ustąpienia, w jego miejsce stale wstępuje“.

al. 2. bez zmiany, jako al. 3.

al. 3. bez zmiany, jako al. 4.

al. 4 bez zmiany, jako al. 5.

w al. 5. jako al. 6 po słowach „z pomiędzy członków Rady nadzorczej“ wstawić słowa „i ich zastępców“.

al. 6 odpada.

al. 7 bez zmiany, jako al. 7.

w al. 8 jako al. 8 zmienia się wyraz: „na powrót“ na wyraz: „ponownie“.

al. 9 jak następuje: „Członkowie Rady nadzorczej, Dyrektorowie, Komisarz rządowy i Komisarz krajowy nie mogą korzystać z kredytu osobistego w Banku krajowym“.

G.

Sejm uchwala: w § 1. statutu Banku krajowego wstawia się po słowach „Bank krajowy Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem“ słowa „Банк краєвий Королівства Галичини і Володимирії з Великим Князівством Краківским“.

Marszałek: Rozprawa ogólna otwarta. Czy żąda kto głosu?

P. **Baczyński**: Proszu o hołos.

Marszałek: Głos ma p. Baczyński.

P. **Baczyński**. Wysokyj Sojme!

Komisyja bankowa prychodyt' pered nas z predłożeniem na wełyke skripłenie Banku krajewoho. I tak rozchodyt' sia o pidwyższenie kapitału zakładowoho Banku, z 15 na 50 mil. K, o pidwyższenie zaporuky krajewoji dla emisyji zeliznyczych obligacyj z 50 na 100 mil. komunalnych obligacyj zi 100 na 200 mil. K pidwyższenie hranyci dla wkładok oszczadnosty z 40 na 100 milioniw i asygnat kasowych z 4 na 10 milioniw.

I tak Bank krajewyj, kotryj wże nyni maje najbilszyj obsiah diłania z wsich instytucyj krajewych, bude po uchwałeniu seho predłożenia i szczo do wyposażenia perszoju instytucyjeju miż 21 instytucyjamy krajewymy w derżawi, bo bude maty możnist' pidnesenia praciujuczoho kapitału o 251 milioniw koron. Koły nam, członam ukraińskoho sojmowoho klubu prychodyt' sia wotuwaty tak dałeko iducze skripłenie Banku krajewoho, to mymochit' musymo sobi postawyty pytanie, czy my w uprawi Banku jeśmo należno reprezentowani, czy nasza mowa ridna znachodyt' w uprawi Banku należne poszanowanie, ta czy na wni projawlaje sia se, szczo Bank ne jest' instytucyjeju polskoju, a krajewoju, pokłykanoju do służenia cilam oboch narodiw kraju.

П. **Бачиньский**. Прошу о голос.

П. **Бачиньский**: Високий Сойме!

Комісия банкова приходить перед нас з предложенєм на велике скріпленє Банку краєвого. І так розходить ся о підвисшенє капіталу закладового Банку з 15 на 50 міл., о підвисшенє запоруки краєвої для емісиї зелїзничих облїгаций, з 50 на 100 міл., комунальних облїгаций зі 100 на 200 міл. К., підвисшенє границї для вкладок ощадности з 40 на 100 мілїонів і асигнат касових з 4 на 10 мілїонів.

І так Банк краєвий, котрий вже нинї має найбільший обсяг діланя з всїх інституций краєвих, буде по ухваленю сего предложеня і що до випосаженя першою інституциєю між 21 институциями краєвими в державі, бо буде мати можність піднесеня працюючого капіталу о 251 мілїонів корон. Коли нам членам українського соймового клюбу приходить ся вотувати так далеко ідуче скріпленє Банку краєвого, то мимохіть мусимо собі поставити питанє, чи ми в управі Банку єсьмо належно репрезентовані, чи наша мова рідна знаходить в управі Банку належне постановленє та чи на внї проявляє ся се, що Банк не єсть інституциєю польскою, а краєвою, покликаною до служеня цїлям обох народів краю.

Na żal widpowid' na te pytanie ne jest' wdowolajucza. Bo na 12 członiw Rady nadzyrajuczoji i 4 zastupnykiw majemo pokyszczo wseho 2 członiw, a w dyrekcyji, w tim najważnijszim tili, w kotroho rukach spoczywaje ciłe wedenie agend, na 3 członiw i 3 zastupnykiw nema ni odnoho ukraińskoho reprezentanta.

Dalsze kożdoho z nas musyt' prykro wdaryty, koły sia dowidujemo, szczo na 135 uriadnykiw jest wsioho 8 ukraińskoji narodnosty, a na 11 prokurystiw Banku, nema ni odnoho ukraińcia. A wże priamo ne znaty, czym oprawdaty, szczo nasza mowa ukraińska ne łysz u wnutrisznym ałe i u wnisznim uriadowaniu, ne maje najmenszych praw. Koły nawit' prywatni banky z kupeckych zhładiw czyślat' sia z ridnoju mowoju interesenta, to Bank krajewyj ne uznaje zowsim praw naszoji mowy, ta na pyśma w mowi ukraińskij distajemo wid Banku widpowidy polski, skryptiw dowżnych wystawłenych w mowi ukraińskij ne pryjmaje sia. Mymo toho, szczo § 2. statuta wyrazno każe, jak maje zwuczaty ukraińska firma, nema ni odnoji ukraińskoji peczatky w Banku.

Obligacyji, łysty zastawni drukowani sut' w jazyci polskim, nimeckim i francuskim, a nema łysz ukraińskoho tekstu, mymo toho, szczo preciń kraj gwarantuje za Bank, a tym samym i ukraińske podatkujucze nasełenie.

Komisyja bankowa prychodyt' z predłożeniem na dekotri zminy, kotri musymo z wdowołeniem pryniaty.

Za taku korysnu zminu uważajemo, szczo komisyja wnosyt', szczoby wże w § 1. statuta po słowach: „Bank krajowy Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem“ buły wstawłeni słowa: „Bank krajewyj Koroliwstwa Hałyczyny i Wołodymyryji z Wełykym Kniazistwom Krakiwskym“, bo zaznaczuje czerez te i na zwerch, szczo se instytucyja krajewa, pokłykana do służenia cilam oboch narodiw.

Tak samo z wdowołeniem musymo powytaty zminu § 110. statuta, pisła kotroji w Radi nadzyrajuczij tak szczo do członiw, jak szczo do zastupnykiw maje buty ukraińskyj narid reprezentowanyj zhidno z kluczem nacyjonalnym, ustanowłenym w statuti krajewim.

Wytajuczy ti zminy, musymo odnak zajawyty, szczo ti zminy ne zaspokojutut' w powni naszych domahań. I

На жаль відповідь на те питанє не єсть вдоволяюча. Бо на 12 членів Ради надзираючої і 4 заступників, маємо поки що всего 2 членів а в дирекциї, в тім найважнїйшим тїлї, в котрого руках спочиває цїле веденє аґенд на 3 членів і 3 заступників нема нї одного українського репрезентанта.

Дальше кождого з нас мусить прикро вдарити, коли ся довідуємо, що на 135 урядників є всего 8 української народности, а на 11 прокуристів Банку нема нї одного українця. А вже прямо не знати, чим оправдати, що наша мова українська не лиш у внутрішнім але і у внїшнім урядованю не має найменших прав. Коли навіть приватн банки з купецких зглядів числять ся з рідною мовою інтересента, то Банк краєвий не узнає зовсїм прав нашої мови та на письма в мові українській дістаємо від Банку відповіди польскі, скриптів довжних виставлених в мові українській не приймає ся. Мимо того, що §. 2 статута виразно каже, як має звучати українська фірма, нема нї одної української печатки в Банку.

Облїґациї, листи заставні друковані суть в язицї польскім, нїмецкім і фраицузскім, а нема лиш українського тексту, мимо того, що преціиь край ґварантує за Банк, а тим самим і українське податкуюче населенє.

Комісия банкова приходить з предложенєм на декотрі зміни, котрі мусимо з вдоволенєм приняти.

За таку корисну зміну уважаємо, що комісия вносить, щоби вже в §. 1 статута по словах: „Bank krajowy Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem“ були вставлені слова: „Банк краєвий Королївства Галичини і Володимирії з Великим Князївством Краківским“ бо зазначує через те і на зверх, що се інституция краєва, покликана до служеня цїлям обох народів.

Так само з вдоволенєм мусимо повитати зміну §. 110 статута, після котрої в Радї надзираючій так що до членів як що до заступників має бути український нарід репрезентований згідно з ключем национальним, установленим в статутї краєвім.

Витаючи ті зміни, мусимо однак заявити, що ті зміни не заспокоюють в повнї наших домаганъ. І так не відсту-

tak ne widstupajemo i ne możemo widstupyty wid riszczoho domahania, szczoby wże w statuti Banku buła zagwarantowana uczast' ukraińskoji narodnosty w Dyrekcyji Banku.

Domahajemo sia takoż, szczoby w miru zhołoszeń buły procentowo prynymani kandydaty ukraińskoji narodnosty na uriadnykiw i funkyjonariw domahajemo sia nadania prokury de jakym uriadnykam Banku Rusynam, a dumajemo, szczo te domahanie nasze bude uwzhladnene, bo na komisyji bankowij czułyśmo z kompetentnych ust poważanoho p. referenta, dowholitnoho i zasłużenoho Dyrektora Banku krajewoho, szczo meży uriadnykamy Rusynamy sut' ludy, kotri widznaczajut' sia wysokymy kwalifikacyjamy.

Dalsze musymo sia domahaty zasnowánia bilszoho czysła filij Banku krajewoho w schidnij Hałyczyni i zagwarantowania w koždij z tych filij miścia w uprawi dla kandydata naszoji narodnosty.

Żadajemo wkincy riszczuczo bezprowołocznoho zirwania z doteperisznym nechtowaniem praw ukraińskoji mowy w tych napriamach, kotri ja wyższe zaznaczyw.

Połyszajuczy sobi postawłenie wneskiw i rezolucyj o dijalnosty Banku krajewoho do dyskusyji nad sprawozdaniem komisyji bankowoji wzahali, pozwolu sobi teper imenem ukraińskoho klubu wyskazaty nadiju, szczo naszi oprawdani domahania w jak najkorotszim czasi budut' czerez kompetentni czynnyky spowneni.

Odnak ne znajuczy, koły pryjde ta dyskusyja nad sprawozdaniem o dijalnosty Banku krajewoho, pozwolu sobi skazaty deszczo o zahalnij dijalnosty Banku krajewoho.

I tak wekslewyj portfel Banku wykazuje 52,998.195·54 K.

W predłożenim sprawozdaniu komisyji ne jest' odnak podane, kilko z toho kredytu skorystały stowaryszenia. Widomo meni odnak, szczo stowaryszenia skorystały z toho mensze bilsze 18.000·000 K. Otże se jest' bezusłiwno za mało i w interesi kraju i w interesi rozwytku stowaryszeń tak polśkych jak i ruśkych musymo sia domahaty, szczoby uprawa Banku krajewoho tu kwotu pryznaczenu na kredyt dla stowaryszeń czym skorsze pobilszyła, szczoby w toj

паємо і не можемо відступити від рішучого домаганя, щоби вже в статутї Банку була загварантована участь українськоï народности в Дирекциї Банку.

Домагаємо ся також, щоби в міру зголошень були процентово принимані кандидати українськоï народности на урядників і функционарів, домагаємо ся наданя прокури деяким урядникам Банку Русинам, а думаємо, що те домаганє наше буде узгляднене, бо на комісиї банковій чулисьмо з компетентних уст поважаного п. референта, довголїтного і заслуженого Директора Банку краєвого, що межи урядниками Русинами суть люди, котрі відзначають ся високими кваліфікациями.

Дальше мусимо ся домагати заснованя більшого числа филій Банку краєвого в східній Галичинї і загварантованя в кождій з тих филій місця в управі для кандидата нашоï народности.

Жадаємо вкінци рішучо безпроволочного зірваня з дотеперішним нехтованєм прав українськоï мови в тих напрямах, котрі я висше зазначив.

Полишаючи собі поставленє внесків і резолюций о дїяльности Банку краєвого до дискусиї над справозданєм комісиї банковоï взагалї, позволю собі тепер іменем українського клюбу висказати надїю, що наші оправдані домаганя в як найкоротшім часї будуть через компетентні чинники сповнені.

Однак не знаючи, коли прийде та дискусия над справозданєм Банку краєвого, позволю собі сказати дещо о загальній дїяльности Банку краєвого.

І так векслевий портфель Банку виказує 52,998.195·54 К.

В предложенім справозданю комісиї не єсть однак подане, кілько з того кредиту скористали стоваришеня. Відомо менї однак, що стоваришеня скористали з того менше більше 18,000.000 К. Отже се єсть безуслівно за мало і в інтересї краю і в інтересї розвитку стоваришень так польських як руських мусимо ся домагати, щоби управа Банку краєвого ту квоту призначену на кредит для стоваришень чим скорше побільшила, щоби в той спосіб висвободити наші стоваришеня

sposib wyswobodyty naszi stowaryszenia z pid wpływu i zależnosty wid czużych pozakrajewych instytucyj.

Koły wożmemo widdił pozyczok hipotecznych, to tam wdarjaje nus duże nemyło procent selańskych pozyczok, bo na 340,006.300 K pozyczok, wykorystały mista 188,915.400 K, tabularni dobra 102,944.500 K, a selański posiłosty wsioho 48,146.400.

Se jest' bezusłiwno za mało. Bank krajewyj maje obowiazok uważaty za swoju zadaczu, szczoby pomahaty selańskym hospodarstwam, szczoby ony mohły swoji dowhy pry pomoczy Banku krajewoho skonwertuwaty.

Na zakinczenie pidnesu jeszcze odnu ricz.

Jak wzahali z uznaniem treba pidnesty, szczo Bank krajewyj, koły chodyt' o traktowanie stowaryszeń rejestrowanych, postupaje lojalno suprotyw ukraińskych, to ne można toho skazaty, koły chodyt' o parcelacyjnyj kredyt.

Jak wże zi sprawozdania komisyji bankowoji baczymo, Bank krajewyj udilaw kredyt parcelacyjnyj tilko stowaryszeniam i se spilno z c. k. upryw. austr. zawedeniem kredytowym dla torhowli i promysłu.

W tim roci udił Banku krajewoho w kredyti dla towarystw parcelacyjnych wynosyw 1,298.969 K.

Z seho kredytu korystaw Bank łańcuckyj, Spiłka zemelna i kružkiw rilnyczych w Stanysławowi, Bank zemelnyj w Krakowi i „Bank dla Ziemian w Kopyczyńcach". My majemo odno odynoke stowaryszenie, kotre postawyło sobi za zadaczu parcelacyju, Stowaryszenie „Zemla" u Lwowi i mymo dowholitnych starań uprawy, szczoby uzyskaty kredyt w Banku krajewim, ne możemo sia w tim napriami pochwałyty uspichom. Szczo bilsze weksliw toho stowaryszenia, kotri prychodiat' do Banku w dorozi reeskontu, Bank ne pryjmaje.

Otże protyw toho neriwnomirnoho traktowania musymo riszuczo zaprotestowaty i domahaty sia zminy w tim napriami. Należaczy do Nadzyrajuczoji Rady toho stowaryszenia, znaju jeho wedenie i możu zapewnyty, szczo dijalnist' joho ne jest obczysłena na spekulacyju i stowaryszenie wedene je solidno. Możemo sia za to piddaty pid kontrolu Banku krajewoho, ałe musymo żadaty, szczoby se towarystwo nasze buło na riwni traktowane z polskymy Towarystwamy parcelacyjnymy.

з під впливу і залежности від чужих позакраєвих інституций.

Коли возьмемо віддїл позичок гіпотечних, то там вдаряє нас дуже немило процент селяньских позичок, бо на 340,006.300 К. позичок, використали міста 188,915.400 К, табулярні добра 102,944.500 К., а селяньска посілість всего 48,146.400.

Се є безуслівно за мало. Банк краєвий має обовязок уважати за свою задачу, щоби помагати селяньским господарствам, щоби они могли свої довги при помочи Банку краєвого сконвертувати

На закінченє піднесу єще одну річ.

Як взагалї з узнанєм треба піднести, що Банк краєвий, коли ходить о трактованє стоваришень зареєстрованих, поступає льояльно супротив українських, то не можна того сказати, коли ходить о парцеляційний кредит.

Як вже зі справозданя комісиї банковоі бачимо, Банк краєвий уділяв кредит парцеляційний тілько стоваришеням і се спільно з ц. к. упрнв. австр. заведенєм кредитовим для торговлї і промислу.

В тім роцї удїл Банку краєвого в кредитї для товариств парцеляційних виносив 1,298.969 К.

З сего кредиту користав Банк ланьцутский, Спілка земельна і кружків рільничих в Станиславові, Банк земельний в Кракові і „Bank dla ziemian" в Копичинцях. Ми маємо одно одиноке стоваришенє, котре поставило собі за задачу парцеляцию, стоваришенє „Земля" у Львові і мимо довголїтних старань управи, щоби узискати кредит в Банку краєвім, не можемо ся в тім напрямі похвалити успіхом. Що більше векслїв того стоваришеня, котрі приходять до Банку в дорозї реесконту, Банк не приймає.

Отже против того нерівномірного трактованя мусимо рішучо запротестувати і домагати ся зміни в тім напрямі. Належачи до надзираючої Ради того стоваришеня, знаю єго веденє і можу запевнити, що дїяльність його не є обчислена на спекуляцию і стоваришенє ведене є солїдно. Можемо ся радо за то піддати під контролю Банку краєвого, але мусимо жадати, щоби се стоваришенє наше було на рівнї трактоване з польскими Товариствами парцеляційними.

Kinczu i zajawlaju, szczo budemo hołosuwaty za wneskamy komisyji bankowoji w tij nadiji, szczo naszi domahania budut' spowneni, a z okrema, szczo budut' doderżani pryreczenia, kotri my distały na komisyji bankowij, szczo pry najbłyzszim imenowaniu dyrektoriw Banku krajewoho bude pokłykanyj dyrektor ukrainśkoji narodnosty.

Кінчу і заявляю, що будемо голосувати за внесками комісиї банкової в тій надії, що наші домагання будуть сповнені, а з окрема, що будуть додержані приречення, котрі ми дістали на комісиї банковій, що при найблизшім іменованю директорів Банку краєвого буде покликаний директор українськоі народности.

P. **Stapiński**: Proszę o głos.

Marszałek: Głos ma p. Stapiński.

P. **Stapiński**: Wysoki Sejmie!

Aby się nie zdawało, że zapominamy o wielkiej krzywdzie, jaka włościaństwo spotyka w rozdziale kredytu Banku krajowego i tym razem, jak co roku, podnoszę głos z żądaniem, by Wydział krajowy zechciał wpłynąć na Dyrekcyę Banku krajowego względnie, by Rada nadzorcza Banku krajowego przecież inaczej obchodziła się z włościaństwem tak polskiem jak i ruskiem, niż dotychczas się obchodzi.

Mianowicie na 213,000.000 K udzielonych pożyczek, udzielono włościaństwu 29,000.000 K, dla obszarników 62,000.000 K, a dla miast 122,000.000 K, więc w jakim stosunku jesteśmy tu reprezentowani? Dalej podnoszę, że jak przedtem tak i obecnie Wydział krajowy względnie Bank krajowy nie uważa za swój obowiązek zorganizować kredytu w zachodnich powiatach Galicyi.

Stwierdzam, że jest cały szereg powiatów w zachodniej Galicyi, gdzie włościanie dotąd z tego bądź co bądź dobrodziejstwa, jakim jest kredyt w Banku krajowym nie korzystają.

Włościaństwo w tym czasie z powodu przesilenia popadło co najmniej w te same trudności co inne zawody pracy. Tak samo wszelkie spłaty długów, wszelkie kredytowe zobowiązania nastręczały dla włościaństwa te same trudności, co dla innych sfer i dlatego, protestując przeciw temu, co dotąd było, podnosząc i piętnując tę krzywdę stanu włościańskiego, proszę, by Wydział krajowy i Bank krajowy na przyszłość z włościaństwem inaczej się obchodził.

P. **Maryewski**: Proszę o głos.

Marszałek: Głos ma p. Maryewski.

P. **Maryewski**: Wysoki Sejmie!

Nie miałem zamiaru przemawiać i byłbym głosu nie zabierał, gdyby nie podniesiono tu bardzo bolesnych zarzutów przeciw Bankowi krajowemu, że włościaństwo czy polskie czy ruskie inaczej traktuje się przy udzielaniu pożyczek, jak innych petentów.

Tu dodaję, że nie może tu decydować cyfra pożyczek, ale stosunek ilościowy i kiedy pożyczki na dobra wynoszą tylko kilkadziesiąt, na miasta sto kilkadziesiąt, to pożyczki zaciągnięte przez gminy wiejskie wynoszą blisko 3.000 pozycyi. (P. **Stapiński**: A ile podań odpalono jednym i drugim)?

Przepraszam, ja nie przerywałem.

Tu dodać muszę, że wobec krytycznego czasu, kiedy Bank krajowy wskutek szczupłego kapitału zakładowego zmuszony był zasystować pożyczki na dobra i miejskie realności, ani na chwilę nie zasystował pożyczek włościańskich. (**Głos**: tak jest) i ani jednej pożyczki włościańskiej, przedstawiającej pewność, (bo Bank krajowy nie może nigdy udzielić pożyczki, gdy nie ma zupełnej pewności), nie odmówił. (P. **Stapiński**: Ale w aptekarskich dozach).

Nie w aptekarskich, lecz wedle statutu, który powiada, do jakiej wysokości ma udzielać pożyczek i pierwszy p. Stapiński byłby z krytyką wystąpił, gdyby Bank krajowy przekroczył wskazane mu statutem granice. (P. **Stapiński**: W tym kierunku nie ma wniosku).

Sądzę więc, że krytyka zdrowa, która musi wykazać wady Banku krajowego jest konieczną, ale krytyka, któraby mogła osłabić instytucyę i zaufanie do niej szerokich mas ludności, jest co najmniej nieodpowiednią.

Szkoda, że nie ma tu reprezentanta stronnictwa ludowego p. Średniawskiego, który stwierdzić może, że kredyt i prawa włościaństwa bez różnicy narodowości w Banku krajowym były zawsze jednakowo traktowane.

P. Stapiński powiada, że włościanie nie mają sposobu udawania się do instytucyi, bo nie ma w kraju zastępstwa. Dodaję, że wszystkie Kasy powiatowe mają zastępstwa i towarzystwa zaliczkowe i przez nie mogą włościanie o kredyt ubiegać się.

Rzeczywiście Bank krajowy dotychczas posiadał za mało filii, ale Wysoki Sejm raczy uwzględnić, że Bank krajowy operował tak małym kapitałem zakładowym, że zakładanie filii w kilku lub kilkunastu miastach było dla niego za trudne. Tak Rada nadzorcza, jak i Dyrekcya, otrzymawszy od Sejmu powiększony kapitał, ma zamiar przystąpić do kreowania tak w wschodniej, jak i zachodniej części kraju filie, które umożliwią i ułatwią zaciąganie kredytu. Koledze p. Baczyńskiemu odpowiadać nie będę, bo jego żądania bardziej odnoszą się do sprawozdania nad Bankiem krajowym, są natury więcej politycznej i wtenczas będzie może pole i miejsce nad tą sprawą zastanowić się. Tu dodać jednak muszę, że Bank krajowy od czasu swego istnienia nigdy nie uprawiał polityki i nie uprawia jej.

Dla niego petent czy Polak czy Rusin przedstawia jednakową wartość i petentów ocenia nie w stosunku do jego narodowości, lecz tylko do jego finansowej odpowiedzialności i tak sądzę, każda instytucya zdrowo ufundowana i która ma utrzymać prestige kraju postępować powinna. (*Oklaski*).

P. **Bardl**: Proszę o głos.

Marszałek: Głos ma p. Bardl.

P. **Bardl**: Wysoki Sejmie!

Muszę także stwierdzić, że na punkcie rozdziału kredytu dla włościaństwa, dotychczas Bank krajowy z włościaństwem obchodził się poniekąd po macoszemu, bo już to, że żąda od włościan całego szeregu dokumentów, bo coś 9, których chłop rychło wyszukać i zebrać nie potrafi, już to technicznie utrudnia włościaństwu zaciąganie pożyczek.

A z drugiej strony trzeba też pamiętać o tem, że włościaństwo tylko w ostatniej chwili szuka pożyczki i natychmiast jej potrzebuje, gdy zatem ta historya z promesami trwa miesiąc, nim do realizacyi pożyczki przyjdzie, to chłop już gdzieindziej musi postarać się o pieniądze, by tę dziurę, którą miał do zatkania załatać!

Zdaje mi się, że byłoby bardzo wskazane, by na przyszłość Bank krajowy przedewszystkiem ułatwiał bardziej starania o pożyczki i nie wymagał od włościan ogromnych formalności, jakich dotąd wymaga, a potem, by realizacya pożyczek udzielić się mających następowała natychmiast.

Marszałek: Czy żąda kto jeszcze głosu? (*Nikt*). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa ogólna zamknięta, głos ma p. sprawozdawca.

Sprawozdawca p. **Zgórski**: Wysoki Sejmie!

Stanowisko sprawozdawcy komisyi bankowej w przedmiocie, który jest na porządku dziennym, jest bardzo ułatwione tem, że żaden z Panów posłów żadnej poprawki nie wniósł, a zatem zasadniczo wszystkie wnioski komisyi mają wielką szansę przyjęcia.

Mimoto jednak uważam tę chwilę tak ważną i doniosłą dla Banku krajowego i gospodarstwa krajowego za wskazaną, iżby bez podniesienia kilku momentów tego ważnego aktu w Sejmie nie dokonano.

Kolega p. Baczyński zaznaczył, że Bank krajowy nie śmie być bankiem polskim, ale ma być bankiem krajowym dla obu narodowości w tym kraju zamieszkałych. (P. **Staruch**: Pewno szczo tak.) Zapatrywanie to podzielam w całej pełni i zaznaczam, że Bank krajowy przez cały czas blisko trzydziestoletniego swego istnienia ni razu z tej drogi nie zeszedł i nigdy polityki do spraw ekonomicznych kraju nie wprowadzał.

Uznając w zupełności uprawnienie ruskich mieszkańców tego kraju do tego, by ich potrzeby i ich życzenia i prawa polityczne przez instytucye krajowe były uwzględniane, przestrzegam kolegów Rusinów przed jednem: niech nie spychają Banku krajowego z drogi tej, na której stoi, to jest dalekiej od wszelkiej polityki. Cała siła Banku krajowego leży w tem, że Bank niema żadnych względów politycznych, któremiby się kierował, a zwracam uwagę na historyę banków nie tylko u nas w kraju, ale na całym świecie, że każdy bank, który wprowadził czy polityczne czy religijne, czy jakiekolwiek inne obce finansom względy do

swego postępowania, bardzo źle na tem wychodził. Bank krajowy jest bankiem kraju, o tem wiedział, o tem wie i nigdy nie zapomni. Nie jest to instytucya polityczna tylko ekonomiczna dla podniesienia dobrobytu całego społeczeństwa ten kraj zamieszkającego.

Zwracam uwagę, że w dzisiejszej chwili Bank krajowy jest taką instytucyą, z której kraj nasz śmiało chlubić się może. Nie należę już do zarządu Banku więc nie mówię pro domo sua, ale będąc od samych początków świadkiem jak Bank krajowy powstał i jak się rozwijał, pamiętam jakie stawiano do Banku w roku 1882, kiedy Bank krajowy powstawał, a jak dzisiaj Bank ten stoi. Założyciel tego Banku i główny jego propagator śp. Zyblikiewicz, nie mógł się chyba spodziewać, że instytucya o marnym kapitale 1,000.000 koron, z jakim Bank zakładano, dziś tak będzie wyglądać. Wyrażano na tem miejscu obawy, że rzecz ta się nie uda, a Bank krajowy potrafił od tej pory stać się instytucyą tak poważną ,ale co ważniejsza tak użyteczną dla kraju.

Bank krajowy w życiu ekonomicznem tej części naszej ojczyzny odegrał niesłychanie ważną rolę i w czasie swego istnienia stał się nietylko źródłem najzdrowszego kredytu dla wielkich mas społeczeństwa a sięgnął i do najniższych.

Zarzuty, że potrzeby włościanina nie są uwzględnione dostatecznie, odparte zostały. Ja pozwolę sobie zwrócić uwagę, że nie kwota pożyczek rostrzyga, ale ilość pożyczek udzielonych, a obecnie blisko 16.000 pożyczek włościańskich jest załatwionych.

Jeśli instytucya da 10 pożyczek po milionie koron, to będzie 10 milionów rozdzielonych, ale pożyczki włościańskie nie mogą tak być rozdzielone bo hipoteka na takiego rodzaju obciążenie nie wystarcza. Bank krajowy dotarł do najnowszych warstw społeczeństwa, to nie tylko kredytem hipotecznym, ale i kredytem osobistym.

Bank krajowy stał się rzeczywiście instytucyą finansową państwową, krajową i wszystkie potrzeby kraju, wszystkie instytucye finansowe kraju, Bank krajowy ma w swojem ręku i spełnia usługi dla ich interesu. Nietylko administracya kraju, ale jakakolwiek instytucya, która w kraju powstaje, apeluje do do Banku krajowego. Tą drogą poszedł Patronat Kółek rolniczych, Patronat rękodzielniczy, komisya przemysłowa, tak poszło tyle większych i mniejszych zakładów kraju, które wydatniejszej pomocy finansowej potrzebowały.

Jak Bank krajowy spełnia swoje obowiązki, najlepszą miarą tego jest wykaz, którego banki zazwyczaj się wstydzą, a przynajmniej z pewnością ze wstydem chowają. Bank krajowy tego nie robi i w sprawozdaniu podaje dokładny rachunek strat. Straty te dochodzą nawet do cyfry bardzo poważnej i to jest chluba Banku, bo to świadczy, że Bank zawiaduje tymi nie tylko ze względu własnego zysku, ale idzie śmiało, gdy chodzi o podniesienie i poparcie spraw ogólnych.

A mimo to Bank krajowy zrobił grube miliony na pomnożenie swoich sił, co stąd pochodzi, że zarząd tymi funduszami jest ostrożny, że Bank potrafi przy niewielkiem obciążeniu ludności przez rozsądne zawiadywanie tyle wydobyć, że powiększa fundusze własne i że ma kapitały na ofiary, które w interesie dobra ogólnego kraju ponosi.

Przypomnę, jak trudne było położenie kraju, gdy trzeba było przeprowadzić studya na polu kopalnictwa węglowego. Kraj nie miał funduszów, a Wydział krajowy nie mógł przyjść do Sejmu i żądać poświęcenia na to setek tysięcy, Bank zaś mógł wydzielić na tę sprawę 800.000 K, a wydał na szczęście w rzeczywistości tylko 400.000 K. To są znamiona obywatelskiej działalności Banku krajowego i dlatego sądzę, że w tej chwili, kiedy kraj jest tak obciążony jak nasz zdobywa się na czyn śmiały, na czyn, który podnosi instytucyę, do której kraj się tak przyzwyczaił, należy się pełne poparcie.

W krytycznych słowach posła Baczyńskiego z uznaniem podnoszę, że i drugi naród widzi, że Bank krajowy i o jego potrzeby się stara i zachodzi. Jeśli panowie sądzicie, że macie prawo więcej żądać niż to, dokąd idzie komisya bankowa, by rozszerzono udział narodowości ruskiej w zarządzie Banku, zwracam uwagę, że w myśl przyjętego tu klucza przyznano pewną ilość członków Rady nadzorczej.Proszę więc Panów o przyjęcie wszystkich wniosków i proszę nabrać przeświadczenia, że Bank krajowy z drogi, na której dziś stoi nie zejdzie, a z dru-

giej strony proszę, ażeby wszyscy w tym Sejmie popierali tę instytucyę i o ile możności chronili ją od wszelkiej polityki tak ruskiej jak i polskiej.

Marszałek: Przystępujemy do rozprawy szczegółowej.

Sekretarz p. **Urbański**: Proszę o głos w sprawie formalnej.

Marszałek: W sprawie formalnej głos ma p. Urbański.

Sekretarz p. **Urbański**: Wnoszę przyjęcie wszystkich wniosków komisyi, wymienionych pod **A**, B, C, D, E, F i G en bloc.

Marszałek: Jest wniosek przyjęcia wszystkich wniosków komisyi en bloc. Czy żąda kto głosu? (*Nikt.*) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta, przystępujemy do głosowania. Kto ten wniosek przyjmuje, zechce rękę podnieść. (*Większość*). Jest przyjęty. Proszę p. sprawozdawcy o odczytanie wszystkich wniosków komisyi.

Sprawozdawca p. **Zgórski** (*czyta*):

A.

a) Sejm upoważnia Wydział krajowy do zaciągnięcia pożyczki krajowej w takiej wysokości, jaka okaże się potrzebną na powiększenie kapitału zakładowego Banku krajowego o sumę trzydziestu pięciu milionów koron, t. j. do wysokości 50 (pięćdziesięciu) milionów koron.

Zrealizowanie tej pożyczki jednorazowe lub stopniowe, tudzież wszystkie warunki, wysokość jej oprocentowania, względnie oprocentowania obligów tej pożyczki, wogóle sposób jej zrealizowania pozostawia się decyzyi Wydziału krajowego, powziętej w porozumieniu z Dyrekcyą i Radą nadzorczą Banku krajowego.

b) Bank krajowy ma aż do umorzenia tej pożyczki tytułem zwrotu Funduszowi krajowemu dostarczać z bieżącego funduszu bankowego kwot na oprocentowanie i spłatę pożyczki.

c) Sejm upoważnia Wydział krajowy względnie Bank krajowy do uzyskania od c. k. Rządu, a w miarę potrzeby od Rządów innych Państw, wszystkich przywilejów i uprawnień dla tej pożyczki, jakie ze względu na cel, miejsce i sposób realizacyi pożyczki będą możliwe do uzyskania.

d) Sejm uchwala następujące zmiany statutu bankowego:

1. W § 1. al. 1. skreśla się wyrazy końcowe: „wynosić będzie 15 milionów koron“, natomiast dodaje się ustęp:

wzrósł do 15 (piętnastu milionów koron). Uchwałą z dnia . . . . . przeznaczył Sejm krajowy fundusz dalszych trzydziestu pięciu milionów koron, skutkiem czego kapitał zakładowy Banku po zrealizowaniu powyższej uchwały sejmowej wynosić będzie pięćdziesiąt milionów koron (K 50,000.000).

2. W § 98 skreśla się końcowe zdanie: „kapitał zakładowy składający się z kwoty jednego miliona złr. (dwóch milionów koron), którą kraj wyposażył dział bankowy i z kwot przekazywanych na pomnożenie kapitału zakładowego w myśl § 101 lit. a statutu“, natomiast dodaje się słowa:

„Kapitał zakładowy, wynoszący pięćdziesiąt milionów koron (§ 1 i § 101 lit. a statutu“).

3. W § 101 lit. a i w § 102 al. 1 w miejsce słów „piętnastu milionów“ wstawia się słowa: „pięćdziesięciu milionów“.

B.

I. Kraj gwarantuje dopełnienie zobowiązań, wypływających z wydania obligacyj komunalnych Banku krajowego pierwszej i następnych emisyi aż do dalszej wysokości stu milionów koron imiennej wartości, czyli razem z dotychczas przyjętą gwarancyą do wysokości dwustu milionów koron imiennej wartości w ten sposób, iż regularną opłatę procentów i spłatę kapitału posiadaczom obligacyj komunalnych poręczają w pierwszym rzędzie wierzytelności Banku krajowego, pochodzące z pożyczek komunalnych specyalny fundusz rezerwowy, utworzony dla obligacyj komunalnych, następnie Bank krajowy całym swoim majątkiem, a dopiero o ileby wyżej wymienione fundusze nie pokrywały zobowiązań, wynikłych z wydania obligacyj komunalnych, wchodzi w zastosowanie gwarancya kraju.

II. Sejm uchyla postanowienia § 3 B., ostatnie trzy zdania statutu Banku

krajowego w osnowie obecnie obowiązującej i uchwala je w osnowie następującej:

„Wszystkie obligacye komunalne wszelkich emisyj, będące równocześnie w obiegu nie mogą łącznie przekraczać sumy K 200,000.000 (dwieście milionów koron) imiennej wartości.

Do emisyi obligacyj komunalnych ponad powyższą sumę potrzebnem jest zezwolenie c. k. Rządu.

Kraj gwarantuje dopełnienie zobowiązań, wypływających z wydania obligacyj komunalnych pierwszej i następnych emisyj, aż do łącznej wysokości dwustu milionów koron imiennej wartości w ten sposób, iż regularną opłatę procentów i spłatę kapitału posiadaczom obligacyj komunalnych poręczają w pierwszym rzędzie wierzytelności Banku, pochodzące z pożyczek komunalnych, dalej specyalny fundusz rezerwowy, utworzony dla obligacyj komunalnych, następnie Bank krajowy całym swoim majątkiem, a dopiero, o ileby wyżej wymienione fundusze nie pokrywały zobowiązań wynikłych z wydania obligacyj komunalnych, wchodzi w zastosowanie gwarancya kraju".

III. Sejm uchyla § 50 statutu Banku krajowego w obecnem brzmieniu „Obligacye komunalne będą opiewały na 100 złr. (200 K) lub wyższe przez 200 podzielne kwoty" i uchwala go w osnowie następującej:

„Przepisy szczegółowe o emisyach, seryach, imiennej wartości sztuk, walucie, okresie umorzenia i stopie procentowej obligacyj komunalnych wyda Wydział krajowy na przedstawienie Dyrekcyi i po wysłuchaniu Rady nadzorczej".

C.

Sejm uchyla postanowienia § 3 C) alinea druga wiersz trzeci z góry i alinea czwarta, stututu Banku krajowego w osnowie obecnie obowiązującej i uchwala je w osnowie następującej:

§ 3 C) alinea druga wiersz trzeci z góry: Wszystkie obligacye kolejowe, będące równocześnie w obiegu, nie mogą łącznie przekraczać kwoty 100.000.000 kor. (sto milionów koron) imiennej wartości.

§ 3 C) alinega czwarta: Kraj gwarantuje dopełnienie zobowiązań wypływających z wydania obligacyj kolejowych aż do wysokości imiennej wart. 100,000.000 kor. (stu milionów koron) w ten sposób, iż regularną opłatę procentów i spłatę kapitału poręczają w pierwszym rzędzie wierzytelności Banku krajowego, pochodzące z pożyczek udzielonych w obligacyach kolejowych, jakoteż nabyte w myśl § 64 lit. b. walory kolejowe, specyalny fundusz rezerwowy utworzony dla obligacyj kolejowych (§ 76), następnie cały majątek Banku krajowego (§ 67), a dopiero wówczas i o tyle, o ileby rzeczone aktywa na pokrycie w mowie będących zobowiązań nie wystarczały, wchodzi w zastosowanie gwarancya kraju.

Sejm uchyla § 81 statutu Banku krajowego w obecnem brzmieniu „Obligacye kolejowe będą opiewały na 50 złr. (100 K) lub wyższe przez 100 podzielne kwoty" i uchwala go w osnowie następującej:

„Przepisy szczegółowe o emisyach, seryach, imiennej wartości sztuk, walucie, okresie umorzenia i stopie procentowej obligacyi kolejowych wyda Wydział krajowy na przedstawienie Dyrekcyi i po wysłuchaniu Rady nadzorczej".

D.

I) Zwrot wkładek oszczędności, lokowanych w Banku krajowym Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem i opłatę odsetek od tychże wkładek, poręcza posiadaczom książeczek wkładkowych przedewszystkiem Bank krajawy Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem swojemi aktywami i funduszem rezerwowym, a w dalszym rzędzie aż do wysokości stu milionów koron (100,000 000) gwarantuje te wypłaty fundusz krajowy.

II) Sejm uchyla postanowienia § 89 ustęp drugi i czwarty statutu Banku krajowego w dotychczasowem brzmieniu i uchwala, iż te postanowienia mają odtąd brzmieć, jak następuje:

§ 89 ustęp 2. Najniższa wkładka wynosić może 10 K, a ogólna suma wkładek oszczędności łącznie z zapadłemi odsetkami nie może przenosić sumy stu milionów koron.

§ 89 ustęp 4. Zwrot wkładek oszczędności i opłatę odsetek od tychże poręcza posiadaczom książeczek wkładkowych przedewszystkiem Bank krajowy swojemi aktywami i funduszem rezerwowym, a w dalszym rzędzie (subsydyarnie) aż do wysokości 100,000.000 K (stu milionów koron) gwarantuje te wypłaty fundusz krajowy.

Sejm uchyla § 90 ustęp drugi, statutu Banku krajowego w obecnem brzmieniu „Ogólna suma wydanych asygnat kasowych nie może przenosić sumy czterech milionów koron“, a uchwala, iż ma on brzmieć odtąd:

„Ogólna suma wydanych asygnat kasowych nie może przenosić sumy dziesięciu milionów koron.“.

E.

„Sejm uchyla w § 101 statutu Banku krajowego następujące dwa ustępy:

„c) w 30% na utworzenie funduszu rezerwowego w celu pokrycia możebnych strat.

Fundusz rezerwowy wymieniony pod c) służy w równej mierze dla wszystkich oddziałów bankowych“ i w miejsce skreślonych ustępów uchwala następujące postanowienia:

„c) reszta zysków będzie obracaną w sposób następujący:

Co najmniej 1/6 (tej reszty) użytą będzie na dotacyę ogólnego funduszu rezerwowego, celem pokrywania możebnych strat wogóle i to tak długo, dopóki wysokość ogólnego funduszu rezerwowego nie osiągnie 20% każdorazowego kapitału zakładowego Banku krajowego; pozostała zaś reszta służyć będzie częściowo na dotacyę następujących specyalnych funduszów rezerwowych, celem wyłącznego pokrywania poniesionych lub spodziewanych strat:

1. Funduszu strat kursowych przy papierach własnej emisyi.
2. Funduszu strat w dziale wekslowym.
3. Funduszu strat w dziale kredytów w rachunkach bieżących.
4. Funduszu strat w dziale pożyczek hipotecznych.
5. Funduszu strat w dziale pożyczek komunalnych.
6. Funduszu strat w dziale pożyczek kolejowych.
7. Funduszu strat w dziale pożyczek gotówkowych, a częściowo na dotacyę Funduszu emerytalnego dla dyrektorów, urzędników i sług Banku krajowego

Wysokość dotacyi każdego z powyższych specyalnych funduszów strat oraz funduszu emerytalnego, z których każdy będzie oddzielnie księgowany, bilansowany i kotrolowany, oznaczać będzie corocznie stosownie do rzeczywistej potrzeby na wniosek Dyrekcyi Rada nadzorcza“.

Sejm uchwala zmianę § 98 statutu Banku krajowego w tym kierunku, iż w miejsce słów: „odpowiada Fundusz rezerwowy, utworzyć się mający“, wstawia się słowa „odpowiadają . . . . . fundusze rezerwowe utworzyć się mające“.

W ten sposób po uchwaleniu zmian § 98 statutu, będzie § 98 opiewał:

„§ 98. Za zobowiązania Banku krajowego, wypływające z interesów bankowych (§ 3. ustęp D) odpowiadają przedewszystkiem fundusze rezerwowe, utworzyć się mające w myśl postanowień § 101 lit. C statutu, następnie zaś kapitał zakładowy, wynoszący pięćdziesiąt milionów koron (§ 1 ustęp drugi i § 101 lit. a. statutu)“.

F.

Sejm krajowy uchwala następującą zmianę § 110 statutu Banku krajowego:

w al. 1. opuszcza się wyrazy: „i 4 zastępców“ a na końcu dodaje się: „wedle klucza narodowościowego, ustanowionego w statucie krajowym“.

al. 2. ma brzmieć: „Dla każdego członka Rady nadzorczej wybiera Sejm krajowy na przedstawienie Wydziału krajowego, wedle klucza narodowościowego, ustanowionego w statucie krajowym zastępcę, który w razie niemożności urzędowania członka, którego zastępuje, obejmuje jego zastępstwo, a w razie ustąpienia, w jego miejsce stale wstępuje“.

al. 2. bez zmiany, jako al. 3.

al. 3. bez zmiany, jako al. 4.

al. 4 bez zmiany, jako al. 5.

w al. 5. jako al. 6 po słowach „z pomiędzy członków Rady nadzorczej“ wstawić słowa „i ich zastępców“.

al. 6 odpada.

al. 7 bez zmiany, jako al. 7.

w al. 8 jako al. 8 zmienia się wyraz: „na powrót“ na wyraz: „ponownie“.

al. 9 jak następuje: „Członkowie Rady nadzorczej, Dyrektorowie, Komisarz rządowy i Komisarz krajowy nie mogą korzystać z kredytu osobistego w Banku krajowym“.

G.

Sejm uchwala: w § 1. statutu Banku krajowego wstawia się po słowach „Bank krajowy Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem“ słowa „Банк краєвий Королівства Галичини і Володимирії з Великим Князівством Краківским“.

Marszałek: Kto przyjmuje wszystkie wnioski komisyi pod A, B, C, D, E, F i G wymienione en bloc, zechce rękę podnieść. (*Większość.*) Są przyjęte.

Sekretarz p. **Urbański**. Wnoszę przystąpienie do trzeciego czytania uchwał ad A, B, C i D bez czytania.

Marszałek: Jest wniosek przystąpienia do trzeciego czytania uchwał ad A, B, C i D bez czytania. Czy żąda kto głosu? (*Nikt.*) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta, przystępujemy do głosowania. Kto przyjmuje ten wniosek zechce rękę podnieść. (*Większość.*) Jest przyjęty. Kto przyjmuje uchwały ad A, B, C i D w trzeciem czytaniu bez czytania, zechce rękę podnieść. (*Większość.*) Są przyjęte.

Następny punkt porządku dziennego tj. sprawozdanie komisyi administracyjnej w przedmiocie utworzenia z rozparcelowanych obszarów dworskich w Bednarówce ad Majdan średni i w Mołodyłowie samoistnej gminy administracyjnej pod nazwą Bednarówka polska oraz włączenia tej nowej gminy do powiatu autonomicznego i politycznego Tłumacz tudzież do okręgu Sądu powiatowego w Otynii usuwam z porządku dziennego dzisiejszego posiedzenia.

Następuje sprawozdanie komisyi administracyjnej w przedmiocie wyłączenia przysiółków Oleksice stare i Jaroszyce ze związku gminy Komarów i utworzenia z nich samoistnej gminy administracyjnej pod nazwą Oleksice. (**Aleg. 225.**)

Sprawozdawca poseł Laskowski ma głos.

Sprawozdawca p. Laskowski (zaczyna czytać sprawozdanie.)

Sekretarz p. **Urbański**: Wnoszę uwolnienie p. sprawozdawcy od czytania sprawozdania.

Marszałek: Jest wniosek uwolnienia p. Sprawozdawcy od czytania sprawozdania. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (*Nikt.*) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta, przystępujemy do głosowania. Kto ten wniosek przyjmuje zechce rękę podnieść. (*Większość.*) Jest przyjęty. Proszę o odczytanie wniosku komisyi.

Sprawozdawca p. Laskowski (*czyta*):

Wysoki Sejm raczy uchwalić następujący projekt ustawy:

U s t a w a

z dnia . . . . . o wyłączeniu przysiółków Oleksice stare i Jaroszyce ze związku gminy Komarów, powiatu stryjskiego, i utworzeniu z nich samoistnej gminy administracyjnej pod nazwą Oleksice.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Przysiółki Oleksice stare i Jaroszyce, powiatu stryjskiego, wyłącza się z związku gminy Komarów i tworzy z nich samoistną gminę administracyjną pod nazwą Oleksice.

Art. II.

Do trzech miesięcy od dnia wejścia w życie tej ustawy ma być Rada gminna w Komarowie rozwiązaną, a natomiast mają być zarządzone i przeprowadzone nowe wybory do Rady gminnej w Komarowie i Oleksicach.

Art. III.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. IV.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Marszałek. Rozprawa ogólna otwarta. Czy żąda kto głosu? (*Nikt.*) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa ogólna samknięta, przystępujemy do rozprawy szczegółowej.

Sekretarz p. **Urbański**: Wnoszę przyjęcie tej ustawy en bloc.

Marszałek: Jest wniosek przyjęcia tej ustawy en bloc. Czy żąda kto głosu? (*Nikt.*) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta, przystępujemy do głosowania. Kto ten wniosek przyjmuje zechce rękę podnieść. (*Większość.*) Jest przyjęty. Kto przyjmuje tę ustawę en bloc zechce rękę podnieść. (*Większość.*) Jest przyjęta.

Sekretarz p. **Urbański**: Wnoszę przystąpienie do trzeciego czytania tej ustawy bez czytania.

Marszałek: Jest wniosek przystąpienia do trzeciego czytania bez czytania. Czy żąda kto głosu? (*Nikt.*) Gdy nikt głosu nie żąda rozprawa zamknięta, przystępujemy do głosowania. Kto przyjmuje ten wniosek zechce rękę podnieść. (*Większość.*) Jest przyjęty. Kto przyjmuje tę ustawę w trzeciem czytaniu bez czytania zechce rękę podnieść. (*Większość.*) Jest przyjęta.

Następuje sprawozdanie komisyi administracyjnej w przedmiocie wyłączenia przysiółka Wyglanowice ze związku gminy administracyjnej Chochorowice i wcielenia do gminy Stadło. (**Aleg. 226.**)

Sprawozdawca poseł Laskowski ma głos.

Sprawozdawca p. Laskowski zaczyna czytać sprawozdanie.

Sekretarz p. **Urbański**. Wnoszę uwolnienie p. sprawozdawcy od czytania sprawozdania.

Marszałek: Jest wniosek uwolnienia p. sprawozdawcy od czytania sprawozdania. Rozprawa otwarta, czy żąda kto głosu? (*Nikt.*) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta, przystępujemy do głosowania. Kto ten wniosek przyjmuje zechce rękę podnieść. (*Większość.*) Jest przyjęty. Proszę o odczytanie wniosku komisyi.

Sprawozdawca p. **Laskowski** (*czyta*):

Wysoki Sejm raczy uchwalić następujący projekt ustawy:

U s t a w a

z dnia . . . . o wyłączeniu przysiółka Wyglanowice ze związku gminy Chochorowice, powiatu nowosądeckiego i wcielenia do gminy Stadło.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Przysiółek Wyglanowice w powiecie nowosądeckim wyłącza się ze związku gminy administracyjnej Chochorowice i wciela się do gminy administracyjnej Stadło tegoż samego powiatu.

Art. II.

Do trzech miesięcy po wejściu w życie niniejszej ustawy mają być Rady gminne w Chochorowicach i w Stadle rozwiązane i mają być przeprowadzone nowe wybory do Rad gminnych w obydwu tych gminach.

Art. III.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych

Marszałek: Rozprawa ogólna otwarta. Czy żąda kto głosu? (*Nikt.*) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta, przystępujemy do rozprawy szczegółowej.

Sekretarz p. **Urbański**: Wnoszę przyjęcie tej ustawy en bloc.

Marszałek: Jest wniosek przyjęcia tej ustawy en bloc. Czy żąda kto głosu? (*Nikt.*) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta, przystępujemy do głosowania. Kto ten wniosek przyjmuje zechce rękę podnieść. (*Większość.*) Jest przyjęty. Kto przyjmuje tę ustawę en bloc zechce rękę podnieść. (*Większość.*) Jest przyjęta.

Sekretarz p. **Urbański**: Wnoszę przystąpienie do trzeciego czytania tej ustawy bez czytania.

Marszałek: Jest wniosek przystąpienia do trzeciego czytania bez czytania. Czy żąda kto głosu? (*Nikt.*) Gdy nikt głosu nie żąda rozprawa zamknięta, przystępujemy do głosowania. Kto przyjmuje ten wniosek zechce rękę podnieść. (*Większość.*) Jest przyjęty. Kto przyjmuje tę ustawę w trzeciem czytaniu bez czytania zechcę rękę podnieść. (*Większość.*) Jest przyjęta.

Następuje sprawozdanie komisyi administracyjnej w przedmiocie utworzenia z przysiółka Wulka łamana samoistnej gminy administracyjnej. (**Aleg. 227.**)

Sprawozdawca poseł Laskowski ma głos.

Sprawozdawca p. Laskowski zaczyna czytać sprawozdanie.

Sekretarz p. **Urbański**: Wnoszę uwolnienie p. sprawozdawcy od czytania sprawozdania.

Marszałek: Jest wniosek uwolnienia p. sprawozdawcy od czytania sprawozdania. Rozprawa otwarta, czy żąda kto głosu? (*Nikt.*) Gdy nikt głosu nie żąda rozprawa zamknięta, przystępujemy do głosowania. Kto ten wniosek przyjmuje zechce rękę podnieść. (*Większość.*) Jest przyjęty. Proszę o odczytanie wniosku komisyi.

Sprawozdawca p. **Laskowski** (*czyta*):

Wysoki Sejm raczy uchwalić następujący projekt ustawy:

U s t a w a

z dnia . . . . . o wyłączeniu przysiółka Wulka łamana ze związku gminy Brzyska Wola, pow. Łańcut, i utworzenia z niego samoistnej gminy administracyjnej.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Przysiółek Wulka łamana wyłącza się ze związku gminy Brzyska Wola powiatu Łańcut i tworzy się z niego samoistną gminę administracyjną

Art. II.

Kapitały gminne, będące wspólną własnością obu tych miejscowosci, mają być rozdzielone między obie gminy w stosunku do opłacanych w tych gminach podatków bezpośrednich.

Art. III.

Do trzech miesięcy od dnia wejścia w życie tej ustawy ma być Rada gminna w Brzyskiej Woli rozwiązaną, a natomiast mają być zarządzone i przeprowadzone wybory do Rady gminnej w Brzyskiej Woli i Wulce łamanej.

Art. IV.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. V.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Marszałek: Rozprawa ogólna otwarta. Czy żąda kto głosu? (*Nikt.*) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa ogólna zamknięta, przystępujemy do rozprawy szczegółowej.

Sekretarz p. **Urbański**: Wnoszę przyjęcie tej ustawy en bloc.

Marszałek: Jest wniosek przyjęcia tej ustawy en bloc. Czy żąda kto głosu? (*Nikt.*) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta, przystępujemy do głosowania. Kto ten wniosek przyjmuje zechce rękę podnieść. (*Większość.*) Jest przyjęty. Kto przyjmuje tę ustawę en bloc zechce rękę podnieść. (*Większość.*) Jest przyjęta.

Sekretarz p. **Urbański**: Wnoszę przystąpienie do trzeciego czytania tej ustawy bez czytania.

Marszałek: Jest wniosek przystąpienia do trzeciego czytania bez czytania. Czy żąda kto głosu? (*Nikt.*) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta, przystępujemy do głosowania. Kto przyjmuje ten wniosek zechce rękę podnieść. (*Większość.*) Jest przyjęty. Kto przyjmuje tę ustawę w trzeciem czytaniu bez czytania zechce rękę podnieść. (*Większość.*) Jest przyjęta.

Następny punkt porządku dziennego tj. sprawozdanie komisyi administracyjnej w przedmiocie wyłączenia przysiółka Łodyna nowa ze związku gminy Nahorce małe i utworzenia z niego samoistnej gminy administracyjnej usuwam z porządku dziennego dzisiejszego posiedzenia.

Następuje sprawozdanie komisyi administracyjnej w przedmiocie wyłączenia przysiółków Łęki i Bulina ze związku gminy Trzemeśnia i utworzenia z nich samoistnej gminy administracyjnej pod nazwą Łęki z Buliną. (**Aleg. 228.**)

Sprawozdawca poseł Laskowski ma głos.

Sprawozdawca p. **Laskowski** (*zaczyna czytać sprawozdanie*).

Sekretarz p. **Urbański**: Wnoszę uwolnienie p. Sprawozdawcy od czytania sprawozdania.

Marszałek: Jest wniosek uwolnienia p. Sprawozdawcy od czytania sprawozdania. Rozprawa otwarta, czy żąda kto głosu? (*Nikt*). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta, przystępujemy do głosowania. Kto ten wniosek przyjmuje zechce rękę podnieść. (*Większość*). Jest przyjęty. Proszę o odczytanie wniosku komisyi.

Sprawozdawca poseł **Laskowski** (*czyta*):

Wysoki Sejm raczy uchwalić następujący projekt ustawy:

U s t a w a

z dnia . . . . . o wyłączeniu przysiółków Łęki i Bulina ze związku gminy Trzemeśnia, powiatu Myślenice i utworzeniu z nich samoistnej gminy administracyjnej pod nazwą „Łęki z Buliną".

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Przysiółki Łęki i Bulina wyłącza się ze związku gminy Trzemeśnia, powiatu Myślenice i tworzy się z nich samoistną gminę administracyjną pod nazwą „Łęki z Buliną„

Art. II.

Do trzech miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy ma być Rada gminna w Trzemeśni rozwiązaną, a natomiast mają być zarządzone i przeprowadzone wybory do Rady gminnej w Trzemeśni i w Łękach z Buliną.

Art. III

Ustawa ta wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. IV.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Marszałek: Rozprawa ogólna otwarta, czy żąda kto głosu? (*Nikt.*) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa ogólna zamknięta, przystępujemy do rozprawy szczegółowej.

Sekretarz d **Urbański:** Wnoszę przyjęcie tej ustawy en bloc.

Marszałek: Jest wniosek przyjęcia tej ustawy en bloc. Czy żąda kto głosu. (*Nikt.*) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta, przystępujemy do głosowania. Kto ten wniosek przyjmuje zechce rękę podnieść. (*Większość.*) Jest przyjęty. Kto przyjmuje tę ustawę en bloc zechce rękę podnieść. (*Większość*). Jest przyjęta.

Sekretarz p. **Urbański:** Wnoszę przystąpienie do trzeciego czytania tej ustawy bez czytania.

Marszałek: Jest wniosek przystąpienia do trzeciego czytania bez czytania. Czy żąda kto głosu? (*Nikt*). Gdy nikt głosu nie żąda rozprawa zamknięta, przystępujemy do głosowania. Kto przyjmuje ten wniosek zechce rękę podnieść. (*Większość*). Jest przyjęty. Kto przyjmuje tę ustawę w trzeciem czytaniu bez czytania zechce rękę podnieść. (*Większość*). Jest przyjęta.

Następuje sprawozdanie komisyi administracyjnej w przedmiocie utworzenia z Bielanki ad Sieniawa samoistnej gminy administracyjnej. (**Aleg. 229**).

Sprawozdawca poseł Laskowski ma głos.

Sprawozdawca p. **Laskowski** (*zaczyna czytać sprawozdanie*).

Sekretarz p. **Urbański:** Wnoszę uwolnienie p. sprawozdawcy od czytania sprawozdania.

Marszałek: Jest wniosek uwolnienia p. Sprawozdawcy od czytania sprawozdania. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (*Nikt*). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta, przystępujemy do głosowania. Kto ten wniosek przyjmuje zechce rękę podnieść. (*Większość*). Jest przyjęty. Proszę o odczytanie wniosku komisyi.

Sprawozdawca p. **Laskowski** (*czyta*):

Wysoki Sejm raczy uchwalić następujący projekt ustawy:

U s t a w a

z dnia . . . . . o wyłączeniu przysiółka Bielanka ze związku gminy Sieniawa, powiatu Nowy Targ i utworzeniu z niego samoistnej gminy administracyjnej pod nazwą Bielanka.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Przysiółek Bielanka wyłącza się ze związku gminy Sieniawa, powiat Nowy Targ i tworzy się z niego samoistną gminę administracyjną pod nazwą Bielanka.

Art. II.

Do trzech miesięcy od dnia wejścia w życie tej ustawy ma być Rada gminna w Sieniawie rozwiązaną, a natomiast mają być zarządzone i przeprowadzone wybory do Rady gminnej w Sieniawie i Bielance.

Art. III.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. IV.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Marszałek: Rozprawa ogólna otwarta. Czy żąda kto głosu? (*Nikt.*) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa ogólna zamknięta, przystępujemy do rozprawy szczegółowej.

Sekretarz p. **Urbański**: Wnoszę przyjęcie tej ustawy en bloc.

Marszałek: Jest wniosek przyjęcia tej ustawy en bloc. Czy żąda kto głosu? (*Nikt.*) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta, przystępujemy do głosowania. Kto ten wniosek przyjmuje, zechce rękę podnieść (*Większość.*) Jest przyjęty. Kto przyjmuje tę ustawę en bloc, zechce rękę podnieść. (*Większość.*) Jest przyjęta.

Sekretarz p. **Urbański**: Wnoszę przystąpienie do trzeciego czytania tej ustawy bez czytania.

Marszałek: Jest wniosek przystąpienia do trzeciego czytania bez czytania. Czy żąda kto głosu? (*Nikt.*) Gdy nikt głosu nie żąda rozprawa zamknięta, przystępujemy do głosowania. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (*Większość.*) Jest przyjęty. Kto przyjmuje tę ustawę w trzeciem czytaniu bez czytania, zechce rękę podnieść. (*Większość.*) Jest przyjętą.

Następuje sprawozdanie komisyi administracyjnej w przedmiocie utworzenia z przysiółka Belna ad Biecz samoistnej gminy administracyjnej. **(Aleg. 230)**.

Sprawozdawca poseł Laskowski ma głos.

Sprawozdawca p. **Laskowski** (*zaczyna czytać sprawozdanie*).

Sekretarz p. **Urbański**: Wnoszę uwolnienie p. sprawozdawcy od czytania sprawozdania.

Marszałek: Jest wniosek uwolnienia p. Sprawozdawcy od czytania sprawozdania. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (*Nikt.*) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Przystępujemy do głosowania. Kto ten wniosek przyjmuje, zechce rękę podnieść.. (*Większość.*). Jest przyjęty. Proszę o odczytanie wniosku komisyi.

Sprawozdawca p. **Laskowski** (*czyta*):

Wysoki Sejm raczy uchwalić następujący projekt ustawy:

U s t a w a

z dnia . . . . . o wyłączeniu przysiółka Belny ze związku gminy Biecz, powiatu gorlickiego i utworzeniu z niego samoistnej gminy administracyjnej.

Zgodnie z schwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

Art. I.

Przysiółek Belna wyłącza się ze związku gminy Biecz powiatu gorlickiego i tworzy się z niego samoistną gminę administracyjną.

Art. II.

Do trzech miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, ma być rozwiązaną dotychczasowa Rada gminna w Bieczu, a natomiast mają być zarządzone i przeprowadzone wybory do Rad gminnych w Bieczu i Belnej.

Art. III.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. IV.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Marszałek: Rozprawa ogólna otwarta. Czy żąda kto głosu? (*Nikt.*) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa ogólna zamknięta. Przystępujemy do rozprawy szczegółowej.

Sekretarz p. **Urbański**: Wnoszę przyjęcie tej ustawy en bloc.

Marszałek: Jest wniosek przyjęcia tej ustawy en bloc. Czy żąda kto głosu? (*Nikt.*) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Przystępujemy do głosowania. Kto ten wniosek przyjmuje zechce rękę podnieść. (*Większość.*) Jest przyjęty. Kto przyjmuje tę ustawę en bloc, zechce rękę podnieść. (*Większość.*) Jest przyjęta.

Sekretarz p. **Urbański**: Wnoszę przystąpienie do trzeciego czytania tej ustawy bez czytania.

Marszałek: Jest wniosek przystąpienia do trzeciego czytania bez czytania. Czy żąda kto głosu? (*Nikt.*) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta, przystępujemy do głosowania. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (*Większość*). Jest przyjęty. Kto przyjmuje tę ustawę w trzeciem czytaniu bez czytania, zechce rękę podnieść. (*Większość*). Jest przyjęta.

Następuje sprawozdanie komisyi drogowej o przedłożeniu Wydziału krajowego w sprawie ukrajowienia dróg. (**Aleg. 231**).

Sprawozdawca poseł **Urbański** ma głos.

Sekretarz p. **Biały**: Wnoszę na uwolnienie p. Sprawozdawcy od czytania sprawozdania.

Marszałek: Jest wniosek uwolnienia p. Sprawozdawcy od czytania sprawozdania. Rozprawa otwarta, czy żąda kto głosu? *(Nikt.)* Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta, przystępujemy do głosowania. Kto ten wniosek przyjmuje, zechce rękę podnieść. (*Większość.*) Jest przyjęty. Proszę o odczytanie wniosków komisyi.

Sprawozdawca p. **Urbański** *(czyta)*:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm uznaje po myśli ustępu pierwszego §. 2. ust. drogowej z dnia 10. grudnia 1907, Dz. ust. kraj. Nr. 155 następujące drogi za krajowe:

Drogę:	w obrębie powiatu:	na długości:
1. Międzybrodzką	bialskiego i żywieckiego	18·2 km.
2. Biała-Skawice-Zawoje	myślenickiego	16 „
3. Pilzno-Radomyśl	mieleckiego i pilzneńskiego	31·2 „
4. Jarosław-Pruchnik	jarosławskiego	5 „
5. Sądowa Wisznia-Sambor	mościskiego	9 „
6. Hermanowice-Sambor	samborskiego	6 „
7. Dachnów-Niemirów-Dobrosin	rawskiego i jarosławskiego	12·6 „
8. Kamionka str.-Dzibułki	kamioneckiego i żółkiew.	20 „
9. Ustrzyki-Lutowiska	liskiego	10 „
10. Kosów-Jasionów górny	kosowskiego	4 „
11. Krystynopol-Brody	sokalskiego i kamioneckiego	5 „

II. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu:

a) ażeby z rokiem 1914 powyższe drogi objął w administracyę kraju;

b) objęcie poszczególnej drogi nastąpi na podstawie szczegółowego przez Wydział powiatowy przedłożonego inwentarza, obejmującego całą własność ruchomą i nieruchomą funduszu drogi w określeniu zawartem w §. 74. ust. z dnia 5. października 1907 Dz. ust. kraj. Nr. 130 — przyczem własność nieruchoma winna być ograniczoną stałymi znakami;

c) drogi obejmowane w zarząd kraju winny się znajdować w stanie należytej normalnej konserwacyi;

d) przed objęciem poszczególnych dróg w zarząd kraju winny odnośne Reprezentacye powiatowe przyjąć w formie aktu notaryalnego, zeznanego na podstawie uchwały Rady powiatowej obowiązek należytego uporządkowania najdalej w przeciągu lat dziesięciu własnym kosztem i staraniem stanu własności ukrajowionej drogi, oraz pełną odpowiedzialność tak wobec stron interesowanych jak i funduszu krajowego, za wszelkie zobowiązania powiatu i pretensye stron trzecich z powodu zajęcia na cele drogowe nieruchomej lub ruchomej własności, oraz za wszelkie należytości z tytułu robót drogowych przedsiębranych przed objęciem drogi w zarząd kraju.

Marszałek: Rozprawa ogólna otwarta. Do głosu zapisany p. Kurowiec. Udzielam mu głosu.

P. **Kurowiec**: Wysoka Pałato!

W predłożeniu komisyji dorohowoji czytajemo wsi riżni dorohy, kotri majut' buty uznani za krajewi, ne czytajemo łysz o dorozi Kałusz—Żurawno.

Ja sprawu tu pidnoszu dlatoho, szczo ukrajewłenie dorohy zistało uchwałene w Sojmi w r. 1909.

Wydił krajewyj zwernuw sia do Wydiłu powitowoho w Kałuszu, szczoby poczynyw kroky w sprawi widdania dorohy na koszt krajewyj.

Wydił powitowyj włożyw wełyki sumy, bo okruhło 120.000 K w tu dorohu i wid Kałusza do hranyć żuraweńskoho powita, na prostorony 20 km. dorohu doprowadyw do najlipszoho stanu, tak, szczo można buło widdaty jeji Widyłowy krajewomu.

Wydił powitowyj kilka raziw widnosyw sia do Wydiłu krajewoho, ałe Wydił krajewyj ne dawaw widpowidy i takoż tut w sprawozdaniu ne ma o tim besidy.

Ja zapytujuczy sia referenta, czomu ne uwzhladnyw totu dorohu, koły Wydił powitowyj ponis tak wełyki koszta, proszu, szczoby dozwoływ na dodatkowu rezolucyju, jako 12 punkt, kotra zwuczyt':

Wysokyj Sojm zwołyt' uchwałyty: Sojm wzywaje Wydił krajewyj wziaty pid uwahu ukrajewłenie dorohy Kałusz—Żurawno, powit Kałusz, t. j. dorohu z Kałusza do hranyci żuraweńskoho powita 20 klm w projekti majujuczim sia predłożyty na rik 1915.

P. **Terszakowiec**: Proszu o hołos.

Marszałek: Głos ma p. Terszakowiec.

P. **Terszakowiec**: Wysokyj Sojme!

Do roku 1867 dorohy w Hałyczyni uderżuwała derżawa, a wid r. 1867 ohowiazok toj obniaw Wydił krajewyj, kotryj tymy sprawamy do nyni zajmajet' sia.

I je riczeju ciłkom zrozumiłoju, szczo ono je lipsze, szczoby kraj maw kontrolu nad tymy dorohamy, kotri peredtym, abo szcze i teper pry pomoczy subwencyji krajewoji sut' budowani naszymy sławnymy marszałkamy powitowymy.

Ja muszu zwernuty uwahu Wysokoho Sojmu na toj fakt, szczo preciń pry subwencyji krajewij, kotru sia daje na budowu dorohy, powynno sia bilsze

П. **Куровець**: Висока Палато!

В предложеню комісиї дорогової читаємо всї ріжні дороги, котрі мають бути узнані за краєві, не читаємо лиш о дорозї Калуш-Журавно.

Я справу ту підношу длятого, що украєвленє дороги зістало ухвалене в Соймі в р. 1909.

Видїл краєвий звернув ся до Видїлу повітового в Калуши, щоби починив кроки в справі відданя дороги на кошт краєвий.

Видїл повітовий вложив велику суму, бо округло 120.000 К в ту дорогу і від Калуша до границї журавеньского повіта на просторони 20 км., дорогу допровадив до найлїпшого стану так, що можна було віддати єї Видїлови краєвому.

Видїл повітовий кілька разів відносив ся до Видїлу краєвого, але Видїл краєвий не давав відповіди і також тут в справозданю нема о тім бесїди.

Я запитаючи ся референта, чому не узгляднив тоту дорогу, коли Видїл повітовий понїс так великі кошта, прошу, щоби дозволив на додаткову резолюцию, яко 12 пункт, котра звучить;

Високий Сойм зволить ухвадити: Сойм взиває Видїл краєвий взяти під увагу украєвленє дороги Калуш-Журавно, повіт Калуш, т. є дорогу з Калуша до журавеньского повіта 20 км. в проєктї маючім ся предложити на рік 1915.

П. **Тершаковець**. Прошу о голос.

П. **Тершаковець**: Високий Сойме!

До року 1867 дороги в Галичинї удержувала держава, а від р. 1867 обовязок той обняв Видїл краєвий, котрий тими справами до нинї займаєть ся.

І є річию цїлком зрозумілою, що оно є лїпше, щоби край мав контролю над тими дорогами, котрі передтим або ще і тепер при помочи субвенциї краєвої суть будовані нашими славними маршалками повітовими.

А мушу звернути увагу Високого Сойму на той факт, що преціньпри субвенциї краєвій, котру ся дає на будову дороги повинно ся більше зверну-

zwertaty uwahu na budowu tych dorih, w jakij ony miscewosty sut' budowani.

Wydił powitowyj budujet' dorohu pry pomoczy subwencyji krajewoji ne zi zhladiw na powit, ałe zi zhladiw na marszałkiw, szczoby buło błyższe do obszariw dwirskych, kotri piźnijsze buduť ukrajewłeni.

Ot woźmim na prymir połuczenie komunikacyji torhowelnoji Rudky-Komarno-Szczyreć. Ta doroha, jak baczu w rubryci 8. sprawozdania departamentu IV. je w projekti, szczo plany majuť buty wyrobłeni. Peredtym doroha ta zistała budowana subwencyjeju krajewoju z Komarna do Tułybołow, bo tohdy marszałkom powitowym buw p. Bal, a z druhoji storony budowano na Czajkowyczi. I misto komunikacyji robyť ta doroha kołeso dwa razy tak wełyke, jak mała buty skoroczena doroha z Rudok do Komarna.

Muszu odnak zhadaty, szczo dorohy budowani sut' pid zhladom ekonomicznym i strategicznym ne łyszeń w mojim powiti, ałe takoż i w ynszych tak, szczo wysłuhujut' sia panam, kotri majut' wełyki latyfundyja, chotiaj muszu zaznaczyty, szczo koły w departamenti je p. Dąmbski, to starajet' sia tu sprawu lipsze traktowaty. Ałe pomymo seho muszu zaznaczyty, szczo schidna Hałyczyna je pokrywdżena. Tak ne je, może skazaty szef toho departamentu, Hałyczyna je riwnomirno traktowana, ałe jak zwernemo uwahu na prostoroń, to baczymo, szczo schidna Hałyczyna je dwa razy tak bilsza, jak zachidna. A zatym my je pokrywdżeni. Mymo, szczo dorohy predłożeni w sprawozdaniu, o skilko sia uzhladnyť czysło powitiw, mało szczo sia riżniať w zachodnij i schidnij Hałyczyni, to odnak wziawszy na kilometry, majemo w zachidnij 80 km., a w schidnij łysz 56 km. I tak mymo toho, szczo schidna czasť je wże pokrywdżena pid zhladom komunikacyji zeliznyczoji, prychodyť teper pokrywdżenie pid zhladom ukrajewłenia dorih. Se muszu pidnesty z tym bilszym natyskom, szczo npr. w pow. Uhniwskim nema żadnoji dorohy. Ne znaju, jak sia ti riczy predstawlajut' pid zhladom strategicznym, ałe takyj hostyneć, w napriami zeliznyci Lwiw-Sianky na liniji siahajuczij aż do Władywostoka, taka doroha strategiczna, kotra maje buty zbudowana zi Lwowa na Szczyreć do Komarna, ne jest obniata tym programom. Dalsze, mymo szczo filija Silskoho Hospodara wnesła prośbu,

ти уваги на будову тих доріг, в якій они мѣсцевости суть будовані.

Виділ повітовий будусть дорогу при помочи субвенції краєвої не зі зглядів на повіт, але зі зглядів на маршалків, щоби було близше до обшарів двірських, котрі пізнійше будуть украєвлені.

От возьмім на примір получене комунікації торговельної Рудки-Комарно-Щирець. Та дорога, як бачу в рубриці 8 справозданя департаменту IV. є в проєкті, що пляни мають бути вироблені. Передтим дорога та зістала будована субвенциєю краєвою з Комарна до Тулиголов, бо тогди маршалком повітовим був п. Баль, а з другої сторони будовано на Чайковичі І мѣсто комунікації робить дорога колесо два рази так велике, як мала бути скорочена дорога з Рудок до Комарна.

Мушу однак згадати, що дороги будовані суть під зглядом економічним і стратегічним не лишень в моїм повіті, але також і в инших так, що вислугують ся панам, котрі мають великі літифундії, хотяй мушу зазначити, що коли в департаментї є п. Домбский, то стараєть ту справу ліпше трактувати. Але помимо сего мушу зазначити, що східна Галичина є покривджена. Так не є, може сказати шеф того департаменту, Галичина є рівномірно трактована, але як звертаємо увагу на просторонь, то бачимо, що східна Галичина є два рази так більша, як західна. А затим ми є покривджені. Мимо, що дороги предложені в справозданю, о скілько узгляднить ся число повітів, мало що ся ріжнить в західній і східній Галичині, то однак взявши кільометри, маємо в західній 80 км., а в східній лиш 50 км. І так мимо того, що східна часть є вже покривджена під зглядом комунікації зелїзничої, приходить тепер покривдженє під зглядом украєвленя доріг. Се мушу піднести з тим більшим натиском, що пр. в пов. угнівскім нема жадної дороги. Не знаю, як ся ті річи представляють під зглядом стратегічним, але такий гостинець в напрямі зелїзниці Львів-Сянки, на лінії стратегічній аж до Владивостока, така дорога стратегічна, котра має бути збудована зі Львова на Щирець до Комарна не є обнята тим програмом. Дальше мимо що фїлія Сїльского Господаря виесла просьбу, щоби того року гостинець той будувати, але Виділ краєвий не мав доброї волї узгляднити поданя.

szczoby toho roku hostyneć toj budowaty, ałe Wydił krajewyj ne maw dobroji woli uzhladnyty to podanie.

Dalsze muszu zaznaczyty tu takoż, szczo dostawy widbuwajut' sia tak, szczo menszi pidpryjemci zhladno pidpryjemci rilnyky i miszczany, czy Polaky czy Rusyny ne buwajut' uzhladneni. Może buty, szczo na razi ony ne sut' w stani wypownyty wsich wymohiw, ałe pry dobrij woły mohłyby wypownyty. Na prymir pry budowi schoricznoji dorohy wid zeliznyczoji stacyji Buczały do Komarna miszczany wnesły ofertu na dostawu pisku i o skilko my czuły mała ta oferta buty uzhladnena, potomu ne znaju, z jakoji racyji misto, szczoby miszczany zarobyły sobi hroszi w tak tiażkim czasi, distał dostawu p. Rojeckyj, słuha krajewyj, kotryj nawet ne buw obowiazanyj. Dalsze pry tij roboti praktykuje sia polityku i czerez 3 misiaci ani oden robitnyk Rusyn ne zarobyw ani sotyka. Tak sia stało w pow. rudeckim, de łysz tohdy dano zarobok ruskij hromadi, koły buło potreba pisku, kotryj tam buw.

A skażit' meni Panowe, kilko pry budowi dorih krajewych jest inżynieriw Rusyniw? Na 60 łysz 2, a koły sia Rusyny podawały toho roku, skazano, szczo miścia nema Na konserwatoriw dorih na 70 jest załedwo 7 Rusyniw, a o dorożnykach ne możu howoryty. (**Głos**: Wszyscy Rusini). Proszu p. szefa departamentu, szczoby skazaw, szczo to neprawda, jabym sia z toho tiszyw, ałe na żal tak jest. Tak samo ne w odnim miscy, de jest interes bilszyj marszałka, de marszałok maje wpływ, tam win skorsze wystaraje sia o subwencyju Wydiłu krajewoho, ałe jak npr. o dorohu staraje sia Proświta w Myłowaniu, mymo prośb doroha ne mohła buty wybudowana. W tij sprawi postawlu rezolucyji.

I pid zhladom konserwowania dorih jest wschidna Hałyczyna upośliḋżena. Pryznaju, w zachidnij jest szuter lipszyj, ałe skażu, szczo mymo toho powynno sia schidnu riwnomirno traktowaty, a jesły sia o to rozchodyt', to ne treba uzhladniaty, czy w danij miscewosty jest szuter czy ni, i jesły sia dorohu wybudowało, powynna buty uderżana tak, jak i w ynszych miscewostiach. A proszu jesłyby kotryj z Paniw perejiżdżaw sia po naszim powiti krajewoju dorohoju, jak zaczne tristy, to zlizete i pidete piszky. Szkoda, szczo nema tut' prysutnoho p. Skarbka, szczoby skazaw jak sia predstawlaje npr. doroha Komarno - Buczały.

Дальше мушу зазначити ту також, що достави відбуваються так, що менші підприємці зглядно підприємці рільники і міщани, чи Поляки чи Русини не бувають узгляднені. Може бути, що на разі они не суть в станї виповнити всіх вимогів, але при добрій воли моглиби виповнити. На примір при будові сегорічної дороги від зелїзничої стациї Бучали до Комарна, міщани внесли оферту на доставу піску і о скільки ми чули, мала та оферта бути узгляднена, потому не знаю, з якої раціи місто щоби міщани заробили собі гроші в так тяжкім часї, дістав доставу п. Роєцкий, слуга краєвий, котрий навіть не був обовязаний. Дальше при тій роботї практикує ся полїтику і через 3 місяцї анї один робітник Русин не заробив анї сотика. Так ся стало в пов. рудецкім, де лиш тогди дано заробок рускій громадї, коли було потреба піску, котрий там був.

А скажіть менї Панове кілько при будові доріг краєвих єсть інжинірів Русинів? На 60 душ лиш 2, а коли ся Русини подавали того року, сказано, що місця нема. На консерваторів доріг на 70 єсть заледво 7 Русинів, а о дорожниках не можу говорити (głos wszyscy Rusini). Прошу п. шефа департаменту, щоби сказав, що то неправда, ябим ся з того тїшив, але на жаль так не єсть. Так само не в однім місци, де є інтерес більший маршалка, де маршалок має вплив, там він скорше вистарає ся о субвенцию Видїлу краєвого, але як пр. о дорогу старає єа Просьвіта в Милованю мимо просьб дорога не могла бути вибудована. В тій справі поставлю резолюциї.

І під зглядом консервованя доріг єсть східна Чаличина упосліджена. Признаю в західній є тепер лїпший, але скажу, що мимо того повинно ся східну Галичину рівномірно трактувати а єслиси о то розходить, то не треба узгляняти, чи в даній місцевости є шутер чи нї, і єслиси дорогу вибудовало, повинна бути удержана так як в инших місцевостях. А прошу, єслиби котрий з Панів переїзджав ся по нашім повітї краєвою дорогою, як зачне трісти, то злїзете і підете пішки. Шкода що нема тут присутного п. Скарбка, щоби сказав, як ся представляє пр. дорога Комарно-Бучали.

Żadajemo, aby pry ukrajewłeniu dorih czy pry budowi prypadało na schidnu Hałyczynu $^2/_3$, a na zachidnu $^1/_3$ ne dlatoho, szczoby schidna buła uprywilejowana, a zachidna pokrywdżena, ale widpowidno do prostorony zemli.

Szcze w mynuwszij sesyji pidnis sia hołos p. ks. Kołpaczkewycza w sprawi budowy mostu w okołyci Dynowa na Sani, kotryjby łuczywby sia z Dobromyłem, potribnyj jest toj mist dla połuczenia z zeliznyceju Przeworsk-Bachuż. I tu krywdu może neumysnu zi storony Wydiłu krajewoho treba dla toji okołyci naprawyty.

Otże ja uważajuczy ti moji wskaziwky zhladno żali szczo do traktowania budowy dorih, szczo do neriwnomirnoho pid wzhladom nacyjonalnym pryjmowania inżynieriw i konserwatoriw, nadiju sia, szczo wid toho czasu Wydił krajewyj bude postupaty tak, jak sowist' ludzka nakazuje i stawlaju ślidujuczi rezolucyji (*czyta*):

1) Wzywaje sia Wydił krajewyj, szczoby pry ukrajewluwaniu dorih traktuwaw riwnomirno schidnu i zachidnu Hałyczynu i to tak, szczo do dowżyny i koszt̆iw na se położenych, beruczy za pidstawu prostir schidnoji Hałyczyny obnymajuczyj $^2/_3$ czasty w widnoszeniu do zachidnoji czasty, obnymajuczoji $^1/_3$ czast' prostoru ciłoho kraju.

2) Wzywaje sia Wydił krajewyj, aby wydatno pryczynyw sia do budowy dojizdowoji dorohy do szkoły hospodarskoji „Proświty“ w Myłowaniu.

Жадаємо, аби при укряєвленю доріг чи при будові припадало на східну Галичину $^2/_3$ а на західну $^1/_3$, не длятого щоби східна Галичина була упривілейована а західна покривджена, але відповідно до просторони землї.

Ще в минувшій сесиї піднїс ся голос п. о. Колпачкевича в справі будови мосту в околицї Динова на Санї, котрий лучивби ся з Добромилем, потрібний єсть той міст̆ь для полученя з зелїзницею Пшеворск-Бахуж. І ту кривду може неумисну зі сторони Видїлу краєвого треба для тої околицї направити.

Отже я уважаючи ті мої вказівки зглядно жалї що до грактованя будови доріг що до нерівномірного під зглядом национальним приймованя інжинїрів і консерваторів надїю ся, що від того часу Видїл краєвий буде поступати так, як совість людска наказує і ставляю слїдуючі резолюциї (*czyta*):

1) Взиває ся Видїл краєвий, щоби при украєвленю доріг трактував рівномірно східну і західну Галичину і то так що до довжини і коштів на се положених, беручи за підставу простір східної Галичини, обнимаючий $^2/_3$ части в відношеню до згаданої части, обнимаючої $^1/_3$ часть простору цїлого краю.

2) Взиває ся Видїл краєвий, аби видатно причинив ся до будови доїздової дороги до школи господарскої „Просьвіти“ в Милованю.

P. **Zamorski**: Proszę o głos.

Marszałek: Głos ma p. Zamorski.

P. **Zamorski**: Wysoki Sejmie!

Przedłożenie Wydziału krajowego, choć niewystarczające w tym przedmiocie, muszę powitać jako pewnego rodzaju pierwszy krok w kierunku polityki drogowej, mającej na celu zaopatrzenie całego kraju w stosowną liczbę środków komunikacyjnych, dróg, możliwych do przebycia, a godnych kraju cywilizowanego.

Jednakże to, co dotąd zrobiono, jest niewystarczające i zdaje mi się, że gdyby chcieć odpowiedzieć wszystkim słusznym żądaniom powiatów i dwa razy większy budżet na to by nie wystarczył. A przecież powiaty nasze gonią już prawie ostatkami w kwestyi drogowej. Powiaty t. zw. bogatsze, mające większe miasta, które dają znaczniejszą liczbę dodatków, nabudowały do dziś tyle dróg, że prawie cały fundusz drogowy zaledwie wystarcza na konserwacyę istniejących już dróg tak, że niema możności ani nadziei, ażeby te powiaty mogły przystąpić do budowy dróg dalszych. A tymczasem te inne drogi, łączące między sobą rozmaite gminy są koniecznie potrzebne, tembardziej, że pierwsza polityka drogowa łączyła ze sobą tylko miasta powiatowe, nie zważając na to, czy na szlaku gościńca leży jaka gmina, czy nie. Te najstarsze gościńce odznaczają się tem, że poprostu opuszczają wszystkie gminy, któreby objąć mogły i w ten sposób dwa np. miasta mają ze sobą połączenie drogowe, a natomiast gminy, leżące między temi miastami, toną dalej w błocie.

Jest rzeczą wskazaną, ażeby przyjść z pomocą tym gminom, by mogły drogi swe doprowadzić do stanu znośnego, by potem, jeśli przyjdzie słota, nie popadły poprostu w klęskę.

Natomiast powiaty uboższe zadowalają się, każdy do swej jakości, drogami poprzecznemi i tak ciężarom tym podołać nie mogą. Wszystkie wołają: niech kraj przejmuje te gościńce na siebie. Wołanie słuszne; niestety kraj nie ma na to dostatecznych środków i dlatego byłoby rzeczą wskazaną, ażeby obmyśleć inny skombinowany sposób ukrajowienia jak największej ilości dróg powiatowych, by obciążyć powiaty i ułatwić im zaopatrzenie gmin i okolic oddalonych od siedziby powiatu w drogi, możliwe do przebycia bez względu na porę.

Zdaje mi się, że pierwszą wskazówką do ukrajowienia dróg powinno być to, czy ta droga jest wyłącznie wewnętrzną powiatową, czy też łączy ze sobą dwa powiaty. Tu w wykazie dróg Wydziału krajowego mamy rzeczywiście przeważnie takie drogi, które łączą dwa powiaty i które przez to zasługują na ukrajowienie, a brak tu dróg takich, które, jak np. w powiecie żywieckim droga białohorska, łącząca Galicyę z Węgrami, łączą więcej aniżeli dwa powiaty.

Przy rozprawie nad kwestyą zapomogową w parlamencie uzyskaliśmy przyrzeczenie rządu, że da znaczniejszą subwencyę wszystkim gminom klęskami elementarnemi dotkniętemi na to, ażeby pod dozorem rad powiatowych poprawiły swoje drogi. O tej subwencyi rządowej jest jednak dość głucho.

Jeśli się chce pomódz powiatom i doprowadzić do tego, ażeby mogły jak największą liczbę dróg przejąć w swój zarząd, to jest wskazanem odnieść się do rządu, by przeznaczył jakąś większą stałą dotacyę roczną na cele konserwacyi dróg powiatowych przez kraj przejętych. W ten sposób ułatwi się powiatom budowanie dróg nowych.

Pomimo, że rząd swą obietnicę uczynił jeszcze w październiku, nie spotkałem się ani w jednym powiecie z tem, żeby rząd rzeczywiście jakąś zapomogę był dał na naprawę dróg gminnych. Jeżeli się gdzieś znalazła taka szczęśliwa gmina, to należy to do wyjątków. Powiaty uboższe jak np. zbarazki lub brzeżański, z powodu braku funduszów drogowych poprostu toną w błocie. Ostatnimi czasy miałem sposobność oglądać w powiecie brzeżańskim drogę od miasteczka Kozowa; opracowany jest plan drogi z Kozowej do Zborowa i okazuje się, że z powodu braku funduszów w powiecie i z powodu tego, że rząd nie zasilił mimo obietnicy funduszu drogowego, do budowy tej drogi nie przyjdzie.

Sądzę, że obecnie należy domagać się od rządu dopełnienia jego obietnicy, że należy wykorzystać dzisiejsze szczęśliwe położenie skarbu państwa na to, by zrobić potężny krok naprzód w sprawie uleprzenia naszych dróg.

W tej myśli stawiam następującą rezolucyę: (*czyta*).

„Wzywa się c. k. Rząd, aby ze względu na długoletnie zaniedbanie kraju ze strony rządu centralnego i w uwzględnieniu opłakanego dzisiejszego stanu Galicyi, wywołanego przez klęski elementarne i przesilenie wojenne, przyszedł krajowi w pomoc i przez udzielenie większej wydatnej subwencyi ułatwił krajowi przyjęcie większej ilości dróg powiatowych w swój zarząd, a tem samem ułatwił powiatom budowanie nowych dróg murowanych".

P. **Okoń**: Proszę o głos.

Marszałek: Głos ma p. Okoń.

P. ks. **Okoń**: Wysoka Izbo!

Nie zazdroszczę Galicyi wschodniej, ale chciałbym, żeby przy budowie dróg powiatowych równomiernie uwzględniano obie części kraju. Tymczasem przeciwnie, mimo że p. Terszakowiec woła, że się Rusinom krzywda dzieje, Galicya zachodnia jest upośledzoną w porównaniu z jej częścią wschodnią. Domaga się bowiem przedłożenie Wydziału krajowego, żeby ukrajowić w Galicyi zachodniej trzy drogi, t. j. drogę międzybrodzką, Biała-Skawice-Zawoje i Pilzno-Radomyśl, a natomiast w Galicyi wschodniej aż 8 dróg, t. j. drogi: Jarosław-Pruchnik, Sądowa Wisznia-Sambor, Hermanowice-Sambor, Dachnów-Dobrosin, Kamionka strumiłowa-Dzibułki, Ustrzyki-Lutowiska, Kosów-Jasionów i Krystynopol-Brody.

Proszę Panów! Jeżeli chcecie prezent robić Ukraińcom dla tego, że krzyczą „krywda", to sobie róbcie ten prezent, ale nie z krzywdą i nie kosztem Galicyi zachodniej.

Znam bardzo wiele okolic w Galicyi wschodniej i wiem, że Galicya wschodnia ma więcej dróg i lepsze, aniżeli Galicya zachodnia.

W Rzeszowskiem błagali chłopi, żeby im drogę przez Budy zbudować. Chodzą pogłoski między chłopami, że Wydział krajowy wyasygnował pieniądze i miał się tem zająć p. Jędrzejowicz. Tymczasem wiemy, że p. Jędrzejowicz już nieboszczyk i teraz nie wiedzieć, kogo się czepiać. Jakże ludziom to wytłumaczę, ile jest prawdy w tych pogłoskach.

Dlatego odzywam się do Wydziału krajowego z prośbą, ażeby Galicyi zachodniej po macoszemu pod tym względem nie traktował i więcej dróg u nas ukrajowił, bo tam więcej ich potrzeba.

Stawiam tedy następującą rezolucyę: (*czyta*)

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Wzywa się Wydział krajowy, ażeby przy obecnem ukrajowieniu dróg powiatowych, równomiernie traktował zachodnią część kraju jak wschodnią, a nie krzywdził jej, a zwłaszcza raczył ukrajowić szybko drogi powiatowe: Krosno-Rzeszów-Kolbuszowa".

Członek Wydziału krajowego p. **Dąmbski**: Proszę o głos.

Marszałek: Głos ma Członek Wydziału krajowego p. Dąmbski.

Członek Wydziału krajowego p. **Dąmbski**:

Wysoki Sejmie!

W kilku słowach chcę odpowiedzieć na kwestye, poruszone w tej dyskusyi i zapytania, skierowane do Wydziału krajowego, ponieważ te sprawy ja mam w referacie.

Co do żądania p. Kurowca nie ma kwestyi, że powiat kałuski należy do tych dwudziestu kilku powiatów, gdzie się dotąd ukrajowienia nie wprowadziło, więc naturalnie zupełnie logicznem następstwem rzeczy musi wejść w tę sferę, w ten zakres, w tę ilość powiatów, gdzie teraz tę sprawę trzeba przeprowadzić.

Tak jak do wielu innych powiatów, których drogi ukrajowieniem nie zostały objęte, tak samo do powiatu kałuskiego odnosiłem się ze strony Wydziału krajowego z uwiadomieniem, że droga Kałusz-Żurawno jest w programie ukrajowienia i że trzeba tę rzecz przygotować.

Bardzo się cieszę tą wiadomością, którą udzielił p. Kurowiec, że ta droga została doprowadzona do tego stanu, jaki jest konieczny, ażeby mogła być ukrajowiona i mogę go zapewnić, że jeżeli tak jest, to ona wejdzie w program Sejmu, jaki przedłoży Wydział krajowy Sejmowi w najbliższym czasie. Jeżeli nie objąłem jej akcyą zbadania jej stanu w ciągu roku ubiegłego, to muszę wyjaśnić, że Wydział krajowy wogóle zastosował to samo do wszystkich dróg, jakie są objęte projektem ukrajowienia na przyszłość. Bo stanęliśmy na stanowisku, że nie wiedząc, czy będziemy mieli Sejm i możność realizowania dalszego tego programu, uważaliśmy za zupełnie chybione zużywać siły inżynierskie, których mamy tak mało, na badanie i przygotowywanie tego programu, o którym nie mieliśmy żadnych danych, kiedy on będzie mógł wejść w życie.

Tego roku tempo robót na drogach, których budowa była kierowana przez naszych inżynierów było bardzo znaczne tak, że oprócz starszych inżynierów i dyrektorów przez całe lato nikogo w biurze nie było i wszyscy byli zajęci akcyą budowy jak i trasowaniem dróg. Wobec tego istotnie byłoby nieekonomicznem zużyciem sił technicznych Wydziału krajowego, gdybyśmy byli przeprowadzali badania na punkcie dalszych dróg do ukrajowienia w rachubę wziętych, zamiast pilnować tego, co już było możliwe na razie jako konkretny rezultat t. j. wykonania robót już w programie zawartych.

Zechciejcie przeto Panowie traktować to sprawozdanie komisyi drogowej, jako sprawozdanie, mające ten sam charakter, co wszystkie inne nasze sprawozdania w tym roku w interesie załatwienia tego, co przez brak kilkuletniego normalnego funkcyonowania Sejmu, nagromadziło się jako gotowy materyał, który załatwić można i trzeba.

P. Kurowcowi zatem mogę odpowiedzieć tylko, że o ile droga Kałusz-Żurawno, jak on powiedział jest w tym stanie, że jest już przygotowana do objęcia jej w program ukrajowienia, prawdopodobnie będzie możliwem ją w ciągu r. 1914 zbadać i w programie na r. 1915. do ukrajowienia Sejmowi przedłożyć, bo ten powiat jest rzeczywiście jednym z najsłabszych finansowo i zaniedbanym pod względem komunikacyi Ale rozszerzenie jakiekolwiek wniosku Wydziału krajowego co do ukrajowienia uważam za nie wskazane i nie doradzam tego, owszem sprzeciwiam się traktowaniu jakiejkolwiek innej sprawy w tej chwili poza te, z któremi komisya drogowa zgodnie z Wydziałem krajowym do Panów przyszła.

Co do żądań i żalów p. Terszakowca to tej statystyki, ilu między drożnikami krajowymi jest narodowości ruskiej a ilu narodowości polskiej wogóle niema, tej statystyki nie prowadzimy i zdaje się, że onaby była bezcelowa.

Drożnicy rekwirują się z ludności miejscowej i okolicznej najbliżej zamieszkałej przy drogach i zdaje się, że ten wykaz jakby się znalazł po zrobieniu takiej statystyki, okazałby, że tam niema żadnych uprzedzeń ze strony tych organów zarządu drogowego, które przedstawiają nam za pośrednictwem Wydziałów powiatowych drożników do mianowania i że ta rzecz rozwija się bez żadnej premedytacyi narodowościowej. I wierzajcie mi Panowie, że tak się teraz ta rzecz rozwija, jest ona na torach zupełnie normalnych. Nie mogę także powiedzieć, bo i tego zestawienia nie robiłem, jaki jest stosunek procentowy konduktorów drogowych narodowości polskiej i narodowości ruskiej.

Wogóle niema ich 400, jak powiedział p. Terszakowiec, tylko 60.

Po części składają się oni ze starszych konduktorów od wielu lat pracujących na tych drogach, których prowadzenie mogę powiedzieć, że jest najzupełniej odpowiednie. Znam pomiędzy nimi takich, którzy należą do narodowości ruskiej i spełniają równorzędnie swe obowiązki.

Jaki jest ich procentowy stosunek, tego nie wiem.

Młodszych konduktorów rekwiruje się ze szkoły konduktorów drogowych, którąśmy mieli przy Wydziale krajowym, uważając przedewszystkiem na to, jaka była ich kwalifikacya w czasie tej szkoły i jaki był wynik egzaminu tego ucznia.

Co do inżynierów, jakich mamy zajętych w biurze technicznem w departamencie drogowym, to ilość inżynierów narodowości ruskiej jest mała. Ale muszę stwierdzić, że nie zaszedł w ciągu lat 12 tj., odkąd prowadzę ten departament, ten wypadek, żebym był proponował Wydziałowi krajowemu odrzucenie podania kandydata na inżyniera narodowości ruskiej, któryby co do swoich kwalifikacyi, świadectw i wartości swojej był lepszym aniżeli kandydat narodowości polskiej, którego się równocześnie też przyjmowało.

Myślę, że dopiero tutaj znajduje się ta granica i kryteryum, przy której mógłby być zrobiony Wydziałowi krajowemu zarzut bardzo zresztą wtedy ciężki, stronniszości w administracyi kraju.

Co do szczegółów przy budowie drogi Buczały-Komarno, przyjąłem do wiadomości oświadczenie, które p. Terszakowiec zrobił i zarządzę zbadanie faktu, czy rzeczywiście oferta na zwożenie piasku mieszkańców Komarna czy Buczał była tańszą niż tego który tę ofertę dostał i gdyby tak było, to byłby to niewątpliwie bardzo ciężki błąd administracyi. Wątpię, żeby się to potwierdziło.

(P. **Terszakowiec**: Ja ne skazaw szczo buła tańsza, łyszeń, szczo buła pryniata raz a potomu widkynena.)

Jednak ja właśnie chcę bardzo jasno tę linię demarkacyjną tu postawić. My musimy z obowiązku trzymać się zasady, że dostawy na budowach dróg krajowych muszą się dostawać w ręce najtańszych oferentów bez względu na ich narodowość, czy Rusinów, czy Polaków, czy Żydów. To jest pierwsza zasada gospodarcza konieczna i wogóle w tak ciężkich czasach finansowych, w jakich Galicya pracuje niezbędna i od niej odstąpić absolutnie Wydział krajowy nie może i sądzę, że Wysoki Sejm takiego odstąpienia od tej zasady doradzać Wydziałowi krajowemu nie może. (*Potakiwania.*)

Ja tę sprawę rekonstrukcyi drogi Buczały-Komarno znam z obowiązku dokładnie.

Przy tej sposobności poruszyć chcę inne nie zarzuty (bo zarzutów Wydziałowi krajowemu robić nie wolno), ale ponieważ z tej trybuny głos idzie w kraj, idzie do gazet, więc może dobrze będzie tu powiedzieć, że największa trudność, na jaką napotykał Wydział krajowy w przeprowadzeniu rekonstrukcyi tej drogi Buczały-Komarno polegała w tym roku, w tem, że tak niepomierne zostały zgłoszone żądania, za bardzo małe skrawki gruntów, które konieczne musieliśmy nabyć, aby tę rekonstrukcyę przeprowadzić, w roku niesłychanie trudnym dla budowy, bo w r. 1913 z powodu nieustannej słoty znaleźliśmy się w tem położeniu, że kawałek drogi wypadł niesłuchanie drogi.

Zapewne, że może nie oględnie zrobiliśmy, iż tę drogę odebraliśmy w zarząd kraju w stanie tak nieodpowiednim, jak ją nam ofiarował p. marszałek tamtejszego powiatu.

P. **Skarbek**. Właśnie dlatego ją oddałem. (*Wesołość.*) No, tośmy wyjaśnili tu rzecz zupełnie i możemy jasno mówić o trudnościach, jakie mieliśmy w przeprowadzeniu budowy. Największym tedy wysiłkiem energii prowadzącego inżyniera mimo tych trudności, któreśmy spotykali podtym względem, udało się nawet w tak złym roku zrekonstruować tę drogę i otworzyć tę bardzo ważną komunikacyę.

Chciałem dlatego zauważyć, że jest tu nieszczęściem to niezrozumienie w kraju tego, że okoliczni mieszkańcy, którzy, korzystają przez otwarcie komunikacyi nowych nie powinni robić utrudnień w kwestyi nabycia gruntów.

W krajach sąsiednich w Morawie i na Szlązku jest przyjęty ustawowo w ustawach drogowych obowiązek tych właścicieli sąsiednich, bezpłatnego dostarczania gruntów. Zdaje mi się, że dla Galicyi taki przepis byłby dla postępu komunikacyi niesłychanie potrzebny i bardzo sprawiedliwy.

Co do drogi w Miłowaniu, to Wydział krajowy zrobił dla niej przez swego inżyniera projekt i przyznał najwyższy wymiar, jaki mu było wolno tj. subwencyę 50 procent.

Kwestyę mostu na Sanie tu przez jednego z Panów poruszoną najżyczliwiej naturalnie wezmę pod uwagę.

Co do żalów p. posła ziemi kolbuszowskiej śmiem powiedzieć, że stan dróg w powiecie rzeszowskim głównie dzięki niezwykłej energii i zdolności administracyjnej byłego marszałka p. Słanisława Jędrzejowicza jest jednym z najlepszych w kraju, (**Głosy**: tak jest.) i nie ulega żadnej wątpliwości, że te drogi, które są już rozpoczęte, a które stopniowo tylko mogą być w dalszym ciągu wybudowane, choć doznały przerwy w budowie przez rok jeden lub drugi, to jednak to nie znaczy, aby ich dalszy postęp mógł być przerwany czy udaremniony i by fundusze na inny cel mogły być użyte, więc te wszystkie wątpliwości, czy obawy czy też zarzuty p. Okonia muszę najstanowczej odeprzeć i proszę o przyjęcie sprawozdania zgodnie z wnioskami p. referenta.

P. **Lisiewicz**: Proszę o głos.

Marszałek: Głos ma p. Lisiewicz.

P. **Lisiewicz**: Wysoki Sejmie!

Nie będę wkraczał w dziedzinę polityczną dyskusyi, tylko zajmię się przedmiotem samym i to w jak najkrótszej mierze bo sądzę, że dyskusya właściwa drogowa musi być przeprowadzona przy samem sprawozdaniu Departamentu, gdzie będzie sposobność rozprawienia się z całą kwestyą polityki komunikacyjnej krajowej. Tu trzeba ograniczyć się tylko do tematu, który właśnie jest na porządku dziennym tj. do kwestyi ukrajowienia dróg.

Otóż muszę oświadczyć przedewszystkiem, że od dawnych lat znaną jest w całym kraju działalność Departamentu technicznego Wydziału krajowego, która w ogóle zasługuje na bardzo wielkie i wszechstronne pochwały.

Trzeba podkreślić, że jeżeli który to właśnie techniczny Departament Wydziału krajowego zawsze szczycił się tem, że miał niezwykle wybitne siły i że wielu z naszych inżynierów rzeczywiście bardzo skromnymi środkami usiłowało postawić drogi krajowe na jak najlepszym poziomie.

Podkreślając to, nie mogę jednak zaprzeczyć słuszności drugiej uwagi t. j. że kwestya dróg komunikacyjnych w kraju w obec niedostatecznych dawnych dotacyi i innych stosunków jest stanowczo jeszcze nie należycie przeprowadzona.

Otóż cóż się dzieje?

Uchwałami Sejmu postanowiono zwłaszcza w obec nowej ustawy większą akcyę rozpocząć, akcyę ukrajowienia aż do roku 1927, którą ówczesnem przedłożeniem z roku 1909 Sejm uchwalił. Jeżeli już taka planowa akcya jest przedsięwzięta, to Wydział krajowy powinien ją konsekwentnie przeprowadzić dlatego, że tutaj jest tyle zaniedbań, że zaoszczędzenie w jednym roku mści się poprostu w dalszym ciągu tej akcyi.

Reprezentant Wydziału krajowego zwrócił uwagę na klęskę elementarną ubiegłego roku, na brak sił, etc. etc. Mnie się zdaje, że są to momenta, które zasługują może do pewnego stopnia na uwzględnienie, ale tej kwestyi nie można tak stawiać, by zwichnąć sam program Wydziału krajowego.

Otóż tutaj komisya drogowa zwróciła uwagę na ten moment i p. sprawozdawca komisyi nawet wypowiedział zdanie, że przedkłada się wnioski zgodnie z wnioskami Wydziału krajowego, oświadcza się jednak za ukrajowieniem w przyszłych latach znaczniejszej ilości kilometrów niż w roku 1914.

Otóż to podkreślenie właśnie jest wypowiedzeniem zdania komisyi, że akcya ta musi być z jednej strony programem, a z drugiej strony, że nie można dopuścić ku zmniejszeniu tego programu. Jeżeli zaś za rok 1913 i 1914 program zamiast conajmniej prosić o 200 kilkadziesiąt albo 300 klm jak było zakreślone, jeśli ten program podtrzymuje w dalszym ciągu tylko 137 km za dwa lata, to jest uszczupleniem pierwotnej myśli komisyi drogowej i należy wrócić do tego, by to naprawić i w tym kierunku powinna być formalna uchwała Wysokiego Sejmu.

Sądzę tedy, że oprócz uchwał, które Szanowny Pan Sprawozdawca w swojem sprawozdaniu objął, musi być uchwalony dodatek, któryby obejmował właśnie polecenie, aby dalszy program ukrajowienia dróg na lata od 1915 począwszy został rozszerzony i w tym celu stosowne wnioski ze strony Wydziału krajowego przedłożone. Zdaje mi się, że czcigodny pan Sprawozpawca ten wniosek przyjmie.

Obok tego zwracam uwagę na jeden moment, który przecież usuwa się z pod oceny dotychczasowej akcyi Wydziału krajowego i budzi pewne niezadowolenie bądź co bądź nieuzasadnione. Mówię tu specyalnie o powiecie lwowskim, okręgu, którego znaczenie dla kraju jest nie należycie doceniane. Pół milionowa stolica kraju zupełnie nie parcytypuje w tem dobrodziejstwie ukrajowienia dróg. Przy programie obejmującym drogi na tysiące kilometrów wychodzi stolica kraju względnie powiat lwowski tak, że ukrajowiono w Zamarstynowie i Brzuchowicach drogi w odległości 10 km w roku 1912, a obecnie 3 km. Proszę zważyć, jeżeli powiat ma około 1050 i coś kilometrów dróg, z których jak przekonałem się jest około tysiąc nieszutrowanych, a na to kiedy z wielkiego programu ukrajowienia dróg już prawie połowę wykonano, przychodzi ukrajowienie 12 kilometrów drogi dla powiatu i stolicy, która płaci tak wysokie podatki.

To są rzeczy, które powinny zwrócić uwagę Wydziału krajowego i powinne ze względu na wielkie znaczenie ekonomiczne stolicy kraju i za konieczność aprowizacyi tego miast znaleźć uwzględnienie. Mnie samego spotkało to, że kiedy wyjechałem fiakrem poza Kulparków, to droga była taka, że fiakier wpadł w rów i nie mogłem dalej jechać. A ileż możnaby się nasłuchać od komisyujących sędziów o tym stanie dróg. Tu jest świat, gdzie cywilizacya w większych rozmiarach niż gdziekolwiekindziej stawia wymagania, gdzie ktoś chce np. wyjechać automobilem na przejażdżkę, a nie może się wydostać poza obręb miasta, bo droga na to nie pozwala.

Dlatego też ośmielam się podstawić rezolucyę, która brzmi: (*czyta*)

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby dalszy program ukrajowienia dróg na lata od r. 1915 począwszy rozszerzył i w tym celu stosowne wnioski przedłożył.

2. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby przy sposobności ukrajowienia dróg w znaczniejszej mierze uwzględniał potrzeby komunikacyjne powiatu i miasta Lwowa jako stolicy kraju.

Co do dalszej kwestyi akcyi drogowej będę miał sposobność rozprawienia się w czasie rozprawy nad sprawozdaniem czynności Departamentu IV w zakresie dróg.

Marszałek: Przystępuję obecnie do zamknięcia posiedzenia. Następne posiedzenie odbędzie się jutro we czwartek dnia 26. lutego 1914 o godzinie $10^1/_2$ przedpołudniem.

Porządek dzienny w pisemnej drodze zostanie Panom podany do wiadomości. Dzisiejsze posiedzenie zamykam.

(Koniec posiedzenia o godzinie 2-giej popołudniu.)

Porządek dzienny w pisemnej drodze rozesłany opiewa:

1. Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia Radzie powiatowej we Lwowie na zaciągnięcie pożyczki komunalnej w sumie 700.000 K. na budowę dróg.

Sprawozdawca poseł Onyszkiewicz.

2. Dalszy ciąg rozprawy nad sprawozdaniem Komisyi drogowej o przedłożeniu Wydziału krajowego w sprawie ukrajowienia dróg.

Sprawozdawca poseł Urbański.

3. Sprawozdanie komisyi administracyjnej w przedmiocie utworzenia z przysiółka Brzezina ad Bryńce zagórne powiat Bóbrka samoistnej gminy administracyjnej.

Sprawozdawca poseł Laskowski.

4. Sprawozdanie komisyi administracyjnej w przedmiocie utworzenia z przysiółka Chrabużna ad Urlów samoistnej gminy administracyjnej.

Sprawozdawca poseł Laskowski.

5. Sprawosdanie komisyi administracyjnej w przedmiocie wyłączenia osady Czahary zbarazkie ze związku gminy Zbaraża i utworzenia z niej samoistnej gminy administracyjnej.

Sprawozdawca poseł Laskowski.

6. Sprawozdanie komisyi administracyjnej w przedmiocie utworzenia z głównego kompleksu z przysiółka Gądki ad Trzcinica samoistnej gminy administracyjnej.

Sprawozdawca poseł Laskowski.

7. Sprawozdanie komisyi gminnej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie połączenia miasta Podgórza z Krakowem.

Sprawozdawca poseł Maiss.

8. Sprawozdanie komisyi administracyjnej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia gminie stoł. król. miasta Krakowa na pobór opłaty gminnej na cele dobroczynności publicznej od przedstawień teatralnych, koncertów i wszelkich innych przedstawień i widowisk oraz balów.

Sprawozdawca poseł Maiss.

9. Sprawozdanie komisyi administracyjnej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Nowym Targu na zaciągnięcie pożyczki 150.000 K. celem pokrycia kosztów ukończenia budowy szpitala powszechnego w Nowym Targu i pokrycia niedoborów spowodowanych budową drogi Harklowa-Tylmanowa.

Sprawozdawca poseł Maiss.

10. Sprawozdanie komisyi administracyjnej w sprawie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Wieliczce na zobowiązanie się imieniem powiatu objęcia gwarancyi oprocentowania i umorzenia części kapitału akcyjnego kolei lokalnej Wieliczka-Myślenice-Mszana dolna w kwocie 150.000 K.

Sprawozdawca poseł T. Starzyński.

11. Sprawozdanie komisyi administracyjnej w sprawie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Kolbuszowej na zobowiązanie się imieniem powiatu objęcia gwarancyi oprocentowania i umorzenia części kapitału akcyjnego kolei lokalnej z Rzeszowa na Kolbuszowę do Niska w kwocie 230.000 K.

Sprawozdawca poseł T. Starzyński.

12. Sprawozdanie komisyi administracyjnej w sprawie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Myślenicach na zobowiązanie się imieniem powiatu objęcia gwarancyi oprocentowania i umorzenia części kapitału akcyjnego kolei lokalnej Wieliczka Myślenice-Mszana dolna w kwocie 200.000 K.

Sprawozdawca poseł T. Starzyński.

13. Sprawozdanie komisyi szkolnej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w sprawie przekształcenia 6-klasowej szkoły pospolitej żeńskiej w Horodence na wydziałową.

Sprawozdawca poseł Zamorski.

14. Sprawozdanie komisyi szkolnej o przedłożeniu Wydziału krajowego w przedmiocie przekształcenia siedmioklasowej szkoły męskiej w Zaleszczykach na trzyklasową szkołę wydziałową połączoną z czteroklasową szkołą pospolitą.

Sprawozdawca poseł Zamorski.

15. Sprawozdanie komisyi bankowej w przedmiocie prośby Adeli Smolkowej, wdowy po dyrektorze Banku krajowego, o podwyższenie pensyi wdowiej z kwoty 2.000 K na 3.000 K rocznie.

Sprawozdawca poseł Schmidt.

16. Sprawozdanie komisyi prawniczej o petycyi gminy Chyrów o utworzenie nowego Sądu powiatowego w Chyrowie.

Sprawozdawca poseł Maiss.

17. Sprawozdanie komisyi prawniczej w przedmiocie wydzielenia gmin Chaszczów, Łopuszanka lechniowa i Grąziowa z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Turce, a co do Grąziowej w Starym Samborze, a przydzielenia ich do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Lutowiskach.

Sprawozdawca poseł Aschkenase.

18. Wybór 6 członków Wydziału krajowego i 6 zastępców.